

DARBININKAS

Vol. LIX, Nr. 43
Spalis - October 25, 1974

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.
341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207
15 centų

LIETUVIŠKO VEIKLOJ

— Simas Kudirka, jo motina Marija, žmona Genė, duktė Jolita ir sūnus Evaldukas yra gavę vizas išvykti iš okupuotos Lietuvos. Atvykimo data dar tiksliai nežinoma. Lėktuvo bilietų išlaidas apmokėjo JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba.

— Pirmoji Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių šventė rengiama Hamiltone 1975 spalio 12. Baigiamas spausdinti šventės repertuaras, kuris netrukus bus išsiuntinėtas visom tautinių šokių grupėm ir visiem choram.

— Washington, D.C., spalio 5 lankantis Australijos ministrui pirmininkui Whitlam ir užs. reikalų ministeriui Willesee, su viršum 100 latvių, lietuvių ir estų demonstravo prieš Australijos darbiečių partijos vadus sąryšy su jų pripažinimu Baltijos kraštų Sovietam. Demonstracijos pradėtos prie Australijos ambasados, vėliau tęsėsi prie australų oro linijos Qantas pastato.

— Simo Kudirkos fondai aukų rinkimas Detroito pradėtas rugsėjo 29. Kreipimasis jau yra sulaukęs dėmesio ir vietos lietuvių tarpe. Aukų rinkimas tęsiamas toliau.

— Jonas Urbonas, Pabaltiečių Komiteto Detroito pirmininkas, šiomis dienomis gavo iš sekretoriaus Kissingerio asistento Carol C. Laise laišką, kuriame išdėstoma JAV politika: nesikišimas į kitų valstybių vidaus reikalus, organizavimas glaudesnio kultūrinių ryšių palaikymo, nepripažinimas teritorinių pasikeitimų rytų Europoj, prekybinių ir mokslinių santykių gerinimas.

— Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos apylinkių skaičius padidėjo iki penkių. Rugsėjo 26 Cape Cod lietuviai susiorganizavo į naują LB apylinkę, kurios valdybą sudaro pirm. Mykolas Biliūnas, vicepirm. Jonas Mikalauskas, sekr. Eduardas Jansonas, ižd. Elena Mineikienė. Apylinkę organizuojant, iniciatoriais buvo apygardos pirm. A. Škudžinskas, LB tarybos narys J. Kapočius, M. Biliūnas ir kt. Šia proga krašto valdyba, sveikindama naują apylinkę, palinkėjo sėkmės.

— Jungtinių Tautų XIX visuotinės sesijos darbuose jau ketvirtus metus iš eilės dalyvauja Vytautas Zenkevičius, kaip Sovietų Sąjungos delegacijos narys. Save jis tituluoja sovietinės Lietuvos "užsienio reikalų" ministrės Leokadijos Diržinskaitės-Piliušenkos pavaduotoju. Iš tikrųjų jie abu neturi jokios galios ir tarnauja tik Maskvos propagandai, stengdamiesi sudaryti tariamo nepriklausomo tvarkymosi vaizdą.

— Bronius Mickevičius, Michigan City, Ind., E. Eidėnienė, Des Plaines, Ill., ir Liet. Karių Veteranų S-gos "Ramovė" Hartfordo skyrius yra stambiausi Simo Kudirkos Fondo aukotojai, paaukoję po \$100. Kiti stambesni aukotojai — Ant. Jucėnas, Hartford, Conn. ir Petras Andreika, Chicago, Ill., paskyrė po \$50. Aukus prašome siųsti šiuo adresu — Simas Kudirka Fund, c/o Liberty Federal Savings & Loan Assn. 202 N. Broad St. Philadelphia, Pa. 19102.

— III Teatro Festivalio žymeny įteikimo vakaras įvyksta gruodžio 1 Jaunimo Centro didžiojoj salėj. Šiame festivaly nutarta skirti 5 žymenis ("oskarus"). Jų tvarka bus paskelbta vėliau ir žymiai skisis nuo I ir II festivalių tvarkos.

ISPŪDŽIAI IŠ PABALTIOJOS SOSTINIŲ

The Washington Post bendradarbis Peter Osnos aplankė Vilnių, Rygą ir Taliną. Savo išpuodžius jis aprašė trijuose laikraščio numeriuose.

Straipsnis iš Vilniaus (rugsėjo 6) pavadintas "Environment Rules — Strict in Lithuania". Jame rašoma:

"Pernai Vilniaus fabrikai suleido didelį kiekį užteršto vandens į Neries upę. Ar tai buvo padaryta per neapsižiūrėjimą, ar per nerūpestingumą, neaišku. Aišku tik, kad miesto savivaldybės departamentas, kurio žinioj yra vandenų priežiūra, savo uždavinio neatliko. Dėl to buvo užteršta upė, žuvo tūkstančiai žuvų ir pavojun pastatyta gyventojų sveikata. Apie tai buvo pranešta gamtos apsaugos komitetui. Jis vandens apsaugos departamentą nubaudė 71,000 rublių (beveik 100,000 dol.) pabauda, kuri yra laikoma didžiausia lig šiol žinoma bauda už gamtos apsaugos taisyklių pažeidimą."

Laikraštis toliau pastebi, kad Lietuvos gamtos apsaugos įstatymai ir jų vykdymas Sovietų Sąjungoj laikomi pavyzdiniais ir vadinamosios respublikos juos seka. — Kodėl taip atsitiko? — klausia laikraštis. Ir atsako: — Taip yra dėl to, kad visa vykdomoji galia yra sukoncentruota vienoj įstaigoj — 1957 įsteigtame gamtos apsaugos komitete. Tas komitetas yra atakingas tiesiogiai vadinamajam ministerių kabinetui; tai praktiškai duoda jam laisvas rankas.

Straipsnis baigiamas: "Visoj Sov. Sąjungoj lietuviai yra žinomi savo gera stiliumu nuovoka. Net ir tokie, kaip įprasta Sov. Sąjungoj, barakinio tipo gyvenamieji namai Lietuvoj atrodo geriau. Jie papuošti gėlynais ir medžiais, gyventojų rūpestingai prižiūrimi. Neapleidžiami ir priemiesčiai".

Rygos išpuodžių straipsnis (rugsėjo 10) labiausiai liečia darbo jėgos trūkumą Pabaltijo respublikose. Gimimų skaičius tuose kraštuose esąs smarkiai sumažėjęs. "Net Lietuvoj, kur tebėra stiprios katalikiškos tradicijos, gimimų skaičius tiek kritęs, kad nebedaroma jokių didesnių ekonominų planų". Algirdas Brazauskas, Gosplano vicepirmininkas, pasakęs: "Imigracijos mes neskatiname. Susitvarkysim su savo natūraliu prieaugliu".

Iš visų trijų Pabaltijo kraštų tragiškiausią esanti Latvijos padėtis, kur gimimų skaičius esąs labai žemas, beveik kaip 1940. Tai verčia importuoti darbo jėgą iš kitur. Ta pati tendencija pastebima Lietuvoj ir Estijoje, kur stengiamasi kaip galima produktyviau išnaudoti nuosavas priemones ir darbo jėgą. Taip, pvz., Estijoje nuo 1970 leidžiama dirbti į pensiją išėjusiems vyrams po 60 m. ir moterims po 55 m., nenustojant savo uždirbtos pensijos.

Talino išpuodžių straipsnyje (rugsėjo 13), pavadintame "Baltic Nations Moving Peasants Into Settlements", nagrinėjama viensėdžių panaikinimo ir ūkininkų į bendras gyvenvietes perkėlimo problema. "Nuo viduramžių užsilikęs gyvenimo stilius keičiasi, gal būt, visam laikui, kai žmonės palieka savo medinius viensėdžių namus." Latvijoje, kur paliečiama 200,000 šeimų, tas planas vykdomas greičiausiu tempu, o Lietuvoj ir Estijoje iškelimo iš viensėdžių tempas yra lėtesnis.

Seni kaimo namai Pabaltij buvę nugriauti arba paversti vasarnamiais. Lietuvoj, kur, atrodo, labiausiai suprantama, kad

vyksta didžiulis istoriškas pasikeitimas, neseniai buvo atidarytas 6000 akrų "etnografiškas parkas", kur surinkti pavyzdžiai tradicinių Lietuvos kaimo namų su įdomiais režiniais, langais ir darželiais. Lietuvos pareigūnai apamai, atrodo, stengiasi būti "humaniški", kiek įmanoma. Perkėlimo tempas čia yra lėtesnis; dar viensėdžiuose gyvenančias 240,000 šeimų numatoma perkelti ne anksčiau kaip apie 1990 metus. (Elta)

Triukšmas galįs pakenkti... Žinomas Londono laikraštis The Times rugpiūčio 28 išspausdino straipsnį, pavadintą "Triukšmas gali pakenkti sovietų žydams". Jame Norman

Davies aprašo suvaržymus Sovietų Sąjungoj užsienio turistams ir patiems Sov. Sąjungos piliečiams, norintiems keliauti ar persikelti gyventi į kitus kraštus. Žydų padėtis, rašo autorius, Sovietų Sąjungoj esanti žymiai geresnė negu kitų tautinių grupių. Kaip pavyzdį nurodo katalikus ir lietuvius, kurių tikybinės ir tautinės bėdos yra žymiai didesnės. Žydams sovietai padarė nuolaidas vien tik dėl gerų santykių su JAV. Tačiau sovietų valdžia gerai žino, kad tai gali užgauti kitų tautinių grupių interesus. Todėl esą pavojinga kelti per didelį triukšmą dėl žydų, nes tai gali priversti sovietų valdžią suvaržyti išvaizvimus. (Elta)

Toronto baltiečių jaunimas demonstruoja prieš Australijos vyriausybės nutarimą pripažinti Pabaltijo valstybes Sov. Sąjungai. Nuotr. St. Dabkaus

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

Sen. Hruska apie Am. lietuvių kongresą

Labai prielankiai apie Amerikos lietuvių kongresą atsiliepė jame dalyvavęs ir bankete pasakęs kalbą sen. R. L. Hruska (resp. iš Nebraskos). Altai atsiųstame laiške jis rašo: "Platus daugelio vietų atstovavimas, o taip pat ir įspūdingi pasiekimai laimėjimai tokios daugybės dalyvavusių žmonių man metėsi į akis su dideliu ryškumu. Linkiu jūsų organizacijai sėkmingo darbo ir toliau bei ilgo gyvavimo."

Ypač senatoriui padarė didelį įspūdį banketo programos vedėjas filmų žvaigždė Rūta Kilmonytė: "Šeštadienio vakaro programa buvo nepaprasta. Tikrai jos dviasia ir esmė jungėsi su programos vedėja. Ji yra nuostabi. Tai labai įspūdinga asmenybė. Galima buvo jausti pasididžiavimą ir džiaugsmą visu pobūviu, turint ją kaip simbolį gerųjų dalykų, kurie gali būti pasiekiami su talentu, ištverme ir nuostabios tautybės broūžais."

Lietuviai naujame filme

Stambius filmus paruošianti britų bendrovė Thames TV rengia naują filmą apie centrinės Europos imigrantus JAV-ėse. Filme bus skirta vieta ir Chicago lietuviams. Bendrovė spalio pradžioj atsiuntė į Chicago savo atstovę Susan McCornachy, kurios uždavinys parinkti žmones, sukuriais pasikalbėjimai bus įjungti į filmą. Ta britė lankėsi Amerikos Lietuvių Tarybos centro patalpose ir tarėsi dėl parinkimo lietuvių tam filmavimui. Filmavimas daromas spalio pabaigoj.

Ukrainietės susirūpino lietuvių laisve

Iš Lietuvos pabėgusio A. Jurgučio žmona, likusi Lietuvoj, okupantų pareigūnams įteikė raštą, kad ji nori išvykti gyventi su vyru, ypač dėl to, kad jos pasaulėžiūra skiriasi nuo ateistinio marksizmo. Okupantų įstaigos tą aktyvią kovotoją dėl teisių išvykti pas vyrą priverė pasitraukti iš tarnybos. Jai neperdavė poros tuzinų vyro siųstųjų laiškų.

Patyrusios apie tai, Chicago ukrainietės šį reikalą pasiryžo iškelti ukrainiečių moterų suvažiavimuose Philadelphiaj ir New Yorke, paskelbti ukrainiečių spaudoj, ieškoti Pasaulio Moterų Federacijos užtarimo šiai lietuvei, taip ryžtingai ir atvirai stojusiai kovon dėl savo teisių.

Šiuo reikalu labai susirūpino ir Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Chicago klubas, vadovaujamas K. Leonaitienės, ir pats centras, vadovaujamas I. Banaitienės, kuri telefonu kalbėjosi su Jurgutiene Lietuvoj. Tas pasikalbėjimas buvo perduotas per Forum radiją Chicago. Moterų federacija tuo reikalu veikia Washingtono bei per visą milijonus narių turinčią Pasaulio Moterų Federaciją.

Atstovų rūmų nario protestas

Atstovų rūmų narys Frank Annunzio rugsėjo 17 pasakė kalbą, pasmerkdamas Australijos ir Naujosios Zelandijos paskelbtą Baltijos valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą pripažinimą. Toji kalba ir, jo pasiūlymu, latvių, estų ir lietuvių protesto raš-

AUSTRALIJOJOS MINISTERIS PIRMININKAS ATSIŠAKO PRIIMTI LB ATSTOVĄ

Ryšium su Australijos ministro pirmininko E. Gough Whitlam viešnagė JAV-ėse, JAV LB ryšininkas prie Valstybės departamento Algimantas Gureckas LB krašto valdybos buvo įgaliotas prašyti su juo pasimatymo, jam besilankant Washingtono. Ambasados pareigūnam delsiant atsakyti ir iš jų pareikšimų jaučiant juos turint aukštesniųjų instancijų duotus nurodymus vengti kalbėtis su baltiečių atstovais, spalio 4 A. Gureckas nuvyko į Australijos ambasadą su tikslu įteikti LB memorandumą ambasadoj be viešinciam ministeriui pirmininkui. Deja, ministeris pirmininkas atsisakė su LB atstovu pasimatyti. Memorandumo priimti buvo atsiųstas ambasados patarėjas M. J. McKeown.

Įteikta memorandume išreikštas protestas dėl Australijos vyriausybės įvykdyto Pabaltijo valstybių aneksijos pripažinimo ir "pasmerkta šis pasipiktinimą kelią, neteisėtą ir negarbingą elgesys". Paminima, kad nors Pabaltijo tautom jau ilgesnį laiką tenka nešti Molotovo-Rib-

bentropo paktą okupanto užkrautą jungą, lietuviai, latviai ir estai niekada nėra priėmę sovietų okupacijos kaip teisėtą ir galutinę. Lietuvių tauta 1941 metų sukilimu, 1944-1952 metų partizaniniu karu, o paskutiniu metu demonstracijomis ir 1972 metų susideginimais rodo norą būti laisva. Po Romo Kalantos susideginimo buvo jaunimo demonstracijos; jom numalšinti buvo atsiųsti saugumo daliniai iš Sovietų Sąjungos. Dabartinėmis dienomis tautinė rezistencija prieš Sovietų Sąjungą didėja ir intensyvieja. Memorandumas baigiamas raginant Australijos vyriausybę pasisakyti už laisvę, teisingumą ir tautų apsisprendimą, atšaukiant nevykusį Pabaltijo valstybių aneksijos pripažinimą.

Po pasimatymo su M. J. McKeown A. Gureckas nuvyko į Naujosios Zelandijos ambasadą, kur buvo priimtas ministerio titulu turinčio R.B. Atkins. Jam įteiktas naujam N. Zelandijos ministeriui pirmininkui skirtas memorandumas. Memorandumas turinio atžvilgiu panašus į skirtąjį Australijos ministeriui pirmininkui. Pokalbio su Australijos ambasados pareigūnu metu jaustas diplomatinis šaltumas. N. Zelandijos ministeris priėmė LB atstovą kur kas šilčiau. Vyriausybės elgesys nebuvo nė vieno pareigūno nei prieštaraujamas, nei ginamas. Pažadėta memorandume ir pokalbio metu pareikštas mintis perduoti savo kraštų vyriausybėm. Australijos atstovas įteikė A. Gureckui Pabaltijo klausimu ambasados paruoštą oficialią medžiagą ir E.G. Whitlam suteikto atsakymo tekstą į užklausimą spaudos konferencijos Jungtinėse Tautose metu spalio 1.

LB Inf.

ŠILUVOS MARIJOS KOPLYČIA UŽDARYTA

Visi Amerikos lietuviai informuojami, kad Šiluvos Mergelės Marijos koplyčia Tautinėj Nekalto Prasidėjimo šventovėj Washingtono yra uždaryta ir bus uždaryta maždaug vienerius metus. Pasiteiravus šventovės administracijoj, kun. Layton paaiškino, jog Šiluvos koplyčia uždaryta dėl šventovės vidaus užbaigiamųjų darbų. Toj šventovės daly dedamos marmuro plaketės ir kiti pagražinimai. Jo manymu, tie darbai truks apie vienerius metus. Tuo būdu Šiluvos Mergelės Marijos koplyčia turėtų būti atidaryta kitų metų rugsėjo ar spalio mėnesi.

Dėl tos priežasties lietuviai, kurie buvo numatę ruošti piligrimes keliones į Washingtoną Šiluvos Mergelės Marijos garbei, turėtų susilaikyti. Maždaug vienerių metų laikotarpį koplyčioj nebus jokių pamaldų ar adoracijų; nebus galima jos net apžiūrėti.

Kur siunčiamas Lietuvos jaunimas?

Iš Vilnių leidžiamos sovietinės spaudos matyti, kad šiemet Lietuvos jaunimas vasaros sunkaus darbo prievoles atliko plačiai išbarstytas po Sovietiją ir net užsienius. Rugpiūčio 24 Sovietų Litva deda didesnį aprašymą, pavadintą "Studentai grįžta namo". Rašo Jonas Ivaska, respublikinių studentų statybinių vienetų viršininkas. Įvairias vietas buvo išsiųsti 164 studentų statybinių vienetų, kuriuose paprastai būna vaikinai ir mergaitės. Keletas tų vienetų dirbo Lietuvoj. Jie dirbo pramonės, žemės ūkio ir kultūros pastatų statybos darbus: Širvintoje statė tvartus, Marijampolėj — universalinę krautuvę.

Daug statybinių vienetų dirbo Sibire — Jakutijoje ir Jakutsko mieste. Čia jie statė valdžios įstaigų pastatus, gyvenamus namus, taisė gatves. Iš viso Jakutijoje lietuviai studentai atliko sta-

tybos darbų daugiau kaip už tris milijonus rublių. Kiti vienetai dirbo panašius darbus Smolensko, Krymo ir kitose srityse. Penkiolika jaunimo darbo dalių buvo išsiųsta į Lenkiją, Vengriją, Čekoslovakiją. Šių šalių studentai dirbo Lietuvoje.

Rugpiūčio 30 Komjaunimo Tiesa rašo: "Tiki Ulagano tarybinio ūkio kalnų Altajuje — 5000 kilometrų. Jame jau trečius metus Klaipėdos rajono mokytojai buvo įkūrę darbo ir poilsio stovyklą. Stovyklos vadovas, Gargždų pirmosios vidurinės mokyklos mokytojas Bronius Kalvaitis ir Priekulės vaikų muzikos mokyklos direktorius Vitoldas Rimkus čia atvyksta nebe pirmą kartą. Sudėjus kartu dirbo 17 pedagogų... "Klaipėdiečiai tarybiniam ūkių komitetai įvertino labai gerai". (Elta)

PAŽINKIM SAVO TAUTOS DIDŽIUOSIUS

Bostone rengiamas Matulaičio minėjimas

„Tais metais, kai Lietuva atkūrė savo valstybę su sostine Vilniuje, iškilo vienas jautrus klausimas: kas bus sostinės vyskupu? Šis vyskupų sostas buvo reikšmingas tuo, kad jo valdytojai buvo laikomi lyg nevainikuoti Lietuvos primai. Jie vaidino pirmąjį vaidmenį ir Lietuvos valstybės gyvenime... Lietuvos Tarybai parūpo, kad į šį sostą patektų visais atžvilgiais pranašus dvasiškis ir kartu geras, susipratęs lietuvis. Tuo reikalu buvo daroma žygių pas Vatikano atstovus ir, laimei, gautas pritartimas kandidatui, kuriuo buvo parinktas Jurgis Matulaitis. Jo paskyrimas vyskupu buvo praneštas 1918 lapkričio 22... Ingresas į Vilniaus vyskupų sostą buvo atliktas dar tais pačiais metais gruodžio 8... Šis faktas duoda progos grįžti prie Matulaičio asmens ir kelti klausimą, kuo gi jis buvo pranašus“.

Apie šį didį ir kilnų mūsų tautos vyrą plačiau išgirsime iš kun. Stasio Ylos, kurio žodžius čia paėmėme iš vieno ankstyvesnio jo rašinio (1958), minint ano reikšmingo įvykio 50 metų sukaktį. Prof. Stasys Yla kalbės arkivyskupo Jurgio Matulaičio, Dievo Tarno, minėjime Bostone spalio 27. Prieš dvejus metus užbaigtas paruošiamasis Matulaičio beatifikacijos tyrinėjimas, trukęs visą dvidešimtį metų (1953-72). Dabar laukiama Šventojo Sosto tolimesnio sprendimo. Turėtume padidinti savo pastangas ir maldas, kad sulauktume naujo savo tautos šventojo.

Arkivyskupiui Jurgiui Matulaičiui mirus (1927), tuo metu buvęs Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, kurio gimimo ir mirties sukaktis šiemet minime, yra taip apie velionį atsiliepęs: „Jis buvo didelis visuomenės organizatorius. Visuomenės organizavimas, jos tvarkymas, rikiavimas — štai kokia vedamoji mintis žymėjo arkivyskupo Jurgio gyvenimą“. Iš tikrųjų, paskutiniai arkivyskupo žodžiai, tartum koks viso jo gyvenimo testamentas, buvo ištarti: **Rikiuokitės, pasišvęskite!** Vargu, ar kurie kiti žodžiai gali būti mum dabar aktualesni, kai esame pabirę po visą pasaulį, o tėvynėje draskomi ir skaldomi. Mum tegali padėti suglaustos gretos ir ištvermingas pasiaukojimas, kaip mus skatina savo pavyzdžiu didžiosios mūsų tau-

tos asmenybės. Geriau jas pažinkime, kol savo tarpe dar turime jų amžininkų.

-o-
Arkivysk. Jurgis Matulaitis buvo gimęs 1871 balandžio 13, 1899 baigė Petrapilio dv. akademiją, kaip gabiausias studentas, 1902 Šveicarijoje gavo aukščiausiu pažymiu daktarolaispį, 1907 pakviestas į Petrapilio dv. akademiją profesorium ir dėstė anuo metu labai modernų dalyką — sociologiją, po 4 metų išrenkamas tos akademijos vicerektorium.

Antanas Terleckas su šeima. Apie jo teismą okupuotoj Lietuvoj buvo rašoma Darbininko nr. 41, psl. 2.

HAMILTON, ONTARIO

Katalikių moterų 25 metų sukaktis

Šį rudenį sueina 25 metai, kai Hamiltone įsisteigė Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos skyrius, aktyviai dalyvaujantis kolonijos gyvenime. Sukaktis bus paminėta lapkričio 17 specialiai tam reikalui skirtomis mišiomis Aušros Vartų bažnyčioje. Iškilmingas aktas, koncer-

tas ir vakarienė bus Jaunimo Centro patalpose. Koncerto programą atliks iš Chicagos pakviesti solistai Prudencija Bičkienė ir Jonas Vaznelis, abu Hamiltone labai mielai laukiami. Šiuo plačiai žinomų solistų koncertu Hamiltono lietuviai pradės šio sezono kultūrinį parengimą eilę. Dainos, šokio ir dramos menas čia atstovaujamas neeilinių vietinių pajėgų. Pernai Gyvataro šokėjai lankė lietuvius Pietų Amerikoje, o šią vasarą Aido dainininkės turėjo progos koncertuoti Ro-

Jurgis Petkaitis, Vytautas Raškevičius,

Po 1 dol. — Matas Palubinskas, Edmundas Vaitkus, Kazys Mikalauskas.

Visiem aukotojam JAV LB krašto valdyba taria nuoširdų ačiū.

HARTFORD, CONN.

Lietuvių Karių Veteranų Ramovės Hartfordo skyrius iš savo izdo paskyrė Simo Kudirkos Fondui 100 dol. auką. O šie skyriaus nariai suaukojo dar 278 dol. Aukojo:

100 dol. — LKVS Ramovės Hartfordo skyrius.

50 dol. — Antanas Jucėnas.
Po 10 dol. — Antanas Mockus, Petras Simanauškas, Jonas Šimanskis, Antanas Adomaitis, Algimantas Dragūnevičius, Vincas Juralis, Vytautas Saimininkas, Pranas Špakauskas, Kazys Zavickas, Pranas Kidolius, Juozas Bakšys, Leonas Lėvė, Benediktas Dapkus, Elena Polekauskienė.

Po 5 dol. — Jonas Žilys, Antanas Ramanauskas, Venclovas Nonertas, Stepas Zabulis, Jonas Dapkus, Jonas Kružinauskas, Jonas Janušauskas, Valerijonas Balčiūnas, kun. Juozas Matutis, Vytautas Trečiokas, Alfonsas Stankaitis, Elena Krasauskienė, Ada Ustjanauskienė, Gintautas Mockus.

Po 3 dol. — Antanas Kuprys, Pranas Stankus, Bronius Kriščiūnas.

Po 2 dol. — Zigmas Strazdas,

MIRĖ VINCAS ALKSNINIS

Spalio 20 Ashford, Conn., mirė Vincas Alksninis, ankstesnės lietuvių kartos veikėjas, a.a. Vaclovo Alksninio brolis.

Velionis buvo gimęs 1885 rugpjūčio 26 Šventežerio valsčiuje, į Ameriką atvyko 1905. Nuo 1908 plačiai dalyvavo Amerikos lietuvių spaudoje, rašė Vieni-bėje ir kitur, pasirašydamas A. Kamblaičio slapyvardžiu. 1928-39 buvo ALT Sandaros Connecticuto apskrities pirmininkas, 1938-39 jos centro vicepirmininkas.

Nuliūdime paliko žmoną Liudviką, sūnus Algirdą ir Kęstutį, dukrą Aldoną Clemmer.

1918-1925 pirmas nepriklausomos Lietuvos Vilniaus vyskupas. Konsekruotas Kauno katedroje 1918 gruodžio 1. 1925 gruodžio mėn. buvo paskirtas Apaštališku Vizitatorium Lietuvai. Įtemptai dirbdamas per 9 mėn. sutvarkė Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimą, paruošė su Šv. Sosto konkordato projektą ir k. Dar 1909 atgaivino Marijonų vienuoliją, o 1918 spalio 15 įsteigė grynai lietuvišką mergaičių vienuoliją, kurios šaka taip gražiai veikia Amerikoje ir Kanadoje, žinoma Putnamo Seselių vardu. Jis mirė po apendicito operacijos 1927 sausio 27 Kaune. Jo mirtis sujaudino visą Lietuvą. Laidotuvėse dalyvavo didžiulė minia žmonių, priešaky su tuometine Lietuvos vyriausy-

be. Prezidentas A. Smetona pasakė turiningą atsisveikinimo žodį.

Tuoju po J. Matulaičio mirties sklido žmonėse jo šventumo garsas. Jau 1939 generalinė marijonų kapitula nutarė pradėti jo beatifikacijos bylą, tačiau dėl karo aplinkybių ta byla oficialiai pradėta tik 1953 balandžio 21. Dabar jau apklausinėti liudininkai, gyvenę Romoje, Amerikoje (Brooklyne, Buffalo, Scrantone), Šveicarijoje ir Belgijoje. Viso apklausinėta 22 liudininkai. Surinkti jo įvairūs raštai — disertacija, konstitucijos, straipsniai žurnaluose, laiškai, dienoraščiai ir k. — sudaro 28 tomus.

Gal tai pirmutinis lietuvis, apie kurio gyvenimą, darbus ir veiklą renka medžiagą kitataučiai įvairiose pasaulio dalyse. Mum belieka prie to tik prisidėti, kad toji byla greičiau laimingai pasibaigtų — ir arkivysk. J. Matulaitis kuo greičiau pasiektų altoriaus garbę.

Dievo Tarno Jurgio Matulaičio minėjimą Bostone spalio 27, sekmadienį, rengia Bostono, Brocktono ir apylinkių Putnamo seserų rėmėjai. Mišios bus Šv. Petro bažnyčioje 3 val. popiet. Paskaita ir koncertas 4 val. Lietuvių Piliečių Klubo salėje, 368 W. Broadway, South Boston. Paskaitą skaitys prof. kun. St. Yla, koncerto programą atliks solistė Gina Čapkaušienė. Po koncerto vaisės. Visus maloniai kviečia atsilankyti N.P. M. Seserų Rėmėjai.

moj ir jų klausėsi pats popietis, labai gražiai jas priėmęs.

Šioj nedidelėj Kanados lietuvių kolonijoje yra daug lietuviškam darbui atsidavusių žmonių, per daugelį metų šiam reikalui aukojančių savo laisvalaikį ir sugebėjimus. Tačiau visus jungiančioji jėga yra, be abejonės, Aušros Vartų parapijos įsteigėjas ir Jaunimo Centro organizatorius prel. Juozas Tadarauškas, uoliai tvarkąs parapiją ir visada jautrus visom lietuviškom organizacijom. Šią vasarą Vatikanas prel. Tadarauškui suteikė dar vieną paaugstinimą, suteikdamas Šv. Sosto prelado titulą.

A.Z.

— N. Kutkutė Iš Rochdale su pagyrimu baigė Karalienės Elzbitos kolegiją Londone mikrobiologijos studijas. Kutkutė gražiai kalba lietuviškai, dalyvauja jaunimo veikloje.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Žilnas patarnavimas įdedant naujas daiktus. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvis. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 bloki nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ sluntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos įsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiomis progom. 846-5454—9527; vakare: 935-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N. Y. 11364. Tel. (212) 229-9134.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30. S. Minikus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — WHIL 1430 ir FM 107.9, sekmad. 11-12 val. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. JU 6-7209.

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač sluntiniam į Lietuvą.
(Polyester-Knits yardas 2.50, Arnel Jersey yardas 89 c.)

AMERICAN FABRICS
55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046
(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)
Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6—3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta Gausi parodų salė

Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA
VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

Specialios nuolaidos:

LĖKTUVAI
VIESBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas
TRAUKINIAI

INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai)

GRUPĖMS
JAUNIMUI
SEIMOMS

PODAROGIFTS, INC.

primena, kad
dabar pats tinkamiausias laikas siųsti
DOVANAS SAVO GIMINĖMS
į Lietuvą ir USSR Kalėdų šventėms:

MOTOCIKLUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO MAŠINAS, TELEVIZIJOS APARATUS, KAMERAS, SIUVAMAS MAŠINAS, BALDUS.

Taip pat drabužius, medžiagas, kailinius, rankinius laikrodžius ir maisto produktus.

Didžiulis automobilių pasirinkimas, pavyzdžiui,

ZIGULI VAZ 2101
ZIGULI VAZ 2102-Station Wagon
ZIGULI VAZ 2103-Naujas Modelis
MOSKVIČ 408-IE
MOSKVIČ 412-IE
MOSKVIČ - Station Wagon-426,427
ZAPOROŽEC ZAZ-968
ZAPOROŽEC ZAZ 968-E

PODAROGIFTS, INC.

Yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, siunčianti DOVANIUS CERTIFIKATUS per VNESHPOSYLTORGĄ be jokių tarpininkų ir t.t.

PODAROGIFTS, INC.

Yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimą suVNESHPOSYLTORGU.

Klijentų patogumui užsakymus priima šios su mumis bendradarbiaujančios firmos:

Cosmos Parcels Express Corp.,
488 Madison Ave., N.Y., N.Y. 10022

Globe Parcel Service, Inc.
723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

Package Express & Travel Agency,
1776 B'way, N.Y., N. Y. 10019

arba mūsų pagrindinė kontora

PODAROGIFTS, Inc.

240 FIFTH AVE. (tarp 27 ir 28 g-vės) NEW YORK, N.Y. 10001
TEL.: (212) 685-4537

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$10.00. Single Copy 15 cents.Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$10.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata • Pa-
vade pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Kas nutiko Chicagoje?

Laikraščiuose prabėgo aprašy-
mai, kaip Chicagoje vyko Ame-
rikos lietuvių kongresas, praė-
jęs su visu deramu rimtumu,
rezoliucijomis, skatinęs visus
jungtis ryžtingai kovai dėl Lie-
tuvos nepriklausomybės, mes
toji kova dabar sunkėja, — tokios
Australijos ar N. Zelandijos pa-
vyzdžių gali pasekti ir kiti kraš-
tai.

Ne visi laikraščiai išryškino
vieną faktą. Kiti gal ir nesuprato,
gal ir nepastebėjo. Bet faktas lie-
ka faktas, kad tame kongrese bu-
vo vienas ir labai apgailėtinas
reiškinys.

O atsitiko gi taip! Sveikinimų
metu vienas pasveikino tokiu ti-
tulu: Jungtinių Amerikos Valsty-
bių Lietuvii Bendruomenės ta-
rybos pirmininkas!

Kas čia tokio? — paklaus ne
vienas. Bet tas žmogus visai ne-
ra net tarybos narys; nėra ne-
rinktas, neturi jokių įgaliojimų.
Jis pats ėmė ir "susapnavo":
pasidarė pirmininku ir išėjęs pa-
sveikino.

Kaip tai suprasti? Galima ir
nutyli. Kartais ir nutylima. Štai
vieną kartą New Yorke po vie-
nos paskaitos pilietis ėmė ir
paklausė visai nei šio, nei to.
Publika neregavo, nes visi ži-
nojo, kas tas žmogus. "Ne visi
namie", kaip sako žmonės. Ne-
buvo nei jokio incidento, nei
jokio vargo, nes to žmogus
klausimas nieko nepalietė, tik
taip sau buvo kvailas.

Bet nejaugi anas ponas, ku-
ris išėjo ir pasveikino, pasivadi-
no LB tarybos pirmininku, būtų
ėmęs ir susirgęs ir nušne-
kėjęs? Nejaugi ir jam "ne visi
namie"? Tokius žmones, kurie
nušneka, paprastai išveža į spe-
cialią ligoninę ir ten mėgina ati-
taisyti jų logiką, atvesti į gyve-
nimo tvarką, kad nenušnekėtų.

Kodėl aname kongrese niekas
neregavo, nedemaskavo jo
kiedėjimų? Už tokį nušnekėjimą
reikėjo tikrai išvežti į anuos na-
mus, kad jį pagydytų. Toks nu-
šnekas žmogus yra tikrai ligonis
ir pavojingas, nes jis klaidina vi-

suomenę, drumsčia rimtą darbą,
ardė lietuvišką bendruomeninį
gyvenimą. Sunku būtų tikėti,
kad jis turi šaltininkų, kurie taip
pat norėtų nušnekėti. Tų draugų
tarpe jis galėtų vadintis kuo tik
norį, kad ir prezidentu ar kara-
liumi. Anapus jo šalininkų rėbės
jis yra tikrai kenksmingas lietu-
viškai bendruomenei.

Todėl ir kyla klausimas, kodėl
mėgina jį užmaskuoti, uždegti
lapu. Reikalas jau nėra toks
menkas. Tik pagalvokime, jei to-
kius išsišokimus toleruosime,
kas atsitiks. Tokie "nušneka",
savo iniciatyvos pagauti ar kitų
paskatinti, eis į kitus susirinki-
mus ir ten pasidarys daugybės
organizacijų prezidentais, pir-
mininkais, tarybų pirmininkais.

Ateis į Lietuvii Fondą ir sakys:
ponai žmonės, aš esu Lietuvos
Fondo pirmininkas, kitur prisi-
statys kaip Balfo pimi-
ninkas, Altos pirmininkas, Vli-
ko pirmininkas, Susivienijimo
(vieno ir kito) pirmininkas.

Nueis į kokią Marquette Par-
ko kleboniją ir sakys: kanaunin-
kai brangieji, aš esu vyskupas,
kardinolas, uždekte man žva-
kes, vargonais dūduokite.

Ar ne linksma, ar ne juo-
kinga? Ir kam leidžiame juoktis
iš savęs, kam toleruojame tokius,
kurie ateina ir "nušneka", stur-
do mūsų darnų gyvenimą?

Ar jie patys tai išsivalgo? Tai
galėtų atsakyti daktarai psichia-
trai. O gal juos kas paskatina?

Paskatina tik ne lietuvių tautos
draugai, o priešai, kurie nori,
kad Lietuvii Bendruomenė su-
byrėtų, kad lietuviai būtų iš-
sisklaidę, nieko nesugebą, kad
jie nekovoja dėl savo pavergtos
tautos laisvės. Tada bus lengva
pravesti visus pripažinimus,
visus prijungimus ir visas oku-
pacijas paversti išlaisvinimo žy-
giais.

Amerikos Lietuvii Taryba
buvo šio kongreso rengėjas. Jai
ir tenka pareiga pirmiausia
griežti priemonių, kad panašūs
išsišokėliai nenaikintų mūsų
lietuviško gyvenimo.

Raymond Schmittleino vardas
daugeliui lietuvių yra gerai
pažįstamas dar nuo 1934-38 me-
tų, kuomet jis dėstė prancūzų
kalbą Vytauto Didžiojo Univer-
sitate Kaune. Nuo to laiko su
velioniu užsimezgė ir mano
asmeninė pažintis, o vėliau ir ar-
tima draugystė.

Jis mirė š. m. rugsėjo 29
Colmar ligoninėje Prancūzijoje.
Su Schmittleino mirtimi mes,
lietuviai, netekome vieno iš
nuoširdžiausių draugų. Prancū-
zijoje. Jo nuoširdumas Lietu-
vai ir lietuviams buvo įrodytas
darbais, globa mum esant di-
džiojoje tremties nelaimėje Vo-
kietijoje, kur jis buvo prancūzų
okupacinės zonos aukštas pa-
reigūnas — tos zonos švietimo
direktorius generolo laipsnyje.

Per šią jo globą ir malonę
lietuviai prancūzų zonoje buvo
privilegiuotoje padėtyje. Jo
dėka Tiubingeno universitete
buvo įkurta baltų katedra, kur
profesorio Alf Salys ir Pr. Skar-
džius. Jo dėka į patį universi-
tetą buvo priimta per 230 lietu-
vių studentų. Jo dėka buvo į-
kurta Freiburgo meno mokykla,
turėjusi 16 profesorių narių,
kurie visi buvo lietuviai. Jo dė-
ka Freiburgo mokyklai buvo
parūpintos patalpos, mokslo
kuklios priemonės, profesoriai
buvo gautas leidimas pirkti pro-
duktus ir gėrimus prancūzų eko-
nomifatuose. Tai buvo tos pri-
vilegijos lietuviams, kurios labai
lengvino studijų dienas nualin-
toje Vokietijoje.

Jo dėka buvo rengiamos paro-
dos, gaunami leidimai važinėti

SCHMITTLEINO NETEKUS

Vokietijoje ir Prancūzijoje, buvo
gaunami popieriaus leidimai
Prancūzija nelengvai užgydys
šią žaizdą. Schmittleinas ir Pran-
cūzijai neliko skolingas. Jis be
profesoriavimo Kaune dar vado-
vavo Prancūzų Institutui Lat-
vijoje, o 1942 mes jį randame
Prancūzijos ambasadoj Maskvoj,
kur iškovoję pripažinimą de
Gaulle laisvosios Prancūzijos jė-
gom. Karo metu pulkininko
laipsnyje dalyvavo kovose Itali-
joje, Prancūzijoje ir Vokietijoje.
Po karo buvo išrinktas kaip de-
golistas į parlamentą, kuriame
vadovavo degolistų partijai ir
vienu metu (1955) buvo preky-
bos ministeris.

Be savo oficialių valstybinių
pareigų Schmittleinas niekad
nenustojė domėtis lietuvių kal-
ba, istorija ir Napoleono karių
žygiu per Lietuvą. Bendradar-
biavo ir rašė šiais klausimais lie-
tuvii spaudoje Karde, Židinyje.
Mūsų Zinyne bei vokiečių ir
prancūzų spaudoje, liudijamas
su Lietuva susijusias problemas
bei istoriją.

Tiesa, Schmittleinas tikėjo,
kad tremties metas, nežiūrint
kaip kietas jis bebūtų, turi daug
palankesnę ir prasmingesnę
misiją kultūriniuose sektoriuo-
se nei neaiškiuose politiniuose
baruose. Tad jis neabejodamas
angažavosi globoti lietuvių dai-
lininkų parodas, dažnai jas ati-
darydamas ir lietuviškai pra-
bildamas "Lietuva tėvynė mū-
sų, tu didvyrių žemė". Vėliau
savo įžangos žodyje jau prancū-
ziškai išdėstydavo, kad ta didvy-
rių žemė davė Lenkijai Jogailai-
čių dinastiją, Adamą Mickevi-
čių, Prancūzijai Milašų, Ameri-
kai Kosciuską, o pasauliui Mi-
kalojų Čiurlionį.

Todėl dabar aš jo mirtį sutin-
kų su giliu sielvartu ir liūdesiu.
Neteiki mūsų tautai tokio dide-
lio ir nuoširdaus asmens, taip
retų ir ištikimų Lietuvai draugų
svetimuose tarpe — visa tai yra
tikrai didelė širdgėla, kuri palie-

ka neužpildomą prarają. Manau,
kad ir didžiųjų žmonių tėvynė
Prancūzija nelengvai užgydys
šią žaizdą. Schmittleinas ir Pran-
cūzijai neliko skolingas. Jis be
profesoriavimo Kaune dar vado-
vavo Prancūzų Institutui Lat-
vijoje, o 1942 mes jį randame
Prancūzijos ambasadoj Maskvoj,
kur iškovoję pripažinimą de
Gaulle laisvosios Prancūzijos jė-
gom. Karo metu pulkininko
laipsnyje dalyvavo kovose Itali-
joje, Prancūzijoje ir Vokietijoje.
Po karo buvo išrinktas kaip de-
golistas į parlamentą, kuriame
vadovavo degolistų partijai ir
vienu metu (1955) buvo preky-
bos ministeris.

Be savo oficialių valstybinių
pareigų Schmittleinas niekad
nenustojė domėtis lietuvių kal-
ba, istorija ir Napoleono karių
žygiu per Lietuvą. Bendradar-
biavo ir rašė šiais klausimais lie-
tuvii spaudoje Karde, Židinyje.
Mūsų Zinyne bei vokiečių ir
prancūzų spaudoje, liudijamas
su Lietuva susijusias problemas
bei istoriją.

Man steigiant Freiburgo dai-
lės institutą, teko patirti jo dide-
lę bičiulystę, nes instituto
egzistencija buvo Schmittlei-
no globoje. Tuo laiku aš
ilustruojau Schmittleino reda-
guotą Prosper Merimee novelę
"Lokys". Schmittleinas parašė
plačius komentarus, kuriuose

nedviprasmiškai pasisakė apie
Vilniaus istorinę priklausomybę
Lietuvai. Schmittleino globoja-
mas dar iliustravau Goethe's
"Mainzo apguliną" (knyga
buvo išleista su mano spalvotom
litografijos iliustracijom), dirbau
prancūzų aukštajame komisaria-
te kaip kultūrinių reikalų pata-
rėjas ir dėčiau Mainzo vokie-
čių meno ir architektūros aukš-
tojoje mokykloje. Pagaliau jau
praityje ir mano sukurtų pašto
ženklų ciklai (13 ženklų), kurie
apėmė prancūzų ir Saaro
kraštą.

Su dėkingumu lenkiu savo ži-
lą galvą prieš šį nuostabų
Lietuvos draugą. Kartu dairausi
aplinkui — kas jį pavadojo?
Kas kitas tęs šią nuostabią staty-
bą tilto, kuriuo keliaudamos tau-
tos ir žmonės randa kultūrinių
vertybių prasmingumą ir meilę
vieni kitiem.

V.K. Jonynas

-0-

Schmittleinas labai daug pa-
dėjo Vyriausiam Lietuvos Išlai-
sinimo Komitetui įsikurti Pfull-
ingene privačiuose namuose.

Vlko atstovai, būdavo, paly-
ginti, dažni Schmittleino
lankytojai Baden Badene įvai-
riais reikalais ir visada rasdavo
jo nuoširdų palankumą ir Lietu-
vos bei lietuvių tremtinių Vo-
kietijoje reikalų supratimą. O
vieną kartą Baltų Tarybos susi-
rinkimo dalyvius jis išgelbėjo iš
tikros bėdos. Tuebingene susi-
rinkusią Baltų Tarybą kažkas į-
skundė prancūzų vietiniam sau-
gumui, kad vyksta nelegalus
susirinkimas. Prancūzų saugu-
mo pareigūnai įsibrovė į Tary-
bos susirinkimą, areštavo jo da-
lyvius, grasindami perduoti
Tuebingene esančiai sovietų re-
patriacijos komisijai. Tik prika-
binus žandarų vyresnįjį, kad
leistų susiristi su gen. Schmitt-
leinu, visas reikalas baigėsi be
jokių pasekų. (Elta)

— Kazys Tautkus, Melrose
Parko LB Talkos Lietuvai ko-
misijos narys, politiniai kla-
simais daug rašęs lietuviškoj
periodinėj spaudoj, kreipėsi į
JAV prezidentą Pabaltijo valsty-
bių laisvės reikalui. Į laišką
atsakė Valstybės sekretoriaus
padėjėjas C.C. Laise, pabrėž-
damas, kad JAV nežada pripa-
žinti jėga įvykdytos Pabaltijo
valstybių inkorporacijos į Sovietų
Sąjungą ar atsiskaityti remti jų
žmonių laisvą apsisprendimą
nepriklausomai valdytis.

Raymond Schmittlein su dail. V. K. Jonynu (k.) jo atsilankymo New Yorke proga.
Nuotr. V. Maželis

TAUPI ŠEIMININKĖ

Spaudai paruošė dipl. agr. I. Sinkevičiūtė.

38

Nuplautą ir sukaptą gabalais triušieną sudėti į verdantį van-
denį ir virti su prieskoninėmis daržovėmis. Virimo pabaigoje pa-
sūdoma.

Išvirsta mėsa pakepinama įkaitintuose riebaluose (svieste).
Duodant į stalą, mėsa sudedama į pusdubėnį, palaistoma keptu-
vėje likusiu sviestu, sumaišytu su grietine. Šalia sudedama kep-
tos bulvės.

Atskirai duodama bruknių košė.

Troškinta triušiena

Nuplautą, nusaustą ir sukaptą gabalais kartu su kau-
lais triušieną pabarstyti druska ir pipirais. Gabalai pavojiamai
džiuvėsėliuose, apkepami riebaluose, sudedami į prikaistuvį,
pabarstomi smulkios riebaluose paspirtomis daržovėmis.
Viskas užpilama karštu vandeniu ar sultiniu, kad mėsa pusiau
apsemty, uždengiamas puodas ir troškinama. Baigiant troškinti,
įdedama grietinės ir, jei reikia, druskos pagal skonį. Vietoje
grietinės galima imti daugiau riebalų.

Troškinant triušienos šlauneles ir juosmens dalį, prismaigs-
toma lašinukų, apkepinama riebaluose ir po to troškinama.

Prie troškintos triušienos tinka virtos bulvės. Jos sudeda-
mos šalia mėsos. Atskirai duodama bruknių košė ar salotos.

PAUKŠTIENA

Paukštiena yra skani, lengvai virškinama ir daug pilnaverčių
baltymų turinti mėsa. Paukštienos riebalai pasižymi žema lydy-
mosi temperatūra, todėl organizmas juos gerai įsisavina. Kai ku-
rių paukščių mėsa (žąsų ir ančių) turi iki 45-55 procentų riebalų.

Paukštienos kokybė priklauso nuo paukščio amžiaus, veislės
ir nupenėjimo. Jaunų paukščių mėsa yra minkštesnė, sultingesnė

ir lengviau virškinama; bet turi mažiau riebalų ir mineralinių me-
dziagų. Kepant ji greitai suminkštėja. Senų paukščių mėsa yra
kietesnė, turi daugiau jungiamojo audinio, mineralinių ir ekstrak-
tyvinių medžiagų. Ji suminkštėja tik ilgiau verdant bei troškinant.
Iš jos gaminamos skanios ir maistingos sriubos.

Paukštiena gali būti naminių ir laukinių paukščių. Iš nami-
nių paukščių daugiausia vartojama vištų, žąsų, ančių ir kalakutų
mėsa, o laukinių — kurapkų, tetervinų, laukinių žąsų bei ančių
ir kitų smulkesnių paukščių.

Paukštienos gaminimas

Naminiai paukščiai, gaminami valgiui, kepami, troškinami ir
verdami. Laukiniai paukščiai tik kepami, kartais troškinami.

Viščiukai kepami ir troškinami, virti netinka. Vištos ir ka-
lakutai iki 1-1,5 metų tinka kepti ir troškinti; senesni troškinami
ir verdami. Gaidžiai kepti tinka iki 10 mėn., senesni troškinami
ir verdami. Vištų mėsa minkštesnė — sultingesnė. Antys ir žą-
sų jaunos kepaamos, senesnės — troškinamos ir veramos.

Kepimas. Ruošiamas kepti paukštis pagal reikiamą plaunamas
šaltu ar šiltu vandeniu. Jei mėsa šlapia, nušuostama, nes sau-
sa greičiau įkaista ir greičiau apkepa. Jei kepsnį reikia pervež-
ti arba stalin nepaustytą duoti, prieš kepančią suteikiama apvalse-
nė forma. Sparnai ir kojos surišama.

Riebių, penėtų paukščių riebalų dalis nuimama. Liesi aptepami
riebalais (geriausia sviestu) arba aprišami plonomis lašinių
skiautėlėmis.

Taip paruošti paukščiai dedami į keptuvę, ir kepti, kol iš
visų pusių gražiai apkeps. Tada įpilti stiklinę karšto vandens ar
sultinio, pridėti piauštytą morką, petražolę, keletą pipirų ir, karš-
tį sumažinus, kepti, kas 10-15 minučių palaistant keptimo metu
susidariusiomis sultimis. Kad kepsnys neapdegtų, reikia indą už-
dengti.

Kepant riebius paukščius, ištirpsta daug riebalų. Kad rie-
balai be reikalo nedegtų, jie reikia nusemti, paliekant tik pa-
dažui.

Viščiukai kepami 30-40 minučių; vištos ir antys 1-1,5 val.,
kalakutai ir žąsų — 2-2,5 val. Jei, pajudinus kaulėlį, mėsa at-
šoksta, kepsnys iškepęs.

Troškinimas. Paukštiena troškinama dažniausiai gabalais,
su kaulais ar be kaulų. Kad nesviltų, indo dugnas išklojamas plo-
nomis lašinių skiautėlėmis arba žaliomis daržovėmis. Į indą mė-
sa dedama kartu su prieskoniais ir vandeniu, kurio reikia tiek,
kad tik apsemty paukštieną. Gerai uždengta paukštiena troškina

ma ant lengvos ugnies. Troškinimui geriau tinka stori indai.

Troškinta paukštiena į stalą duodama su padažu; salotos
atskirai. Priedai dedami kartu prie mėsos arba atskirai.

Virimas. Norint išvirti skanesnę sriubą, paukštiena supiaus-
toma ir dedama į šaltą vandenį. Jei norima, kad paukštiena būtų
skanesnė, ji smulkiai nepiaustoma; užtenka perpus perpiauti,
išilgai ar skersai ir dėti į karto į verdantį vandenį. Nuo kait-
rios mėsos paviršius greit susitraukia, ir ne taip veikiai išteka iš
vidaūs sultys.

Sriuboje virta paukštiena duodama į stalą su įvairiais pada-
žais, daržovių ar miltų priedais, įvairiomis salotomis ir t.t. Sriu-
bos verdamos su daržovėmis, miltiniais produktais, vaisiais, per-
trintos, sultiniai ir jukos. Skaniausia juka yra žąsų ir ančių kraujo.

Paukštienos piaustymas

Karštą kepsnį į stalą reikia duoti supiaustytą. Tik jaunų vi-
ščių ir smulkių laukinių paukščių kepsniai nepiaustomi. Pa-
prastai vištų kepsniai piaustomi į 8-10 dalių, žąsų — į 12 dalių,
o kalakutų — iki 24 dalių. Kepsnį piaustyti aštriu peiliu, per-
kertant kaulus nepaustom peiliu. Gražiausiai paukštieną galima
padalinti vartojant specialias mėsa kirpti žirkles.

Piaustant kepsnį, pirmiausia reikia atidalinti šlauneles ir
sparnelius, tada šonus perpiauti išilgai, paukštį padalinti į prie-
kinę ir nugarinę dalį ir jas supiaustyti gabalais. Priekinę dalį rei-
kia gražiai supiaustyti vienodo dydžio gabalais tiek vienoje, tiek
ir kitoje pusėje, nesumažinant jų tarpusavyje.

Sudedant kepsnį į pusdubėnį, gabalus reikia sudėti taip, kaip
kepsnys atrodė nepiaustytas. Pirmiau sudėti nugarinės dalies
gabalus (oda į viršų). Kad pasidarytų reikiamas iškilimas, po
jais dar galima padėti dalį karštų priedų, kurie duodami prie keps-
nio. Ant jų tvarkingai sudėti priekinės dalies gabalus ta pat tvar-
ka, kaip buvo paukštyje. Sparnus ir šlauneles dėti atitinkamoje
vietose iš šonų. Po to kepsnį keletą minučių įstatyti į vidutinio
karštumo krosnį, kad mėsa sušiltų. Duodant į stalą, palaistyti tir-
pytu sviestu, viršų papuošti petražolėmis ir šalia sudėti karštus
priedus.

Salotas ir kitus šaltus priedus prie kepsnio duoti atskirai
salotinėje.

Kepsnį galima ir paprasčiau sutvarkyti: supiaustytus gaba-
lus sudėti eilėmis į pusdubėnį, o greta jų — karštus priedus.

(Bus daugiau)

NATALIJOS JASIUKYNAITĖS PARODA

Šiuo metu, nuo spalio 14 iki 28, The Pen and Brush Galleries, 16 East 10th Street Manhattane, vyksta dailininkės Natalijos Jasiukynaitės paroda. Parodos proga priėmimas buvo surengtas spalio 20. Visi svečiai buvo pavašinti šampanu. Priėmimo dalyvavo nemaža amerikiečių ir lietuvių.

Kas toji Natalija?

Dailininkė nėra per daug pažįstama lietuviams, nors ji su savo darbais yra dalyvavusi bendrinėse didžiosiose parodose, rengtose vasario mėnesį. Specialiai lietuviams ji nėra surengusi ir parodos. Ji rengia savo parodas Manhattane, miesto centre, nes yra įsitraukusi į amerikiečių dailininkų gyvenimą. Įsitraukė todėl, kad su jais susibūčiuliavo ir čia ilgą laiką gyvena.

Ji yra suvalkietė, iš Pilviškių. Namuose buvo septyni vaikai, 4 berniukai ir 3 mergaitės. Visi siekė mokslo. Berniukai buvo mokytojai, merginos — gailingos seserys. Vienas jos brolis Juozas Jasiukynas buvo dailininkas Lietuvoje, mokytojas, dabar išėjęs į pensiją. Brolis Petras irgi gerai piešęs, išėmigravęs į Argentina, jau miręs.

Natalija Lietuvoje baigė "Saulės" draugijos mokytojų kursų ir jauna atvyko į JAV. Tai buvo 1924 metai. Metus praleidusi New Havene, atsikėlė į New Yorką, kur pastoviai ir dabar gyvena.

Pradžioje dirbo sekretorės darbus, paskui į pastebėjo, kad mėgsta piešti drabužius, kad sugeba piešti ir sukurti moterų drabužius. Taip ji baigė specialią mokyklą ir pradėjo šioje srityje dirbti, kaip moterų madų piešėja, jų kūrėja. Darbas buvo gerai apmokamas. Atsirado ir daugiau laiko. Tada ji ėmė studijuoti meną. Mokėsi Metropolitan meno mokykloje. Vis labiau įsitraukė į tapybą.

Jau 1933 metais dalyvavo bendrinėje parodoje. Ji buvo paminėta spaudoje, pagirta už jos spalvinį jautrumą. Nuo tada ji aktyviai reikšėsi amerikiečių dailės gyvenime, dalyvavo bendrinėse parodose, yra laimėjusi pažymėjimų, atžymėjimų lapų. Viena pati yra surengusi apie 13 parodų. Šioje The Pen and Brush galerijoje ši paroda yra jau šešta.

Vieną kartą dalyvavo Dallas Texas, tarptautinėje parodoje ir ten atstovavo lietuviams ir pačiai Lietuvai.

Atvykusi iš Lietuvos senokai, čia sugebėjo atsikviesti ir savo dvi seseris — Marijoną ir Cesę, kurių pirma gyvena Brooklyne, o kita — Iowavalstybėje.

Priklauso bent kelioms amerikiečių dailininkų organizacijoms, turi savo namuose studiją ir taip pat su kitom keliom moterim bendrą studiją.

Kas toje parodoje išstatyta?

Dailininkė tapo aliejumi, ant drobės. Jos paveiksai sudaro

tris grupes — portretai, gėlės ir gamtovaizdžiai.

Dominuoja gamtovaizdžiai. Yra iš New Yorko miesto, iš parko vaizdų, šiaip gamtos įvairių motyvų. Yra keletas ir jūros vaizdų, net su buriniais laivais. Yra ir lietuviškom temom gamtovaizdžių.

Antroje vietoje eina gėlių vazos. Tai įvairiausių rūšių gėlės. Sustatytos ant staliuko prieš įvairius tamsesnius fonus.

Portretai yra trečioje vietoje. Žmonės vaizduojami su rankomis, o dažnai ir pilna figūra. Iš lietuvių nutapyti tik prel. J. Balkūnas ir prof. J. Stukas.

Kas charakteringa jos menui?

Reikia atsiminti, kad ji susiformavo ir augo tarp 1930-40 metų, augo iš amerikietiškos mokyklos New Yorko mieste. Drauge ji turėjo ir paliktos tėvynės nostalgiją, subtilų lietuvišką gamtos ir žmogaus pajautimą. Visa tai ir susijungė į jos vientisą ir savitą dailininkės braižą.

Ji yra realistė, labai realiai nutapo ir žmones ir gėles. Tapydama gamtą, mėgsta impresionistiniu būdu išstiprinti kontūrinės linijas. Paveikslai pasižymi spalvingumu. Dominuoja pas ją raudoni tonai ir melsvi tonai. Ir tai būdinga visai jos tapybai. Labai mėgsta paveikslu centre organizuoti šiltes, raudonus, įvairaus atspalvio tonus, o pakraščiai apjungiami išbarstytais melsvais, mėlynais ir kerais net aštriai mėlynais tonais.

Truputį kitaip tapo portretą. Į veidą sutelkia daugiausia dėmesio. Veido traktavimas prime-

Natalija Jasiukynaitė prie savo darbų.

na Renoirą, kur vyrauja rausvi minkšti tonai. Jautriai padaromos akys. Akim gal daugiausia ir skiriamos dėmesio. Rausvais virpančiais tonais atbaigiamas pats veidas. Drabužių klostys jau traktuojamos paprasčiau, daug kur apibendrinama, nebeieškoma spalvinio jautrumo. Paveikslu fonas irgi labai paprastas, dažniausiai vieno bend-

ro tono įvairūs atspalviai suorganizuoti pagal bendrą paveikslu kompoziciją.

Kas turi progos tegu aplanko jos parodą, kur susipažins ir su pačia dailininke, kalbančia gražia suvalkiečių tarme. Drauge susipažins ir su jos menu. Parodą galima lankyti nuo 1 val. iki 5 v. popiet. (p.j.)

JUOZO SODAIČIO PARODOJE

Spalio 5 ir 6 dienomis Kultūros Židinio mažojoje salėje buvo surengta dail. Juozo Sodaičio paveikslų paroda. Rengėjos buvo D.L.K. Birutės Draugijos New Yorko skyrius. Atidarymas buvo šeštadienio vakarą. Draugijos pirmininkė M. Kliveckienė ir vadovavo atidarymui. Kalbėjo dail. Jonas Rūtenis, pabaigoje visiem padėkojo J. Sodaitis. Į atidarymą atsilankė per šimtas žmonių. Nemaža lankytojų buvo ir kitą dieną. Parduota 12 paveikslų. Viso buvo išstatyta apie 40.

-o-

Juozas Sodaitis pradėjo tapyti prieš kokią 12 metų. Atėjo ne drąsiai, pamažu įgydamas vis daugiau technikos. Jis yra padaręs labai gražių pažangą, už savo darbus yra laimėjęs premijų, stipendijų. Ir ši jo paroda techniniu atžvilgiu buvo jau gerai subalansuota ir padaryta.

Paroda buvo sudėta iš dviejų dalių. Viena dalis buvo lietuviš-

kos tematikos paveiksai, sukurti grafinių būdu. (Tai lyg spalvota grafika, bet ne grafika, nes atlikta ne grafiškom priemonėmis. Spalvos čia uždėtos lygiais plotais, visai nesistengiant tą plotą praturtinti, prakalbinti kokių šešėlių, įdrėkimu, nubėgimu. Tai labai dekoratyvi tapyba, kur ieškoma gryno spalvos intensyvumo.

Šiuose paveiksluose, kaip ir grafikoje, paliekama labai daug balto, paliekama dažnai aplinkui balta juosta, kuri primintų paspartą. Nudažomos tik pagrindinės figūros, ornamentai, o visas fonas paliekamas baltas. Ir tai teikia grafinį įspūdį. Padaryta gana švariai, patraukliai. Paveikslai pasidaro lyg kokie dekoratyvūs plakatai. (Jų daugiausia ir išpiko).

Šie paveiksai savo išteka turi grafiko Arūno Tarabildos kūryboje. Tai buvo jaunas ir talentingas grafikas, dailininkų Tarabildų sūnus, miręs jaunas. Jis

sukūrė juodą-baltą grafiką, kuri yra tokia monumentali ir labai lietuviška. Ši grafika ir padarė Sodaičiui lemiamos įtakos, pasuko jį į lietuvišką tematiką, pakiso ne vieną mintį, traktavimą būdą. Jis sukūrė visą eilę tokių lietuviškų dekoratyvinių spalvotų paveikslų. Pirmieji buvo didesnėje Tarabildos įtakoje. Dabar jau atsipalaiduoja ir pats mėgina spręsti užmantas temas, pabrėždamas idilišką nuotaiką.

Šie visi lietuviškos temos dekoratyvūs darbai galėtų būti atlikti ir grafikos priemonėmis.

Antra, daug didesnė parodos dalį sudarė tapybiniai J. Sodaičio darbai. Tai buvo natūrmortai, gamtovaizdžiai. Jau čia nebėra plokščio traktavimo, jau čia tapybiškai sprendžiamos įvairios kompozicinės problemos. Grafikos elementų ir čia jaučiama, pvz. mėgsta tamsia spalva apvesti pagrindinius daiktų kontūrus, ypač tai pabrėžiama vaisių natūrmortuose.

Dominuoja šilti tonai. Paveiksluose centras suorganizuo-

IŠ DAILĖS GYVENIMO

— Dail. Romas Viesulas su žmona Jūra ir sūnumi Tauru šią vasarą viešėjo Romoj, Italijoje, kur dailininkas dėstė vasaros semestrą Temple universitete. Vasaros gale Viesulai grįžta Philadelphia. Šį rudenį dailininkas pakviestas dalyvauti tarptautinėje grafikos Bienalėje, Segovijoje, Ispanijoje.

— Amerikiečių dailininkų draugija "The Allied Artists of America" savo 61-joje metinėje parodoje paskirs dail. Povilo Puzino vardo 150 dol. premiją už aliejinę tapybos paveikslą. Ja norima pagerbti velionį lietuvių dailininką, kuris, gyvas būdamas, veikliai reikšėsi šioj dailininkų organizacijoje. Paroda vyksta spalio 31 - lapkričio 17 National Academy galerijoje, 1083 Fifth Avenue, Manhattane.

— Dail. Vl. Vaitiekūno dailės paroda įvyks lapkričio 2-3 Detrote, naujojo parapijos salėje. Ruošia skautų tuntas "Baltija".

— R. Žiūraitienės paveikslai ir V. Balsienės keramikos darbai bus išstatyti Anapilio salėje, Toronto priemiestyje, lapkričio 3-4 rengiamoj parodoje. Rengia Anapilio Moterų Būrelis.

— Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitės proga šią vasarą liepos 26-rugpj. 7 Luzernoje buvo lietuvių dailininkų paroda. Jų dalyvavo tapytojai: Juzė Katiliūtė — Ženeva, Gabrielius Stanulis — Ženeva, Pranas Gailius — Paryžius, Vytautas Kasulis — Paryžius, Tadas Burba — Muenchenas, Evaldas Robertas — Hamm, Eugenijus Budrys — Gotland, Švedija, ir skulptorius Adomas Raudys — Paryžius.

— Hanaviškių suvažiavimo proga Chicagoj, Čiurlionio galerijoje specialiai surengtoje parodoje dalyvavo 17 dailininkų. Išstatyti 44 grafikos, tapybos bei skulptūros darbai.

jamas daugiausia iš šiltų žėrinčių tonų, aplinkui jau komponuojamos šaltos spalvos. Natūrmortuose kartais pabrėžiamos stiprios šaltos spalvos, ypač mėlyna spalva. Šiaip visa paroda turėjo skaisčiai ir patraukliai žėrinčias spalvas. Jaučiasi darbo švarumas ir giedri nuotaika.

Sodaičio stilių galėtume pavadinti ekspresionistiniu, nes paveikslu dalys apibendrinamos, ieškoma vidinės logikos ir minties.

-o-

Paroda padarė malonų ir gražų įspūdį. Belieka palinkėti tik dirbti ir dirbti, įveikti sunkias techniškas kliūtis, koncentruotis į tematinį aiškumą, ryškinti savitą braižą. (p.j.)

Pavasaris, dail. J. Sodaičio paveikslas, akrilis.

APIE VASARĄ PRIE MARIŲ

3 PAULIUS JURKUS

Dar ir šiandien kvepia galerijų dažnai — aliejus, lakas. Kvepia vašku ir sakais, degančiom žvakėmis, kurios mėgstamos kurorto mieste. Pažįsti tas galerijas, jų langus, jų meną žinai. Dalis čia laikosi pastoviai, o kita dalis, pamėginusi laimę, pasitraukia. Pernai buvo tokia didelė galerija atsidariusi buvusioje vaisių krautuvėje. Švais-tėsi teptuku jaunas dailininkas, bet vasara jį patį sušvaistė. Neišsilaukė. Šiemet neatsidarė.

Einant paupiu, yra ten kelios pastovios galerijos. Vienas dailininkas tapo jūros vaizdus, saulėleidžius, tapo su romantine nuotaika ir patraukliai. Kitas irgi mėgsta jūrą, bet ta jūra nėra jūra, ji išgalvota, nepajaušta. Bet — juk laisvė visiem tapyti tai, ką jis mato ir jaučia!

Artėjant į jūrą, netoli Colony viešbučio, yra bent dvi aukštos klasės galerijos. Ten sudėta visokiausio modernaus meno. At-ranka gera, gerai prižiūrima.

Tuo keliu prasirita turtingos mašinos. Jom ir skiriamas šis šienas.

Kiekviename kelyje, kuris išeina iš miesto, vis rasi kokią galeriją. Vienoje vietoje galerija padaryta iš bažnyčios. Ir čia nestinga turistų.

Pavažiavus į pietus, yra Ogun-tit miestelis, kur galerijų dar tik šiečiai. Ten yra ir gražus muziejus ant vandens kranto, tiesiai ant jūros akmenų. Kai dienos apniukę ir lietingos, čia pilna turistų. Tokia mada — domėtis dailė, nusipirkti kokią paveiksluką, kuris primintų vasarą ir jūrą. Tokie nebrangūs paveiksai, piešiniai tuš turi gerą pasisekimą. Vaizduoja jie laivus, vėžiam gaudyti spąstus, prieplaukas, senus pajūrio namus, visa, kas kvepia jūra. Čia nemaža dailininkų atostogauja, prisitaikydami prie praeinančių skonių, prie viešbučių informacijų, jie net užsidirba sau vasaros pragyvenimą.

Didžioji galerija vienuolyne

Ir Kennebunkporto pranciškonų vienuolynas yra plačiai žinomas kaip retas meno centras,

ištisas rinkinys, puikiausia galerija. Vasaros metu čia įsuka gražios atviros mašinos. Tos mašinos tuoj sulėtina greitį, prieš akis prasiveria tiek daug naujų neįprastų daiktų.

Pirmiausia visi sustoja ties tuo egzotišku paminklu, kuris yra atsiradęs iš pasaulinės parodos New Yorke. Kaip žinome, prie Vatikano paviljono buvo padarytas dail. V. K. Jonyno reliefas. Parodą uždarius, tas reliefas buvo pervežtas į Kennebunkportą, prie miško buvo pastatyta speciali cementinė siena, ir prie jos buvo pritvirtintas. Ten vaizduojama kenčianti, kovojanti ir triumfuojanti Bažnyčia. Žaliame miško fone paminklas taip skaisčiai ir patraukliai atrodo, kad mašinos sustoja ir išsodino savo keleivius. Ir jie fotografuoja ir toliau pėsti lanko šią vienuolyno galeriją.

Labai patraukliai atrodo vienuolyno koplyčia. Pats namas angliško stiliaus, pastatytas solidžiai, išmuštas juodu ažuolu. Ir staiga tame juodume atsiveria šviesi moderni koplyčia su spalvotais skaldyto stiklo vitražais. Du pasauliai — konservatyvi praeitis ir modernioji dabartis čia labai gražiai suderinti. Abu laikai sugyvena ir paslaptingai kužda. Pasiklausyk,

apie ką ten kalba tie du stiliai, — apie Dievo garbę! Kairėje šone yra koplytėlė su Žemaičių Kalvarijos Madona, kuri pavadinta Lietuvos Madona. Čia yra ir daugiau altorių, nes vasaros metu atostogauja kunigai ir vienuolyne ir kitur aplinkėje. Jie atvyksta čia į vienuolyną mišią laikyti ir tas mišias laiko šioje koplyčioje.

Visi čia praeina tyliai, jautriai nusiteikę, nes visada žiburiuoja degančios votyvinės žvakės. Ir jos duoda savitą egzotišką kvapą. Šviečia vitražų langai, šviečia žvakės. Aplinkui ramu, ramu.

Tada tyliai praveri duris į kitą kambarį — tai vadinamasis senienų kambarys, sena graži biblioteka. Ir kokie čia paveiks-lai gražūs, kokios vazos! Net dvasią sulaukia ta neįprasta nuotaika, ramybė, už lango besisupanti vijoklio šakelė ir tie paveiks-lai. Jie priklauso seniesiems šių išaigų namų šeiminkams, kurie buvo dideli turtuliai ir kurie pardavė šiuos namus su visu jų turtu, su šiom knygom ir paveikslais.

Viršum židinio yra vienas didelis paveikslas, kuris vaizduoja sekmadienį lyg mažam Belgijos miestelyje, lyg Prancūzijoje. Prie bažnytelės daugybė žmonių šnekučiuojasi, sėdi pieve-

lėje. Ir kokia šventiška nuotaika! Dailininko taip patraukliai padaryta, kad visi ilgai stebi šį paveikslą.

Viršum durų kabo žuvėdros. Skrenda per bangas. Ir aiškiai išskaitai pavardę — Wyeth. Tai garsaus dailininko Andrew Wyeth tėvas, taip pat dailininkas Newell Wyeth.

Yra vienas didelis paveikslas, kuris vaizduoja čigonės moteris vakarinėje saulėje, vienas nuostabus saulėleidis ir vienas ežero paveikslas, kaip per audringą vandenį plaukia laivelis. Gal tai Reinas su savo aukštais krantais, o gal ir koks ežeras. Kas žino? Paveikslas patraukia savo nuotaika.

Cia yra ir lietuviškų ekspozatų, lietuviškos lėlės, dail. Kazimiero Žoromskio paveikslas. Yra ir kitų įdomių daiktų, kuriuos smalsiai apžiūri.

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, šio vienuolyno viršininkas, pats nuolat telkia meną, čia senienų kambarį aptvarkė, kad būtų daugiau ritmo, kad nebūtų perkrauta. Čia yra ir vienas spinta, kurią visi su smalsumu apžiūri. Atvežta ji tikriausiai iš Ispanijos, su daugybe statulėlių, gražiai ornamentuotų stalčių. Tarnavo ji kokiam di-

dikui kaip raštinės pagalbinė spinta su daugybe skyrių. Gal ir brangenybės buvo sudėtos.

Išeidamas iš šios vienuolyno šventovės ir galerijos, pastebėsi dešinėje pusėje praviras duris. Ir čia lyg svečių kambarys, lyg pokalbių kambarys. Čia randi labai daug knygų. Spinta prie spintos. Šalia suorganizuotas gražus kampas, su lengvais baldais, didele dekoratyvia vaza, paveikslais.

Išeidamas dar peržvelgi ir Šv. Antano koplytėlės vitražus. Ir štai vėl esi aikštėje. Ir čia atvirame lauke matai keistus ir egzotiškus pastatus — tai Liurdo grotas, tai Kryžiaus Keliai. Visi lietuvių architektų ir skulptorių kūriniai, pastatyti jau senokai, prieš keliolika metų.

Siame galerijų krašte, dailininkų krašte, staiga yra išstatyti lietuvių dailininkai. Niekas ir nepagalvoja, kad tai pati ištiausia ir gražiausia lietuviška galerija. Kur kitur rasti tiek lietuviško meno turto, taip harmoningai atjungto į viena, taip skoningai sujungto visiem turistams. Ir turistų vasarą čia praeina labai ir labai daug. Ir jie visi turi progos čia susipažinti su lietuvių kūrėjų menu.

(Bus daugiau)

PHILADELPHIJOJ

Gera organizuotas minėjimas

Tautinės S-gos vietos skyrius spalio 5 suruošė iškilią ir gerai organizuotą pirmojo Lietuvos prezidento Antano Smetonos 100 metų gimimo sukakties minėjimą.

Minėjimas įvyko viename iš gražiausių Philadelphijos viešbučių.

Akademija

Ji prasidėjo punktualiai. Trumpą įvadinį žodį tarė skyriaus pirmininkas V. Matonis ir pakvietė V. Majauskienę vesti programą.

Kun. K. Sakalauskui sukalbėjus maldą, sol. O. Šalčiūnienė sugiedojo Amerikos himną. Lietuvos himną giedojo visa salė. Abiem himnų akomponavo Antanas Smetona (Lietuvos prezidento vaikaitis).

Gen. konsului A. Simučiai dėl svarbių priežasčių negalėjus atvykti, buvo perskaitytas jo prisijungęs sveikinimas. Trumpą, bet turiningą, nuosakų ir giedrą sveikinimo žodį pasakė ALTS-gos pirmininkė E. Čekienė. Šiltu ir nuoširdžiu žodžiu minėjimą sveikino Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos narys R. Česonis.

V. Majauskienė su įsijautimu ir gražia diktacija perskaitė rašytojo J. Rūtenio poetinį kūrinių „Pro Patria“, skirtą prezidentui Antanui Smetonai pagerbti.

Pagrindinis akademijos tasas buvo prof. A. Augustinavičienės paskaita. Gal tiksliau ją būtų vadinti vaizdais ir mintimis iš prezidento A. Smetonos gyvenimo, nes ji pateikė atskirų epizodų bei nusiteikimų pyne. Jos žodis buvo sklandus, lakus, su poetiniu įsijautimu. Ir tai suprantama. Būdamą artima Smetonų šeimai, ji galėjo asmeniškai prezidento gyvenimą stebėti, atmintyje fiksuoti ir klausytojams autentiškai perduoti. Ne su visais prelegentės teigimais būtų galima sutikti, bet reikia pripažinti, kad ji gyvai, temperamentingai atskleidė daug vaizdų iš prez. A. Smetonos gyvenimo, ir klausytojams buvo miela tai išgirsti.

Po paskaitos buvo meninė dalis, kurią atliko pianistas Antanas Smetona, prezidento vaikaitis. Jis paskambino šiuos kūrinius: „Itališkas koncertas“ — Bacho, „Mėnesienos sonata“ — Beethoveno, „Du preludai“ — M. K. Ciurlionio ir „Baladė G-moll“ — Chopino. Apie jo, kaip pianisto, pajėgumą jau daug sykių lietuviškoji spauda buvo pasakajta, ir šis pasirodymas liudija, kad tai yra stipri muzikinė jėga. Jo išorinis ramumas ir vidinis susitelkimas jau tarsi visame jo skambinime. Malonu buvo jį pirmą kartą matyti Philadelphijoje, ir nuoširdžiai norisi jam palinkėti didžiausios sėkmės ateityje.

Akademijoj buvo vartojama tik lietuvių kalba. Dalyvių buvo apie 300.

Banketas

Bankete prie garbės stalo sėdėjo: klebonas kun. J. Degutis, LTS-gos pirmininkė E. Čekienė su vyru, prof. A. Augustinavičienė, pianistas A. Smetona, banketo vedėjas adv. S. Man-

kas su žmona, J. Kavaliauskas su žmona ir LTS vietos skyrius pirm. V. Matonis su žmona. Kažkodėl nebuvo pakviesti prie garbės stalo kun. K. Sakalauskas ir LB centro valdybos atstovas R. Česonis.

Kun. J. Degučiai sukalbėjus maldą, banketo vedėjas pasakė kalbą, apibūdinančią pirmojo Lietuvos prezidento asmenį ir jo šakotą veiklą.

Antrasis kalbėtojas buvo J. Kavaliauskas. Jo kalbos turinys beveik nelietė sukalbėjimo, o išsiliejo į savo asmeniškų įvykių atpasakojimą.

Patiekalai buvo geri. Ceram orkestrui grojant, buvo gražiai pasilinksmita.

Daugiau negu stebėtina, kad į banketą nebuvo įsileista lietuvių kalba. Tik maldą buvo sukalbėta lietuviškai. Visa kita buvo angliška, nors dalyviai akademijoj ir bankete buvo tie pa-

Pamaldos

Sekmadienį, spalio 6, Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioj vyko iškilingos pamaldos už prezidento A. Smetonos vėlę. Dalyvavo daug žmonių. Buvo ir svečių iš Clevelando.

Pamaldos prasidėjo iškilinga procesija, kurioj su vėliavomis dalyvavo skautai, ramovėnai, neolituonai ir Tautinės S-gos vietos skyrius. Pasigesta ateitininkų.

Altoriaus aukas nešė T. S-gos vietos skyriaus nariai. Lektorius buvo Vyt. Volertas. Kun. K. Sakalauskas pasakė gerą, su Senojo Testamento mintimis surištą, pamokslą. Giedojo Vilties choras ir solistė O. Pliuškonienė.

-o-

Minėjimas paliko gražius ir mielus prisiminimus. Rengėjams priklauso nuoširdžiausia padėka. Gražus reiškinys, kad akademijoj, bankete ir bažnyčioj dalyvavo visų srovių žmonės.

Vilties choras be dirigento

Šešis mėnesius sirgęs, muz. Leonas Kaulinis grįžo į savo darbą. Nors nėra pilnai pasveikęs ir gal dar ilgai ligos pėdsakai bus jaučiami, bet reikia gyventi, o pagrindas yra tik fizinis darbas. Susirgęs turėjo nutraukti ir Vilties choro dirigavimą. Choristai laukia grįžtančio dirigento ir vis dar gieda bažnyčioj, nors sumažintu sąstatu. Bet ar ilgai taip tęstis galės?

Tuo reikalu teko pasikalbėti su pačiu dirigentu Leonu Kauliniu. Iš jo išgirdau gana liūdnu pasisakymus. Čia atpasakau jo žodžius:

„Daug ir ilgus metus dirbau su choru. Su juo buvau suaugęs ir jaučiau, lyg jis būtų mano dalis. Bet, sunkių ligų išvargintas, senatvės naštos slejiamas ir įvairių nemalonių skaudžių nugairintų, pasijutau išsekęs dvasiškai ir fiziškai. Pradėjau ieškoti poilsio. Tai pagrindinės priežastys mano pasitraukimo iš muzikinio gyvenimo, taigi ir iš dirigento pareigų Vilties chore. Šio savo sprendimo niekur negarsinau, tik jaučiau pareigą apie tai pranešti klebonui kun. J. Degučiai ir choro pirmininkui.“

Toliau pokalbio netęsiau, nes žodis buvo tartas apgalvotai, o argumentai gana svarūs. Mintyse ieškojau galimybių, kaip tą reikalą išlyginti.

Zvelgiant lietuvių visuomenės akimis, šis reikalas yra labai rimtas. Turėdami chorą apie 25 metus, mes jį dažnai nuvertindavom, nesisielojom jo rūpesčiais, į jo parengimus lankėmės gana santūriai. Kai jo neturėsim, pamatysim, kokia didelė spraga atsiras mūsų kultūriniam gyvenime. Juk ir lietuviškos pamaldos be lietuviškos giesmės bus daug skurdesnės.

Netvirtinu, bet manau, kad rasti kitą dirigentą su tokia kanturybe, taktu ir ištverme bus sunku, o gal neįmanoma.

Šias mintis viešumon iškeliau norėdamas jas padaryti mūsų kolonijos šių dienų rūpesčių centru, nes jos liečia visus mus. Šiam reikalui išsamiai apsvaryti turėtų imtis iniciatyvos choras ir LB apylinkės valdyba.

Birutė Pūkelevičiūtė Philadelphijoje

Lapkričio 2 LB Philadelphijos ir N. J. Pietryčių apylinkės ruošia literatūros vakarą, kurio programą atliks poetė, romanistė, aktorė ir režisėrė Birutė Pūkelevičiūtė.

Sąmoningai pabrėžiam jos šakotus meninius sugebėjimus, kuriuos ji yra tvirtai paliudijusi savo darbais.

Zinom, su kokio pajėgumo menininke tame parengime susitiksim. Ypač džiugu, kad dailiam žodžiui pagaliau atsirado diena ir Philadelphijoje (jis čia labai retas svečias). Džiugu, kad visa tai perduos kūrybinga aktorė.

Parengimas turėtų sutraukti gausų lietuvių būrį.

Kalbant apie kitus parengimus

Nors dar nepaskelbta, bet atrodė, kad ir šiais metais ramovėnai rengs kariuomenės šventės minėjimą, skautai — lietuviškas kūčias, mokykla — Kalėdų eglutę, ir gal dar daugiau bus parengimų.

Visa tai nuteikia gana maloniai, ir norisi nors sugestijų forma pateikti keletą minčių.

Šios mintys neliečia labdaros organizacijų, kurių pagrindinis tikslas yra suteikti lėšų. Kalbama apie kultūrines organizacijas, kurių pagrindinis tikslas yra auklėti visuomenę, kelti jos kultūrinį lygį. Bėda, kai jų parengimų turinui virsta norimas gauti „pelnas“. Atsimintina, kad menko lygio ir blogai organizuoti parengimai mažina ir galią „pelną“. Nors Philadelphijoje šios ligos simptomai dar nejaučiami, bet reikia būti labai apdairiems, kad nesusigundytume.

Artėja mūsų didysis parengimas — Vasario 16-osios minėjimas. Jau laikas šį klausimą ne tik svarstyti, bet ir sudaryti platų, kompetentingą minėjimo komitetą. Jo sudėtis — ne atsitiktiniai atsiųstų asmenų grupė, bet veiklūs organizacijų nariai. Jei pačių minėjimo programą suplanuoti dar ir nevelu, tai aukų rinkimo vajui reikia daug daugiau laiko, kad jis būtų planingas ir visus pasiekias.

Gal kiek atokiau stovi kitas, Amerikos 200 metų nepriklausomybės, minėjimas. Senoj Ameri-

A.L.T.S-gos centro valdybos pirmininkė Emilija Čekienė taria sveikinimo žodį prez. A. Smetonos 100 metų gimimo sukakties minėjime Philadelphijoje, Pa. Nuotr. K. Cikoto

kos sostinėj Philadelphijoje jis bus plačios apimties. Atrodė, bus angažuotos ir tautinės grupės. Kuo lietuviai galės prisidėti? Gal dar per anksti tai svarstyti, bet reikia budėti, kad kurią dieną nebūtų per vėlu.

Balfo veikla

Rugsėjo 29 įvyko Balfo metinis susirinkimas. Buvo išrinkta nauja valdyba: kun. K. Sakalauskas, O. Kreivėnienė, V. Šopys, Y. Matonienė, K. Cikotas, J. Lukas ir H. Mislauskas. Į revizijos komitetą išrinkti: Spakauskėnė, P. Mitėlas ir V. Matonis. Metinis Balfo vėjus vyksta spalio ir lapkričio mėnesiais. Norima lapkričio paskutinę savaitę surengti Balfo veiklos 30 metų minėjimą.

Mūsų mirusieji

Rugsėjo 20 mirė teisininkas Petras Jonkus. Buvo gimęs 1897 vasario 22 Liepojoj. Ten baigė pradžios mokyklą ir gimnaziją. Pirmojo pasaulinio karo metu pasitraukęs į Rusiją, 1920 grįžo į Lietuvą ir įsijungė į valstybės kūrimo darbą. 1927, baigęs VDU teisės studijas, pradėjo teisininko darbą įvairiose vietovėse. Paskiausiai buvo Panėvėžio ir vėliau Šiaulių apygardų teisėju. Pasitraukęs į vakarus, ilgesnį laiką gyveno Ingolstadto stovykloj. Amerikoj visą laiką gyveno Philadelphijoje ir pragyveno iš fiziškai sunkaus darbo.

Velionis buvo taikaus, ramaus būdo žmogus. Mėgo saikingą humorą. Lietuvos laisvės reikalui buvo principingas ir nesileidęs į jokius kompromisus. Ilgesnį laiką buvo surakintas ligos. Paliko giliai liūdintus žmoną Vladislavą, postinį Vyt. Bagdonavičių ir jo šeimą.

-o-

Rugsėjo 24 mirė ekonomistas Vladas Norkus. Buvo gimęs 1900 birželio 27. Baigęs Šiauliuose gimnaziją, studijavo VDU ekonomiją. Baigęs studijas, dirbo kooperacijos banke. Vėliau perėjo dirbti į ligonių kasas. Paskutinis jo darbas Lietuvoj buvo Vilniuj. Pasitraukęs į vakarus, kurį laiką gyveno Landshute, o vėliau — Fellbacho stovykloj. Emigravęs į Ameriką, visą laiką gyveno Philadelphijoje. Pradžioj dirbo fizinį darbą, kiek vėliau administracinį. Kol sveikata leido, dalyvavo kultūrinėj LB veikloj.

Velionis buvo aukštos kultūros, didelio takto ir principingas žmogus. Paliko giliam liūdesy žmoną Ireną, brolių, tris seseris ir daug giminių.

Palaidotas Prisikėlimo kapinėse, Penssylvanijoje. Ad. G.

BALTIMORE, MD.

Mergaičių choras Aidas iš Hamiltono spalio 12 koncertavo Baltimorėje. Gražios lietuviškos visos sužavėjo savo gražiomis dainomis. Tai pavyzdys visiems, kad reikia didžiuotis savo lietuviškumu, kad reikia jungtis į lietuvišką veikimą ir tokiu būdu išlaikyti lietuvių. Po koncerto buvo šokiai ir užkandžiai. Chorisės linksmiai praleido laiką. Tikimės, kad jos nepamirš mūsų gražaus priėmimo Baltimorėje.

40 valandų atilaidai Šv. Alfonso bažnyčioje prasidėjo spalio 20 iškilingomis mišiomis, baigėsi spalio 22, antradienį, 7 v.v. mišiomis ir procesija. Per pamaldas giedojo didysis choras, mokyklos vaikai dalyvavo procesijoje.

Halloween vakarą rengia Šv. Alfonso suaugusių klubas spalio 26 Šv. Alfonso mokyklos salėje. Pradžią 8 v.v. Šokiai gros orkestras. Bus premijuojami gražiausi kostiumai ir kaukės. Rengimo komitetas kviečia visus gausiai atsilankyti.

Jautienos kepsnių pietus surengė Lietuvių posto 154 legionieriai spalio 20, sekmadienį, gražioje Eastern Center salėje. Be jautienos buvo ir kitų valgių. Buvo šokiai, loterija. Prasidėjo 1 val. ir baigėsi 6 v.v.

Specialios pamaldos „atgal prie Dievo“ — Back to God — bus lapkričio 3, sekmadienį, Šv. Alfonso bažnyčioje. Jas rengia Lietuvių postas 154 ir jų padėjėjos. Legionieriai susirinks prie bažnyčios 8:15 v. ryto su vėliavomis ir žygiuos į bažnyčią. Mišias auko jų kapelionas kun. A. Dranginis. Giedos vyrų choras Daina.

Lietuvių svetainės šėrininkai lapkričio 3 lietuvių svetainės kambariuose rengia jautienos kepsnių balių. Prašom bilietus iš anksto įsigyti pas šėrininkus ir prie baro svetainėje. Be jautienos bus ir kitokių valgių. Šokiai gros orkestras, bus loterija. Pradžią 1 val., baigsis 6 v.v. Pelnas skiriamas lietuvių svetainės naudai. Visi kviečiami.

Jonas Obelinis

— Jonas Dėmė (Demereckis), gyvenęs Phoenix, Arizona, Simo Kudirkos reikalu yra parašęs asmenišką laiškus 21 JAV senatoriui. Atsakymus, pažadančius paramą, yra gavęs iš H. Humphrey, E. Muskie, B. Goldwater, J. Javits ir kt. Gautuosius laiškus J. Dėmė prisiuntė JAV LB krašto valdybai; jie su kita Kudirkos bylos dokumentacija yra LB visuomeninių reikalų tarybos narės Daivos Kezienės žinioj.

Atsiūsta paminėti

JOURNAL OF BALTIC STUDIES. Volume IV, Number 4, Winter 1973. Redaktorius Arvids Ziedonis, Jr. 104 psl.

Žurnalą leidžia Association for the Advancement of Baltic Studies, Inc. Šios draugijos direktorių tarybą sudaro estai, latviai ir lietuviai. Nariai už 12 dol. metinį mokestį gauna ir šį žurnalą, kuris spausdinamas metų ketvirčiais, anglų kalba.

Tarp šio numerio straipsnių bei apžvalgų autorių randami ir šie lietuviai: Rimvydas Šilbajoris, Jonas P. Balys, Leonas Sabaliūnas, Anatole C. Matulis.

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA. Pogrudžio leidinys. Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. 1972-1973. Išleido L.K. Religinės Šalpos Rėmėjai. Finansavo prel. Juozas A. Karalius. Viršelis ir iliustracijos — Pauliaus Jurkaus. Spaudė Morko Morkūno spaustuve, Chicago, Ill. 1974. Tiražas — 5000 egz. 336 psl. Kaina — 2.50 dol. minkštais viršeliais, 3.50 dol. kietais viršeliais. Gaunama pas platintoją arba pas leidėjus — 6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

Laisvą pasaulį pasiekusi Lietuvos pogrindis leidžiama Kronika čia pateikiama nepasirašiusio redaktoriaus gražiai suredaguotu leidiniu.

„LKB Kronika“, sakoma leidinio pradžioj, „pasizymi ramiu, konkrečiu — su datom, vietom, pavardėm — tiesiog protokoliniu informavimu. Toks objektyvus informavimas yra vertinga dokumentinė medžiaga vaizdai apie religinę, bažnytinę ir tautinę padėtį Lietuvoje — apie padėtį septinto — aštunto dešimtmečių sąvartyje, kada eina kova dėl Žmogaus.“

SĖJA. Tautinės demokratinės minties laikraštis. 1974. Nr. 1-2. Leidžia Varpininkų Leidinių Fondas. Redaktoriaus Liudvikas Šmulskystis. Redakcinė kolegija: Z. Dailidka, K. Karvelis, V. Sruogienė, Administratorius Juozas Urbelis, 1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160. Straipsnių antraštės ir užsklandos dail. Broniaus Murino. 96 psl. Eina 4 kartus per metus. Metinė prenumerata 5 dol. Atskiuro numerio kaina 1.50 dol.

Šio numerio viršelyje — Jono Kardelio portretas, sukurtas dail. Br. Murino. Straipsniai: Vieningai švęskime Lietuvos valstybinę šventę, V. Sruogienė — Dėmesio Lietuvos praeičiai, Prano Čepėno 75 metų sukaktis, Ne „pamaiva“, bet „dialogininkai“ — Lietuvių ryšys su lietuviu ne katro nepalauš, P. Jonikas — Prof. Prano Skardžiaus nuopelnai, S. Baltūsis — Lietuvos teismai, Kazys Karvelis — Ar sugrįš lietuvių liaudies kultūra į kaimą, V. Sruogienė — Jurgio Savickio šeimos tragedija, Z. Dailidka — Mano keturiolikla metų, Vincas Vaitiekūnas — Žemėtvarkininkas ir kraštotyrininkas Feliksas Daugėla, Dr. K. Grinys — Demokratijos idėjų kritika, V. Sruogienė — Parapsichologija NKVD tarnyboje, J. Kutra — Studentų Varpo Draugijos veiklos atsiminimai. Yra šie skyriai: Iš mūsų veiklos, Žmonės, darbai ir dienos, Gyvenimo pamaivos, Laiškai, Knygos ir žurnalai. Be to, dar — Paskutiniųjų Birutės Novickienės laiškų ištraukos ir Jono Kardelio atsiminimai.

Po piečių tartininkų pobūvyje spalio 21 Kultūros Zidinyje. Iš kairės A. Strazdis, E. Urbelenė, Brolis Tomas, OFM, A. Minsawitchienė, Br. Bobelis, A. Matulaitis, J. Kregždienė, dr. M. Matulaitienė, D. Šilbajorienė. Nuotr. P. Bivainio

SEPTINTOKAI KELIAUJA

MANO ĮDOMIAUSIA KELIONĖ

Pernai mūsų šeima išvažiavo į tolimą kelionę aplankyti draugų, kurie gyvena St. Louis, Mis-souri. Ten susipažinau su dviem mergaitėmis: Laura Rūtenyte ir Dalia Alksninyte. Mes ten pabuvom keletą dienų. Man buvo labai smagu ir gaila išvažiuoti, bet turėjom keliauti toliau.

Mes važiuovom per įvairius miestus iki Denver, Colorado, kur mūsų laukė kiti draugai. Mes aplankėm tiltą per Royal Gorge tarpukalnę, kuri skyrė du didžiausius kalnus. Vėliau keliavom į didžiausią kalną Mt. Evans netoli Denver miesto. Nuvažiuovom į Luvland Pass, kur eina riba tarp Rytų ir Vakarų Amerikos. Užsukom ir į Airforce Academy. Ten gyvena aviacijos kariūnai. Iš visų pastatų man labiausiai patiko koplyčia.

Pabuvę pas mūsų gerus draugus ir aplankę visas gražias Colorado vietas, išvažiavom į Salt Lake City, Utah. Ten buvom neilgai. Pasimaudėm Great Salt Lake ežere ir važiuovom į Yellowstone Park, Wyoming. Mes nakvojom dideliam senoviskam viešbuty, kuris vadinosi Old Faithfull Inn. Mes matėm geizerius — karšto vandens šaltinius, kur vanduo trykšta aukštai į orą. Aš labai norėjau pamatyti mešką, bet jį Yellowstone Parke nebuvo.

Iš ten važiuovom į South Dakota, kur aplankėm Mt. Rushmore. Matėm uolose iškaltais keturių prezidentų galvas.

Kelionės pabaigai nuvažiuovom į tautinę stovyklą, kur skautiškai praleidau visą savaitę. Laura Naronytė, VII sk. mok.

Mano įdomiausioji kelionė

Kelionės rytą kėlėmės labai anksti, nes norėjome pirmą dieną toli nuvažiuoti. Mes važiuovome į Floridą. Kennedy Erdvės Centrą pasiekėm trečios dienos popietėj. Kelionėj užtrukom ilgiau negu buvom planavę, nes S. Carolinoj sugedo mašina ir turėjom laukti, kol ją pataisė.

Daug buvau skaitęs apie Erdvės Centrą, bet tenai buvo dar įdomiau negu tikėjau. Mus nuvedė į kontrolės centrą, į kurį įeiti reikia pro šešių pėdų storumo duris!

Tą patį vakarą pasiekėm Ft. Lauderdale, kur ir apsistojom. Kiekvieną rytą praleidom baseine arba jūroje. Po pietų važiuodavom apžiūrinėti Floridos įžymybių: Seaquarium, Lion Country Safari, Jungle Queen Cruise ir daugiau.

Grįždami namo, beveik visą dieną praleidom Walt Disney World. Ten įdomu jauniems ir seniem.

Valandėlė berniukų stovykloje Neringoje. Nuotr. Lino Vaitkaus

Nors parvažiuovom pavargę, bet parsivežėm prisiminimų daugeliui metų.

Artūnas Gudaitis

NANTUCKET SALOJE

Vieną rytą mano tėvelis, sėstė ir aš išvažiavom su dviračiais į uostą. Nusipirkom bilietus į Nantucket salą ir stojom į eilę prie laivo.

Kai atėjo mūsų eilė, įvežėm dviračius į laivą ir suradom vietą atsisėsti. Laivas pradėjo judėti, ir mes išplaukėm. Reikėjo plaukti dvi valandas. Buvo gražu. Jūra buvo rami, aplink skraidė daug alkanų žuvėdrų.

Pasirodė sala, ir greit prie jos priplaukėm. Lipdami iš laivo, atsiėmėm dviračius. Jais išvažinėjom pusę salos. Oras buvo grynas, ir mum buvo smagu važiuoti. Aplankėm salos seniausią namą. Jame buvo daug senų baldų, ir buvo labai įdomu.

Gražiame restorane pavalgėm priešpiečius. Po to aplankėm banginių medžioklės (whaling) muziejų. Ten buvo daug įvairių įrankių ir laivų, naudotų banginiam gaudyti.

Paskiau pradėjom važiuoti į kitą salos galą, į vieną mažą miestelį. Kelias buvo įruoštas specialiai dviračiam. Pakeliui pamatėm gražią valgyklą ir stojom pietų. Pagaliau privažiavom miestelį. Aplankėm pajūrį, apžiūrėjom gatveles ir namus. Tai buvo gražus miestelis.

Grįžtant iš miestelio, mus užpuolė lietus. Mūsų dviračių stabdžiai neveikė, turėjom atsargiai važiuoti. Mes kiauurai perslapom. Pagaliau atvažiuovom į uostą ir krautuvėje nusipirkom lietpalčius. Prie uosto restorane pavalgėm skanios karštos sriubos. Laivas vėlavo, ir visi rūpinosi. Pagaliau jis atplaukė pilnas žmonių. Po lijo, buvo tamsu. Kai pasiekėm uostą ir radom laukiančią mamytę, laimingi grįžom namo.

Rūta Dragūnėvičiūtė, VII sk. mok.

NUOTYKIS MŪSŲ LAIVE

Neseniai mes nusipirkom laivą. Tai dvidešimt šešių pėdų laivas, kuriame gali nakvoti penki žmonės.

Vieną sekmadienio popietę mano tėveliai, sesutė, draugas Tomas ir aš išplaukėm laivu. Mes plaukėm skersai Long Island Sound pas p. Janušus. Pabuvę tenai, plaukėm namo.

Staiga laivas sudrebėjo, lyg sprogtus kam viduje. Sumažinom greitį, bet laivas vis drebo. Atsigręžę pamatėm didelį medžio gabalą. Jis tikriausiai už-

kliudė mūsų propelerį. Mano tėtis nutarė pamaži plaukti toliau. Vidury Long Island Sound pastebėjom, kad drebėjimas atlaisvino vieną sraigą, ir vanduo pradėjo sunktis į laivą. Jau buvo devinta valanda vakaro ir visai tamsu. Skylė buvo maždaug vieno colio diametro, ir mudu su Tomu laikėm užkiošę pirštus.

Tuo metu tėvas per radiją šaukėsi pakrančių sargybos (Coast Guard) pagalbos. Netrukus atvyko didelis laivas, kuris turėjo mus įtraukti į uostą. Sargybiniai užkiošo skylę mūsų laive vata. Priartinus prie mūsų uosto, pakrančių sargyba atsiuntė mažesnį vilkiką, kuris mus įtraukė į mūsų nuolatinę vietą.

Ten paaiškėjo, kad propeleris buvo sulenktas, todėl laivas taip drebėjo. Kitą dieną laivas buvo iškeltas iš vandens.

Mudviem su Tomu kelionė buvo labai įdomi.

Paulius Gudelis, VII sk. mok.

KELIONĖ Į SPORTO ŠVENTĘ TORONTE

Aš esu daug keliavusi, bet paskutinė kelionė į Torontą buvo įdomiausia. Prieš išvažiuojant New Yorke buvo gana šilta, ir mes susipakavom lengvus rūbus.

Rinkomės penktadienio vakarą 8 val. Židiniję. Mes atvažiuovom į Židinį automobilį ir pastatėm jį prie Židinio.

Autobusas išvažiavo 8:40 val. Mes turėjom miegoti autobuse, nes šeštadienį jau turėjo vykti varžybos. Kai kurie visai neužmigo. Kiti miegojo susirietę sėdynėse. Po kurio laiko mes atsigulėm ant grindų, bet buvo labai nepatogu ir šalta. Tada pamatėm, kad lentynos lagaminam sudėti nebuvo prikrautos. Mes užlipom ir lentyną ir užmigom.

Šeštadienį vyko teniso ir lengvosios atletikos varžybos. Aš dalyvavau abejose. New Yorko komandos laimėjo daug varžybų ir gavo taure.

Šeštadienio vakare buvo šokiai jaunimui ir senimui. Buvo smagu, nors buvo labai šalta, o mes nebuvom tokiam orui pasisruošę.

Sekmadienį buvo taip pat šalta. Nuvažiuovom į teniso aikštę moterų rungtynėm. New Yorkas ir tas rungtynes laimėjo.

Kai aš su mama ir drauge nuvažiuovom prie autobuso, jau mūsų laukė. Susėdome ir išvažiavom. Ir autobuse buvo šalta. Vėl miegojom ant lentynos. Sugrįžom per 10 valandų, nes šoferis baisiai greitai važiuavo.

Sugrįžę į New Yorką, nustebom, nes ir čia jau buvo šalta. Skubėjom į automobilį, bet jo nebuvo. Tik, sugrįžusios namo su kitais sportininkais, pama-

Parke iškylauja Maironio lituanistinės mokyklos vaikai. Nuotr. P. Svitros

tėm, kad tėtis buvo automobilį parvežęs namo. Skubėjome į šil-tas lovas ir tuoj užmigom.

Rima Vebeliūnaitė, VII sk. mok.

Niagara

Įdomiausia mano kelionė buvo į Dainavą. Važiavom mašina, tai matėm daug įdomių vietų ir labai gražių vaizdų.

Viena iš įdomiausių vietų buvo Niagaros krioklys (Niagara Falls). Ten buvo daug įdomių dalykų. Apsivilkę lietpalčiais, ėjom per visokius urvus, kurie vedė po kriokliu. Po to plaukėm laivu, kuris priplaukia prie pat Niagaros krioklio. Jis vadinasi "Lady of the Mist". Vėliau buvome užlipę į labai aukštą bokštą Kanados pusėje. Ten buvo labai įdomu, nes galėjai matyti labai toli į Amerikos ir į Kanados pusę. Iš to bokšto matėm kelis Didžiuosius ežerus.

Kitą dieną mes turėjom važiuoti į Dainavą. Grįždami iš Dainavos, Niagarą pasiekėm naktį. Buvo labai gražu, kai kriokliai buvo apšviesti įvairiomis spalvomis.

Tomas Ivaska, VII sk. mok.

KUR GIMĖ TĖVELIAI

Rašo III sk. mokiniai

Mano mamytė gimė Vilniuje. Vilnius yra Lietuvos sostinė ir labai senas miestas. Jame yra Gedimino pilies griuvėsiai. Kunigaikštis Gediminas įkūrė Vilnių. Mano tėtė gimė Panevėžyje. Tas miestas yra prie Nevėžio upės. Jame yra daug fabri-kų: cukraus, mielių, maisto ir kitų.

Darius Montvila

Mano tėtė gimė ir augo Mokolų kaime, Marijampolės apskrityje, ant Šešupės kranto. Ten buvo labai gražu ir gera gyventi. Tėtė labai norėtų grįžti į savo namus. Ten dabar piktai rusai ir nieko neleidžia. Marijampolėje gyvena mano močiutė.

Lina Kidolytė

Mano tėvelis gimė Kaune. Per vidurį Kauno teka upė, kuri yra pavadinta Nemunas. Per Nemuną yra labai ilgas tiltas, kuris atsidaro per vidurį. Po juo dideli laivai plaukia.

Andrius Janušas

Mano mamytė gimė Lietuvoj, Kybartuose, prie Vokietijos sienos. Miestelis mažas, bet švarus.

Vytautas Šidlauskas

Mano tėtukas gimė Klaipėdoje. Klaipėda yra didžiausias Lietuvos uostas. Visi dideli laivai galėdavo ten atplaukti. Klaipėda yra prie Baltijos jūros.

Dainius Liaukus

Mano mama gimė Juodkrantėje. Juodkrantė yra Neringoje. Ten yra labai daug smėlio, ir labai gražu. Yra daug pušų ir eilinių. Pajūryje galima rasti gintaro.

Matas Reventas

JIS UŽSIDĖJO ANTRĄ BATĄ IR IŠĖJO...

Bato medžioklė

Jonas atvyko į miestą pirkti naujų batų. Jis nuėjo į labai gerą krautuvę. Ten jis nusipirko labai gražius juodus batus, įsidėjo į maišą ir ėjo namo. Jonas ėjo skersai gatvės. Jis paslydo, iš maišo iškrito vienas batas ir nuriėdėjo į atidarytą kanalizacijos angą (manhole). Jonas įlindo į tą angą. Žiūri — bato nėra. Tada jis pastebėjo, kad kitas žmogus su tuo batu išėjo per kitą skylę. Jonas sekė žmogų iki požeminio traukinio. Tas įlipo į traukinį, Jonas taip pat. Staiga tas žmogus pašoko ir išmetė batą per langą. Jonas supykęs išsoko per traukinio galą ant bėgių. Bet buvo per vėlu. Šiukslininkas jau buvo paėmęs batą ir su kitom šiukslėm įdėjęs į sunkvežimį. Jonas sekė tą sunkvežimį iki šiukslyno. Kai sunkvežimis išmetė šiuksles, Jonas dvi valandas ieškojo to bato. Pagaliau jis atrado. Tada jis užsidėjo antrą batą ir išėjo.

Paulius Gudelis, 7 sk. mok.

Vieną rytą

Vieną rytą Algis atsikėlė ir negalėjo surasti savo bato. Jis ieškojo visur, bet negalėjo jo surasti. Jis nežinojo, kad jo batas buvo pas batsiuvį. Jis nuėjo pas sesutę ir klausė: "Ar tu nematei mano rudo bato?" Sesutė žinojo, bet nepasakė. Algis nusimines nuėjo pas broliuką ir paklausė: "Ar tu nežinai, kur mano rudas batas?" Broliukas nežinojo. Algis negalėjo paklausti mamytės, nes ji buvo išėjusi. Jis nežinojo, kad ji buvo pas batsiuvį. Ji turėjo nunešti Algiuko rudą batą pas batsiuvį, nes batas buvo suplyšęs. Jau buvo devinta valanda, ir Algio pirma pamoka turėjo prasidėti už penkių minučių. Staiga mamytė ėjo per duris ir atnešė Algio batą. Tada Algis užsidėjo antrą batą ir išėjo.

Laura Naronytė, 7 sk. mok.

Batų krautuvėje

Jonas važiuo su mama į krautuvę. Mama jam sakė išsirinkti porą batų, kol jinai žiūri suknelės. Jonas jautėsi labai išdidus, kad pats gali eiti į krautuvę ir išsirinkti porą batų. Jis daug kartų buvo šioje krautuvėje, tai jam nebuvo problema surasti batų skyrį.

Jis ilgai žiūrėjo į visus batus. Ar jam pirkti rudus, juodus ar

EGLĖS

Eglės labai gražios. Jos aukštos ir jos mažos. Man jos labai patinka. Jos žalios, kad ir sniga.

Adrija Nemickaitė, V sk. mok.

RUDUO

Ruduo ateina ir vėl praeina. Lapai krenta, varnos skrenda. Krenta lapai ant takelio ir padengia mano kelią.

Rūta Sperauskaitė, V sk. mok.

Jau vasara praėjo, Ir mokykla prasidėjo. Eisiu mokyklon, nepakysiu, Nes ten aš skaitysiu ir rašysiu.

Rūta Bobelytė, V sk. mok.

mėlynus? Oi, kaip jis norėjo, kad jo mama būtų ten ir padėtų išsirinkti porą batų. Bet jis žinojo, kad jo mama norėjo, kad jis pats išsirinktų batus. Prie jo priėjo batų pardavėjas ir pasisūlė padėti. Jonas pasakė, kad jis nori mokyklinių batų. Pardavėjas jį nuvedė prie stalo, kur visi mokykliniai batai buvo sudėti. Jonas ilgai žiūrėjo ir pagaliau pasirinko porą juodų batų. Pardavėjas atnešė jo dydžio batus. Jonas užsidėjo vieną. Batus buvo labai patogus. Pardavėjas sakė, kad gerai tinka. Jonas sumokėjo už batus septynis dolerius. Jis užsidėjo antrą batą ir išėjo.

Rūta Dragūnėvičiūtė, 7 sk. mok.

Medžiotojas

Vieną kartą gyvena labai neturtingas senis. Jis turėjo tik vieną porą batų. Vieną dieną jis ėjo medžioti. Jis buvo miške dvylika valandų ir nieko nemušė. Miške jis pamatė mažą namuką. Ten jis pernakojo. Rytą jis vėl ėjo medžioti. Jis ėjo per visą mišką ir nepamatė nė vieno žvėries. Nuliūdęs jis nuėjo namo. Tada jis pamatė, kad jis turėjo tik vieną batą. Senis labai nuliūdė ir greitai bėgo į mišką ieškoti antro bato. Tik tada jis atsiminė, kad vakar jis paliko batą tame namelyje. Jis nuėjo tenai, ir ten buvo batas. Jis užsidėjo antrą batą ir išėjo.

Lyda Kiaunytė, 7 sk. mok.

Nauji batai

Vaikas su mama išvažiavo pirkti naujų batų. Toj krautuvėj buvo visokių batų: balti, juodi, rudų ir dar raudonų. Berniukas užsidėjo raudoną batą. Jis buvo per didelį. Jis užsidėjo rudą, tas buvo per mažas. Balti batai jam buvo negražūs. Tada jis užsidėjo juodą batą. Juodas batas buvo minkštas, gražus ir patogus. Jis pavaikščiojo pažiūrėti, ar niekur nespaudžia. Tie batai buvo padaryti iš tikros odos ir kainavo 15 dol. Pardavėjas sakė, kad šiuos batus nešios 5 metus. Vaikas norėjo tą batą, bet mama sakė, kad jie per brangūs. Berniukas jų labai norėjo. Pagaliau vaikas įtikino mamą, kad batai buvo g geri. Jie sumokėjo už batus. Paskui jis užsidėjo antrą batą ir išėjo.

Darius Kudžma, 7 sk. mok.

Sapnas

Vieną naktį Petras sapnavo apie svarbų krepšinio žaidimą, kuris turėjo įvykti tą dieną sporto šventėje. Labai daug žmonių žiūrėjo jo komandos žaidimą. Jo komanda laimėjo du žaidimus, ir reikėjo žaisti trečią pirmai vietai laimėti. Petras labai jaudinosi, kada tėvelis, mama ir abu broliukai atėjo. Žaidimas nesisekė. Buvo likusios tik trys minutės iki galo, ir taškai buvo dvidešimt prieš dešimt. Tada leido Petrai eiti žaisti. Petras įmetė 15 taškų, ir jo komanda laimėjo. Susijaudinęs Petras užsidėjo vieną batą, tada užsidėjo antrą batą ir išėjo.

Rita Liogytė, 7 sk. mok.

PAVERGTA LIETUVA AMERIKIEČIŲ ŽURNALISTO AKIMIS

Amerikiečių žurnalisto Murray Seeger įspūdžiai iš lankymosi komunistų pavergtoje Lietuvoje

“Pavergtuose lietuviuose yra didelis ir nepaprastas noras atsikratyti komunistinės vergijos”, kalbėjo lietuviams, latviams ir estams Los Angeles Times dienraščio užsienio korespondentas Murray Seeger, kuriam Rezoliucijom Remti Komiteto vadovybė spalio 7 Los Angeles Hilton viešbutyje surengė pagerbimą. Šis amerikiečių laikraštinkas praleido arti trejetos metų Sovietų Sąjungoje ir keletą dienų pavergtoje Lietuvoje. Jis su žmona, būdamas Lietuvos sostinėje Vilniuje, parašė iš ten puikų straipsnį apie pavergtą kraštą ir pavergtųjų rūpesčius bei vargus, kuris buvo paskelbtas Los Angeles Times dienraštyje ir eilėje kitų didžiųjų krašto dienraščių. Jis taip pat lankėsi Rygoje ir Taline ir iš Latvijos ir Estijos sostinių parašė straipsnius, kuriuose lietė ir Lietuvą.

Amerikiečių užsienio korespondent Murray Seeger pagerbime buvo susirinkęs gražus būrys lietuvių, latvių ir estų. Po vakarieniškos oficialios dalis buvo labai trumpa. Rezoliucijom Remti Komiteto pirmininkas Leonardas Valiukas tarė trumpą žodį, padėkodamas jam už jo skirtą dėmesį Pabaltijo kraštam ir įteikdamas dovaną jo žmonai (lietuvišką staltiesę) ir laikraštinkui Murray Seeger “plaque” su atitinkamu įrašu. Los Angeles Times dienraščio užsienio korespondentas skyrė savo įvadinėm mintim ir atsakymam į klausimus virš poros valandų laiko. Viena lietuvių, kuri neseniai lankėsi pavergtoje Lietuvoje, kalbėjo: “Jis iki detalių susipažinęs su pavergtos Lietuvos problemomis ir pavergtųjų rūpesčiais ir vargais. Aš, lietuvi, nebūčiau galėjusi viso to geriau ir pilniau papasakoti šio parengimo dalyviams”.

Latviją ir Estiją jam būvę lengviau pasiekti; į Lietuvą jo iš karto sovietai neįleidė. Valstybės Departamentui padarius spaudimą į sovietus, komunistai nusileidė ir davė jam sutikimą nuvykti į pavergtą Lietuvą. Jis komunistų pavergtoje Lietuvoje visiem prisistatydavęs kaip amerikiečių žurnalistas, ir lietuviui su juo noriai kalbėdavęsi ir duodavę jam turimų informacijų apie pavergtą kraštą ir visas pavergtųjų problemas. Kalbėjęs su lietuviu angliškai ir rusiškai (korespondentas Murray Seeger moka neblogai rusų kalbą; jis yra anglų kilmės; protestantas).

Senesnieji lietuvių esą uždarėsi; jaunoji karta atverianti be baimės visą savo širdį. Anot lietuvių jaunosios kartos, jie, jaunieji lietuvių, nori tvarkytis savarankiai ir nepriklausomai; jie nori Lietuvai pilnos laisvės ir nepriklausomybės; jie nekenčia rusų ateivių ir komunistų letenos pavergtame krašte. Anot Murray Seeger, Katalikų Bažnyčia Lietuvoje esanti mišriniška jėga kraštui išsilaikyti ir eventualiai atgauti laisvę ir nepriklausomybę. Tos jėgos latviai ir estai neturi.

Pavergtieji lietuvių prašę jo

ir visų kitų laisvųjų duoti kiek galima daugiau žinių laisvajam pasauliui apie pavergtuosius ir visus jų rūpesčius bei vargus. Ir čia Los Angeles Times dienraščio užsienio korespondentas Murray Seeger kalbėjo: “Parašytumėm daugiau apie pavergtą Lietuvą, Latviją ir Estiją, jei gautumėm apie tuos kraštus naujos informacijos. Tos informacijos mūsųose nepaprastai stokoja. Siųskite mum visa (išvertę į anglų kalbą!), ką tik naujesnio gaunate iš už geležinės uždangos. Tą informaciją visad savo straipsniuose panaudojime”. Laikraštinkas Murray Seeger bus kurį laiką priskirtas prie Los Angeles Times dienraščio Washingtono biuro. Jo adresas šiuo metu yra: Mr. Murray Seeger, Los Angeles Times, Washington Bureau, 1700 Pennsylvania Ave., N.W., Room 730, Washington, D.C. 20006. Lietuvių, turį kūrą nors naujesnio bei įdomesnio pavergtos Lietuvos bei lietuvių klausimais, kviečiami pasiųsti laikraštinkui Murray Seeger originalų kopijas ir vertimus į anglų kalbą. Jis už tai bus visiem dėkingas. Anot jo, tos informacijos amerikiečių laikraštinkuose esąs tikras badas.

Kaip laisvieji galėtų padėti pavergtiesiems? Anot jo, palaikytini visi galimi ryšiai su pavergtaisiais; parodytina jiems, kad jų laisvieji esą nepamirę; padėti pavergtiesiems visais galimais būdais; duotina jiems visos galimos informacijos apie Vakarų pasaulį (jos jie trokšte trokštą). Pavergtosios Lietuvos ir kitų pavergtųjų kraštų ateitis nesanti jau taip tamsi. Pavergtieji kraštai atgausią laisvę ir nepriklausomybę. Kaip greitai, anot jo, sunku būtų pranašauti. Net Rusijos disidentai esą už pavergtųjų kraštų laisvę ir nepriklausomybę.

Vienas iš pagerbimo dalyvių klausė: “Ar planuojate vėl kada nors vykti kaip užsienio korespondentas į Sovietų Sąjungą?” Anot laikraštinko Murray Seeger, tokių planų artinai ateičiai neturi. Šiuo metu rašas knygą apie Sovietų Sąjungą ir įspūdžius ten. Jis manąs, kad sovietai jam nebeduotų leidimo vėl būti ten Los Angeles Times dienraščio korespondentu. Jo žmona ir sūnus pakėlę nemažą vargą per tuos trejetą metų Maskvoje ir kelionėse po Sovietų Sąjungą ir pavergtuosius kraštus. Šeima galinti jam “nebeduoti” leidimo.

P.P.

LOS ANGELES Šeštadieninės mokyklos reikalai

Paskutiniu metu dėl Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos šeštadieninės mokyklos buvo kilę neaiškumai: kam ši mokykla priklauso ir kas turi teisę ją tvarkyti? Todėl parapijos vadovybė mato reikalingą viešai paskelbti šios mokyklos gaires bei nuostatus:

1. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos šeštadieninė mokykla

yra parapijos institucija. Jos oficialus vardas: Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos šeštadieninė mokykla.

2. Ši mokykla yra religinė-tautinė įstaiga ir, kas liečia bendradarbiavimą su okupuota Lietuva, ji laikosi Clevelando, Ohio, bendrinio lietuviškų veiksmų direktivų bei nutarimų.

3. Parapijos vadovybė skiria mokyklos vedėją arba tėvų pristatytą tvirtina.

4. Vedėjas artimai bendradarbiauja su parapijos vadovybe, tvarko mokyklos reikalus, skiria ir atleidžia mokytojus, nustato programą ir prižiūri jos vykdymą. Šaukia mokytojų posėdžius ir informuoja tėvus.

5. Prie mokyklos veikia ir tėvų komitetas, kurio tikslas yra rūpintis ūkiniais ir finansiniais mokyklos reikalais, bendradarbiauja su parapijos vadovybe, mokyklos vedėju bei mokytojų posėdžiuose, pareiškia savo ir tėvų pageidavimus mokyklai liečiančiais reikalais.

6. Mokykla laikosi Liet. Bendruomenės Švietimo T-bos nustatytos programos ir tvarkos taisyklių, kol jos neprieštarauja šios mokyklos nuostatom.

Prel. J. A. Kučingis, klebonas

Naujas leidinys

Netrukus iš spaudos išeis Andriaus Norimo romanas “Miršta tik žmonės.” Tai jau ketvirtoji autoriaus knyga JAV. Prieš tai buvo išleista jo novelės “Naujas veidas”, apysaka “Man silpna” ir premijotoji jaunimui apysaka “Be namų”. Be to, Draugo atkarpose praėjo romanas “Rytai-Vakarai”. Romaną leidžia L.K.V.S-gos Ramovės Los Angeles skyrius, spausdina “Vilties” leidykla Clevelande. Knygai viršelį sukurė dail. M. Žymantienė-Biržkaitė.

Nepriklausomybės kovų laikais vienos šeimos istorija tęsiasi iki bolševikų okupacijos metu vedamų partizaninių kovų. Romanas išplėstas iš premijuotos novelės “Alytis”. Veiksmas vyksta Kaune, Dūkijoje ir Marijampolėje.

Prenumeratomis ir aukomis surinkti pasiryžę reikiamą sumą, Los Angeles ramovėnai vis dar priima prenumeratas. Kiekvienas 5 dol. užsakymas artina spausdinimo pabaigą. Mecenatų-rėmėjų sąrašas nuo lapkričio 1 bus uždarytas, tačiau ir toliau prenumeratorius bus priimamas. Čekius ar perlaidas siųsti Ramovės skyriaus pirmininkui A. Mironui, 4422 Oakwood Ave., Los Angeles, Calif. 90004.

Los Angeles ramovėnai didžiulius šiuo savo žygiu, o literatūros mėgėjams bus pateikta dar viena knyga iš anų mūsų tautai nelemtų laikų.

k.

Trumpai

Balfo aukų rinkimo vėjų paskelbė ir Los Angeles Balfos skyrius. Vėjus pradėtas spalio 15 ir tęsis iki gruodžio 15. Aukos įteikiamos Balfos valdybos nariams, arba sekmadieniais rinkėjams mokyklos kieme.

Lietuvių Radijo valandėlės balius įvyks spalio 25, šeštadienį, Šv. Kazimiero parapijos salėje. Baliuje, pavadintame “Rudens gėrybių” vardu, bus ir dviguba meno programa. Šoukiam gros Latvijos orkestras.

Pianisto Manigirdo Motekaičio koncertas įvyks lapkričio 17, sekmadienį, Santa Monica Women's Club salėje, Santa Monica, Calif. Pirmą pianisto koncertą Californijoje rengia vietos ateitininkai.

Moterų žurnalo “Moteris” naudai rengiama lietuvių menininkių paroda lapkričio 17 Šv. Kazimiero parapijos salėje. Šioj parodoj bus išstatyti lietuvių dailininkių paveiksai, anksčiau įsigyti Los Angeles lietuvių.

Prel. J. A. Kučingis, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, rugsėjo 29 pakrikštijo du naujus parapičius. Adv. Alberto J. ir Cyntijos J. Tarvydų dukrai duotas Wendy L. vardas. Krikšto tėvais buvo prof. Kazys Labanauskas ir Betty Krišnis. Albino K. ir Inos Janušauskaitės

Rezoliucijom remti komiteto darbuotojai su amerikiečių laikraštinku Murray Seeger. Iš k. E. Arbas, dr. J. Žmuidzinas, Murray Seeger, J. Kojelis ir L. Valiukas. Laikraštinko pagerbimą suorganizavo Rezoliucijom Remti komitetas spalio 7 Los Angeles Hilton viešbutyje. Nuotr. L. Kanto

PO CHICAGOS DANGUM

Lietuvių Opera spalio 11 Jaunimo Centro kavinėje turėjo kultūringą vakarą. Ją pradėjęs kun. A. Kezys, S.J., jai vesti pakvietė Vytautą Radžių. Vedėjas pasveikino gausų būrį svečių ir pakvietė Balį Chomskį, kuris savo pokalbį apžvelgė lietuvių statytas operas, pailiustruodamas jas ištraukomis. Viena iš operų buvo K. V. Banaičio “Jūratė ir Kastytis”; ji yra įgauta iš plokštes ir kelis kartus transliuota amerikiečių didžiųjų radijo stočių. V. Radžius pristatė naują operą — G. Donizetti “Meilės elektras”; ji bus statoma 1975 balandžio 19, 20 ir 26. Buvo pristatyti lietuvių visuomenės ir solistai, mecenatai, režisoriai ir dirigentai. Vakaronėje dalyvavo apie pusantro šimto asmenų: operos solistai, choristai, mecenatai, muzikai, spaudos, radijo ir televizijos atstovai.

Anastazijos Tamošaitienės dailės darbų paroda vyko Jaunimo Centre spalio 11-20. Buvo išstatyta 26 kilmiai — gobelenai ir 15 tapybos paveikslai. Paroda buvo gausiai lankoma. Žemės ūkio akademijos 50 m. sukaktuvės spalio 12 pradėtos pamaldomis Jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų prie paminklo buvo pagerbti mirusieji. Padėtas vainikas, uždegtas aukuras, pasakyta kalbų. Jaunimo Centro salėj sveikinimo kalbas pasakė vysk. V. Brizgys, Lietuvos generalinė konsuls J. Daužvardienė, prof. J. Meškauskas, dr. S. Jankauskas, V. Žemaitis. Paskaitą skaitė agr. A. Santaras. Programai vadovavo dr. A. Virbickas. Programa baigta giesme Gaudeamus.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė savo 20 metų veiklos sukaktį paminės Marquette Parke spalio 27. Bus vėliavų pakėlimas, pamaldos bažnyčioj, o po pietų parapijos salėj akademija su menine dalimi, kurią atliks šaulių moterų ir vyrų oktetai.

Lituanikos skautų tunto sidabrines sukaktuvės vyks Jaunimo Centre lapkričio 9, šeštadienį, 7 v.v. Bus įdomi meninė skautiška programa ir vakarienė.

J. Kaunas

26 TAUTYBĖS JAUNIMO CENTRE

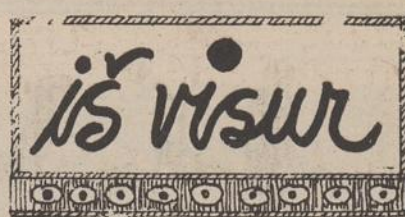
Į Jaunimo Centro kavinės patalpas spalio 2 susirinko gražus skaičius atstovų ir svečių dalyvių. Illinois respublikonų tautinių grupių tarybos mėnesiniam posėdy.

Susirinkimo šeiminkai šį kartą buvo Illinois Lietuvių Respublikonų Lyga. Buvo stengiamasi svečius priimti su įprastu lietuvišku vaišingumu. Kavinė buvo papuošta gėlėmis, šalia garbės stalo stovėjo Amerikos vėliava, neseniai dovanota Lietuvių Respublikonų Lygai komiteto.

Sekų pirmgimis sūnus gavo Vaido Jono vardą. Krikšto tėvais buvo Mindaugas Petokas ir Dalia Wallace.

Stasys Kutavičius, gyvenąs Anglijoje, buvo atvykęs į Los Angeles kelių savaitių atostogų ir buvo sustojęs pas savo pažįstamus p. Sturonus.

Emilijus Budvilaitis, 62 m. amžiaus, spalio 3 savo bute rastas negyvas. Jis buvo prezidento Antano Smetonos apsaugos palydovas, puikus lietuvis. Spalio 6 palaidotas Forest Lawn kapinėse. — L.Ž.K.

— A. a. Kazimiero Cibi, mirusio Urugvajų, palaikai buvo patalpinti Ed. Jusio panteone. Jis buvo labai išsklindęs, palaidotas. Tuo rūpinosi Lietuvos atstovybė.

— Vilijus ir Edna Bražėnai, gyvenę Ft. Meyers, Florida, netik pristato Lietuvos pavergimą ir jos žmonių kančias amerikiečių spaudoj, bet taip pat palaiko artimą kontaktą su mūsų siekiam pritariančiais JAV Senato ir Atstovų Rūmų nariais. Birželio tragiškųjų sukačių proga, kaip rodo JAV LB informacijos tarybos gauti Bražėnų laišku nuorašai, jie kreipėsi į JAV senatorių E. J. Gurney, sen. C.T. Curtis kongresmanus E.J. Derwinski, D. Fuqua, L.A. Bufalis, C.E. Bennett, W. Cappell, C.W. Young, J.A. Haley, P.G. Rogers, J. H. Burke. Tai daugiausia Floridos valstijos atstovai. Prieš išsikeliančią gyventi į Floridą, V. Bražėnas buvo JAV LB Connecticut apygardos pirmininkas.

— Kazys Veikutis, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdybos pirmininkas, laišku padėkojo JAV LB visuomeninių reikalų tarybai už jos nario Algimanto Gurecko LB vardu pasiųstą protesto laišką anglų kalba leidžiamo lenkų žurnalo Perspectives redakcijai. Laišku LB protestuota prieš žurnalo skiltyse vykdomą Vilniaus krašto savinimąsi. Žurnalo redakcija prašyta ateity gerbti Lietuvos valstybės suverenumą ir jos teritorinį integralumą su sostine Vilnium.

— Westfield, Mass., Lietuvos vyčių 30 kuopa ruošia savo 40 metų veiklos minėjimą lapkričio 2. Išvyka įvyks Holiday Inn, Holyoke. Gros šokių muzika. Vakarienės pradžia 8 val. vak.

— Kun. J. Žebrius nelaimingai žuvo 1915 New Britaine. Šis šaunus ir darbštus dviasdešis priklausė prie ankstesnės imigracijos kartos didžiųjų asmenybių. Kun. Vincas Valkavičius pasiryžęs šį kilyn lietuvių jamežinti ir tam tikslui renka visokią medžiagą. Kas turi kun. Žebrio laiškus, nuotraukų ar šiaip žinių apie jo gimines, malonėkite pranešti adresu: kun. V. Valkavičius, 12 Plant Ave. Hudson, MA 01749.

— Kamerinis koncertas, atliekamas Chicago lietuvių trio: Povilas Matukas — smuikas, Petras Armonas — violončelė, Manigirdas Motekaitis — fortepijonas, įvyks Chicagoj, Jaunimo Centre, spalio 27. Koncertą rengia Šatrija.

— Lietuvių žurnalistų sąjungos naujos valdomuosius organus nariai rinks korespondenciniu būdu. Chicagoj sudaryta rinkiminė komisija, į kurią įeina žurnalistai Balys Chomskis, Juozas Toliušis ir Jonas Kaunas.

— Studentų Ateitininkų Sąjungos suvažiavimas įvyks Toronte lapkričio 8-10.

— Per Tautos Fondą Lietuvos laisvinimo reikalams rugsėjo mėn. gausiau aukėjo: 100 dol. dr. Juozas Masilionis, St. Petersburg, Fla., po 25 dol. aukėjo J. Jankauskas, St. Petersburg, Fla., ir Vyt. Juodka, Chicago, Ill. Aukų virš 25 dol. gali visus metus gauti nemokamai eltonės biuletenius. Tautos Fondui siunčiamas aukas galima nurašyti nuo pajamų mokesčių. (E)

— Nauji Darbininko skaitytojai: G. Gliaudys, Jr. — Ft. Huachuca, Arizona, D. Garbus, Williamston, Mass. Užsakę kitiem: J. Čepukienė, Middle Village, N. Y. — J. Gražiui, Verdun, Que., Canada, S. Jaudzemenė, Omaha, Nebr. — J.T. Jaudzemiui, Lincoln, Nebr., B. Giržadas, Brooklyn, N.Y. — sūnui V. Giržadiui, Shoreham, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakymo. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 8 dol. Atnaujinant prenumeratą visiem 10 dol. metam.

Los Angeles Šv. Kazimiero šeštadieninės mokyklos mokytojų kursų abiturientai su savo mokyklos vadovybe ir dėstytojais. Iš d. sėdi mokyt. A. Dūdienė, mokyklos vedėjas ir kursų iniciatorius Vladas Pažiūra, prof. E. Juodeikienė. II-e eilėje stovi naujieji mokytojai (iš d.): Jūratė Pažeraitė, Ramona Alseikaitė, Algis Mikuckis, Vilija ir Vaidilutė Butkietės ir Ilona Bužėnaitė. Trūksta Juozo Spirausko. Nuo šių metų rudens jie visi toje pačioje mokykloje pradėjo mokytojauti. Nuotr. Vyt. Fledžinsko

LIETUVOS
VYČIŲDARBAI
IR DIENOSRedaguoja Vytautas ir Birutė Radzivanai
84-16 110 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418VYČIŲ LIETUVOS REIKALŲ
KOMITETO PRANEŠIMAS

(SANTRAUKA)

Centro valdybos L.R. Komite-
to naujasis pirmininkas dr. De-
nis Mažeika yra išsiuntinęs
visiem nariam pranešimą, pri-
mindamas, kad dar nevelu vy-
čiam reaguoti laiškais į įvairius
įvykius ir spaudoje pasirodžiu-
sius pasisakymus, liečiančius
Lietuvos laisvinimo darbą.

Dr. D. Mažeika primena, kad,
rašydami šiais klausimais lai-
škus, mes kelsime Lietuvos vardą
amerikiečių spaudoje ir visuo-
menės tarpe. Simo Kudirkos rei-
kalu dr. D. Mažeika rašo: "Ra-
ginti Amerikos vyriausybės
pareigūnus bei Kongreso narius
energingiau tvarkyti Simo Ku-
dirkos atvykimo reikalą tol, kol
jis atvyks į JAV. Iki šiol yra vi-
sa eilė rezoliucijų Kongrese,
kuriomis reikalaujama leisti at-
vykti Simui Kudirkai ir jo šei-
mai į JAV. Tom rezoliucijom
praversti reikalinga nuolatinė
akcija."

Dr. Mažeika pastebi, kad New
Yorko ir New Jersey spaudoje
pasirodė straipsniai apie Simą
Kudirką ir jo kovą pasiekti lai-
sę. Jų redaktoriam vertėtų nu-
siųsti padėkos laiškus. Štai tie
laikraščiai:

Straipsnius patalpino rug-
piūčio 29 — Newark Star Led-
ger, Star Ledger Plaza, Newark,
N. J.

Rugpiūčio 30 — Buffalo
Evening News, One News Pla-
za, Buffalo, N. Y.

Rugpiūčio 31 — Buffalo Cou-
rier—Express, Main & Goodell
St., Buffalo, N. Y.

Kiti laikraščiai:

New York Daily News, 220
E. 42nd St., New York City,
N. Y. 10017.

New York Times, 229 W. 43
rd St., New York City, N.Y.
10036.

Vyčiai raginami rašyti protes-
to laiškus Australijos ir Nau-
josios Zelandijos vyriausybėm
ir reikalauti atšaukti Sovietų
okupacijos pripažinimą Latvi-
jos, Estijos ir Lietuvos valsty-
bėse. Laiškus rašyti:

H. E. Sir Patrick Shaw, Em-
bassy of Australia, 1601 Massa-
chusetts Ave., N.W., Washing-
ton, D.C. 20036.

Ambassador Lloyd White,
Embassy of New Zealand, 19
Observatory Circle, N. W.,
Washington D.C. 20008.

Laiškai vyčių vardu šiuo ir
Simo Kudirkos reikalu nusiųsti
redakcijom ir buvo patalpinti:
rugpiūčio 29 Buffalo Evening
News ir rugsėjo 7 Buffalo Cour-
rier-Express laikraščiuose.

Kiti straipsniai, už kuriuos
reikėtų padėkoti, pasirodė šių
miestelių spaudoje: Martins
Ferry ir Bellaire, Ohio, Time-
Leader rugpiūčio 19. Buvo apra-
šytas tarptautinis kasyklų ir pra-
monės festivalis (įvyko rugsėjo
19-22) Cadiz, Ohio, miestelyje.
Buvo paminėta, kad dalyvaus
tautinių šokių grupė Grandinė
iš Cleveland, Ohio, ir patalpinta
grupės nuotrauka.

Gegužės mėnesio Nr. 6 Journal
of the American Medical
Association (AMA, Chicago, Ill.)
International Comments sky-
riuje yra vyriausiojo redaktoriaus
straipsnis, pavadintas
"Curious Developments in
Lithuania" (Idomūs įvykiai Lie-
tuvoje). Ten rašoma, kokią įta-
ką padarė lietuvių laisvės kovos
įvykiai perėjais metais ir kiek
palietė Sovietų represijos ir po-
litiniai spaudimai į sveikatos,
labdaros ir į kitas institucijas
pavergtoje Lietuvoje.

Penktais tomas rinkinio "The
Family Creative Workshop"
(platinamas Time-Life Books
bendrovės) nesenai patalpino
straipsnį apie lietuviškus mar-
gačius. Dr. Mažeikos pastangomis
šis straipsnis buvo leistas
perspausdinti Vytje. Pagei-
dautina, kad vyčiai rašytų leide-
jų padėkos laiškus: Allen D.
Bragdon, Publisher & Editor in
Chief, The Family Creative
Workshop, 300 East 40th St.,
New York City, N.Y. 10016.

Vyčių Lietuvos Reikalų Komite-
to darbas remiasi veiklia para-
ma visų vyčių ir jų bendradarbių.
Pastebėję kokią straipsnį ar
žinutę amerikiečių spaudoje
ar leidiniuose, prašomi tuoj nu-
siųsti dr. D. Mažeikai. Tuo būdu
padėka ar pastaba ar pataisa at-
tinkamai reaguota bus ne vieno
kurio asmens, bet platesnės vi-
suomenės iš visos Amerikos.
Kiekviena vyčių kuopa rašo lai-
škus ne tik spaudai, bet ir be-
veik visiem valdžios atstovam.
Visi, kurie prisideda prie lai-
škų rašymo, pavieniai ar organi-
zuotai, prašomi siųsti, kiek lai-
škų išsiųsta, kam ir gautus atsak-
ymus šiuo adresu: Denis G.

TRUPUTIS ISTORIJS

Gausesnė lietuvių emigracija
į Ameriką, daugumos manymu,
prasidėjo po lietuvių-lenkų ant-
rojo sukilimo 1863. Muravjovo
gadynės, prasidėjusios 1865,
dvieju Lietuvoje badmečių 1868
ir 1870. Ypatingai lietuvius pa-
veikė Rusijos įvestas ilgametis
priverstinis kareiviavimas 1874.
Tokios buvo svarbiausios prie-
žastys tos pirmosios gausesnės
lietuvių emigracijos. Jos ir pri-
vertė ieškoti prieglobsties ar
"vandravot, sau laimės paieš-
koti".

Dauguma tų išeivių buvo be-
raščiai, paprastai žemės ūkio dar-
bininkai. Tai buvo daugiausia
jauni vyrai ir jaunos merginos.
Šių pastarųjų skaičius pradžioje
buvo daug mažesnis. Tuo laiku
daug žadantis ir viliojantis kraš-
tas buvo Amerika.

Atvykę į šį kraštą ir nemokė-
dami vietos kalbos, lietuviai
pasijuto vieniši ir norom nenorom
pradėjo bičiuliauti su len-
kais, nes galėjo su jais susikal-
bėti — jei ne lenkiškai, tai ru-
siškai. Tos bičiulystės paseko-
je lietuviai daugelyje vietų pa-
dėjo lenkam steigti draugijas ir
parapijas. Lenkai, nors palaikė
ryšius su lietuviais, bet visuo-
met laikė save aukščiau už lietu-
vius ir lietuvių "muzikiškai"
kalbą lygių teisių nedavė. Iš
kitos pusės, vietos gyventojai
lietuvius įžeidinėjo, vadindavo
juos "polak" ir dažnai išstumdavo
lietuvius iš geresnio darbo.
Lietuviai kentė, bet kartu gai-
vino savyje viltį susilaukti ge-
resnių laikų. Daugelis galvojo,
kad, užsidirbęs daugiau pinigų,
grįš į Lietuvą.

Laikai negerėjo ir Lietuvoje.
Kasmet gausesnė emigracijos
banga didino lietuvių skaičių
Amerikoje. Padidėjus emigraci-
jai, lietuviškoji dvasia stipriau
pradėjo reikštis. 1875 New Yorke
jau buvo įsteigta lietuvių
Šv. Kazimiero draugija. Lietuvių
tautinis atbudimas ypatingai pa-
kilo kun. A. Burbai atvykus į šį
kraštą.

Grynai lietuviškos dvasios
Mažeika, M.D., 56 Lovering
Ave., Buffalo, N.Y. 14216.

Daugelis vyčių pasireiškia ne
tik laiškų rašyme, bet ir lietuvių
visuomeninėje bei politinėje
veikloje; pvz., jų rasiame Vlike,
Altoje, Bendruomenėje, parapi-
jų choruose ir kitose lietuvių
organizacijose. Matome vyčius
viešose demonstracijose, reika-
laujant Lietuvai laisvės, protes-
tuojant prieš religijos perseioji-
mą pavergtoje Lietuvoje, rei-
kalaujant išleisti iš vergijos Si-
mą Kudirką. Paskutiniuoju laiku
veikliai dalyvavo demonstracio-
se prieš Australijos ministerį
pirmininką Whitlam, atvykusį į
Jungtinių Tautų posėdį. Dalyva-
vo delegacijoje, kuri aplankė
Australiją atstovybę prie Jungti-
nių Tautų. Vyčiam teko dalyvau-
ti New Yorko paminklinės len-
tos atidaryme dideliame ir dos-
niam aukotojui lietuviui Martin
Radtkę, paaukojusiam nemažą
sumą pinigų New Yorko biblio-
tecai.

pirmosios draugijos pradėjo
steigti Pennsylvanijos valstijoje,
o vėliau ir kitų valstijų lietu-
vių kolonijose. Pradžioje tos
draugijos buvo savišalpos po-
būdžio, pasivadinusios šventųjų
vardais. Savo globėjo šventę
kiekviena draugija iškilmingai
švęsavo bažnyčioje. Metinė
(vėlykinė) išpažintis buvo kiek-
vienam nariui griežtai privalo-
ma. Kitas tų draugijų tikslas bu-
vo narių tarpe palaikyti lietu-
viškumą ir kelti lietuvių vardą
kitataučių tarpe. Taip per ilges-
nį laiką kai kuriose vietose tos
draugijos padėjo steigti lietuviš-
kas parapijas, pavadindamos
savo globėjo šventojo vardu.

Tų draugijų reikšmė Ameriko-
je tikėjimo ir tautiškumo atžvil-
giu buvo didelė. Draugijos
augo ir stiprėjo. Kun. F.
Kemešis 1924 tų drau-
gių priskaitė iki vieno tūkstan-
čio. Narių jos turėjo apie
120,000, o turto — daugiau kaip
tris milijonus dolerių.

Pradžioje gryna jaunimo or-
ganizacija, kuri apjungtų visą
lietuvių katalikų jaunimą, iki
1910 beveik niekas nesidomėjo.
Tiesa, jau veikė vietinio pobū-
džio klubai, paskiri jaunimo
sambūriai. Be to, didesnė lie-
tuvių kolonijose steigėsi vadina-
mos kareivių draugijos: Šv. Ka-
zimiero karalaičio, Šv. Jurgio ar
kito kurio šventojo, arba kurio
nors Lietuvos kunigaikščio var-
du. Nariais buvo priimami svei-
ki, gerai atrodantys jaunuoliai.
Kiekviena tokia kareivių drau-
gija turėjo skirtingą uniformą,
su antpečiais, žibantais kardais
arba šautuvais, aukštomis kepu-
rėmis su stačiais ašuntiniais ku-
tais ir t.t.

Savo ar kitą šventę švenčiant,
draugija išeidavo į paradą ir
atrodė savo puošniais drabužiais
kaip kokia karališka gvardija.
Clevelande viena tokia draugi-
ja išnuomodavo kiekvienam
nariui baltą arklį ir jodavo į
paradą. Beveik kiekviena tokia
draugija Didžiojo Seštadienio
naktį su pilnom uniformom pa-
kaitomis budėdavo bažnyčioje
prie Kristaus karsto, o Vėlykų
rytą visi nariai dalyvavo prisikė-
limo procesijoje ir mišiose.
Per pakylėjimą prisikėlimuiam
Kristui garbę atiduodavo aukš-
tyn iškeltais kardais.

Draugijos viršila buvo daž-
niausiai tarnavę rusų kariuome-
nėje. Kuriam specifiniam reika-
lui tokios draugijos buvo steigia-
mos — niekas negali pasakyti.
Manoma, kad visos jos steigėsi
padėti Lietuvai laisvę atgauti.
Daugelis tikėjo, kad jos bus pa-
šauktos kovai už protėvių krašto
laisvę. Todėl iš anksto turėjusios
tam ruošti ir savo narius moky-
ti kareiviškos eisenos ir pagrindi-
nių kareiviams dalykų. Taigi,
esant tokiam dideliame skaičiui
draugijų ir klubų, berods, nebu-
vo nė reikalo vienos centrinės
katalikiškojo jaunimo organiza-
cijos.

Atvykę į Ameriką, visi rado
laisvę ir, pagyvenę, susipažinę
su aplinkybėmis, sustoję kryžke-
lėje. Pasukimas dešinėn buvo
siauras, nelygus, sunkus eiti.
Šis kelias buvo Kristaus mokslo
ir tėvynės meile grįstas. Gi pa-
sukimas kairėn buvo platus, ly-
gus, pigus, žibučiais išpuoštas,
malonumais viliojantis. Šis kelias
buvo nevaržomas.

Apie tai bus vėliau parašyta
šiam puslapyje.

NEW YORKO VYČIŲ IŠVYKA

Į AMSTERDAM, N.Y.

Lapkričio 3, sekmadienį,
įvyks Lietuvos vyčių Vidurio At-
lanto apskrities suvažiavimas
Amsterdame, N. Y. Suvažiavimo
šeimininkai yra Amsterdame
vyčių 100-ji kuopa.

Panašus suvažiavimas Am-
sterdame įvyko prieš porą metų.
Tada šeimininkais buvo toji pat
kuopa, kurios nuoširdumu bei
vaišingumu buvo sužavėti su-
važiavę svečiai. Šiais metais su-
važiavusieji žymiai didesnis žmo-
nių būrys. Suvažiavimą kuopų at-
stogai ir eiliniai nariai, ir jų
draugai, ir pažįstami.

Ekskursinis autobusas išvyks
ta 8:30 ryto lapkričio 4 nuo

Birutė Radzivanienė, L. vyčių 41 kuopos narė, prie me-
morialinės Martyno Radtkės lentos N.Y. miesto bibliotekoje.
Nuotr. Binkins.

NAUJOSIOS ANGLIJOS
VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Naujosios Anglijos Lietuvos
vyčiai savo rudens suvažiavimą
turėjo rugsėjo 27 Worcesteri.
Mišios buvo 11 val. Aušros Vartų
parapijos bažnyčioje. Už
gyvų ir mirusių organizacijos
narius mišias aukėjo kun. Bark-
nys. Jis pasakė ir pamokslą.

Po pamaldų buvo pietūs. Tuoj
prasidėjo ir suvažiavimo posė-
dis. Pirmininkavo Albertas Jari-
tis, maldą sukalbėjo kun. Bark-
nys. Sugiedota Amerikos, Lie-
tuvos ir vyčių himnai. Pianu
palydėjo Ann Bendre. Perskaityti
įvairių vietovių veiklos prane-
šimai ir tartasi ateities veiklos
klausimais.

Po oficialios dalies vienas vy-
tis, kuris lankėsi Lietuvoje, pa-
rodė savo susuktą filmą. Buvo
daug įdomių momentų iš gyve-
nimo mieste ir kaime. Kun. Al-
binas Janiūnas rodė filmą iš
maldininkų išvykos į Pušų ka-
tedrą. Išvyką rengė vyčiai.

Suvažiavimo delegatus sveiki-
no Aušros Vartų klebonas kun.
Alfonas Volungis, Šv. Kazimie-
ro parapijos klebonas kun. An-
tanas Micūnas, MIC.

Suvažiavimas pasveikino nau-
ją vyčių skyrių nr. 141 iš Brid-
geport, Conn. To skyriaus pirmi-
ninkė yra ponė Trainis, jos
vyras Alfonso Trainis yra išdi-
ninkas.

Išrinkta nauja valdyba: pirm.
Albertas G. Jaritis iš So. Bosto-
no, dvasios vadas kun. Albinas
Janiūnas iš So. Bostono, vice-
pirm. Rita Pinkus iš Worces-
terio, vicepirm. Susan Boroskas
iš Brocktono, vicepirm. John
Stoškus iš Providence, R. I., sek-
ret. Helen Seraichekas iš Pro-
vidence, R. I., korespondentas
Virginia Markūnas iš So. Bosto-

no, išd. Dorothy Sinkavich iš
Worcesterio, patikėtiniai: James
Rogers iš Westfield, Bernard
Minkus iš Westfield, atstovas
lietuviškiem reikalom Frederick
Hirst iš So. Bostono, apeigų rei-
kalom Ann Miller iš Worces-
ter, lietuvių kultūriniam reika-
lam Mary Minkus iš Westfield,
ryšių palaikymui Joseph White
iš So. Bostono, sporto komitetas:
Helen Gillus iš Worcester, John
Norinkavich iš So. Bostono.

Priimtos rezolucijos, kuriose
protestuojama prieš Australijos
ir N. Zelandijos pripažinimą,
kad Baltijos kraštai yra jungti į
Sov. Sąjungą.

Suvažiavimas baigtas malda,
kurią sukalbėjo kun. A. Janiūnas.

Vyčių 41-os kuopos
ateities planai

Kiekviena organizacija ir jos
vietiniai padaliniai turi rūpintis
savo ateitimi. Tuo jau susirūpi-
no Brooklyn-Queens 41-ji kuop-
pa, buvusi senjorų kuopa. Dabar
ši kuopa persiorganizavo į regu-
liarią kuopą, kuri priima įvai-
raus amžiaus narius. Jau anks-
čiau keli nariai buvusios jaunes-
niosios 41-os kuopos perėjo į
senjorų kuopą; jaunesnioji 41-ji
kuopa vėliau persiorganizavo į
Maspeth 100-ją reguliarią kuop-
pą, kuri taip pat priima narius
įvairaus amžiaus.

Kuopos komisija, susidedanti
iš kun. St. Railos, Antano Ma-
žeikos, Antano Šavelskio, Emili-
jos Sandanavičienės, Birutės ir
Vytauto Radzivanų, susirinko
Apreiškimo parapijos klebo-
nijoje spalio 8. Plačiai kalbėta,
kokios galimybės būtų, kad gali-
ma būtų įtraukti naujus įvairaus
amžiaus narius. Taip pat svarsta-
ta, kokia turėtų būti kuopos
veikla, kuri sudomintų abi am-
žiaus grupes. Tikimasi, kad trum-
pu laiku 41 -joje kuopoje
atsiras naujų veidų
ir naujų veikimo planų. Ypa-
tingai kviečiami tie, kurie
dėl vienokių ar kitokių priežas-
čių buvo pasitraukę, anksčiau
priklausę prie jaunesniųjų 41-os
kuopos narių. Jie prašomi grįž-
ti atgal ir prisijungti prie vytiško
gyvenimo. Kuopos veikla ateity-
je bus taikoma jaunesniajai kar-
tai ir jos prieaugliui. Tada kuopa
tikrai taps šeimos kuopa, ku-
rioje kiekvienas šeimos narys,
nuo kūdikio iki močiutės, rastų
sau atitinkamą lietuvišką aplin-
ką.

New Yorko miesto bibliotekoje dedikuojant Ma.yno Radtkės memorialinę lentą kalba
tos bibliotekos prezidentas Richard W. Couper. Iš k. Regina Rūta Žymantaitė, Nastutė
Umbrazaitė, Eglė Žilionytė, Giedrė Kumpikaitė, Birutė Radzivanienė, dr. Marija Žu-
kauskienė, Aldona Mackevičienė, Malvina Klivečkienė. Nuotr. Binkins

LIETUVIŠKOS FILATELIJOS PARODA

New Yorko Lietuvių Filatelisčių D-ja įsikūrė prieš 20 metų. Per tą laikotarpį daug nuveikė. Prasidėjo viskas siauriojo dirvoj: šiandien apima platų lauką tyrinėjimų, vis daugiau surištų su Lietuvos atskirimo istorija.

N. Y. Filatelisčių D-ja yra gana plačiai žinoma, nes ryšiai savaimės atsiranda per filatelinę spaudą ne tik Amerikoje, bet kitose pasaulio dalyse. Pirmąjį plyšį geležinėje uždangoje, atitvėrusio nuo pasaulio mūsų Lietuvą, padarė filatelista, pirmieji susisiekdami, nepaisydami perspėjimų, persekiojimų ir konfiskavimo.

Išdygus Kultūros Židiniui ir atsiradus tinkamam patalpoms, N. Y. Filatelisčių D-ja turi progą išeiti dabar į lietuvių visuomenę, ne vien tarp amerikiečių ar kur nors Miunchene tarptautinėje parodoje parodyti šią sritį, kuri tarp lietuvių buvo mažiausiai puoselėjama, o juk yra milijonai rinkėjų. Ar tas Lietuvos pašto ženklelis, tas mažas popierėlis, nebyloja visą laiką apie Nepriklausomą Lietuvą ir jos žmonių aspiracijas? Patys lietuviai niekada negalėjo taip gražiai apibūdinti pirmųjų Nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų, kaip paskelbė viena prekybinė firma: "Niekas nesakys, kad šie ženklai yra patrauklūs, betgi jie yra labai reti. Jeigu jūs pasiskaitysit Lietuvos istoriją, pastebėsit, jog šie ženklai buvo kaip laisvės simbolis lietuviams. Ženklaai labai primityvūs, tai tiesa, bet atminkit, kad šalis kūrėsi iš karo griuvėsių..." Arba vėl apie paskutinius, 1940 metais išleistus: "Jie lyg nori byloti, kad žmonės nenustotų tikėti į Dievą ir kovotų už laisvę. Piešiniai pavaizduoja Vytį, angelą, motiną ir vaiką ir Laisvės Varpą."

Tad sekmadienį, spalio 27, Kultūros Židinio žemutinėje salėje nuo 1 val. iki 5 val. popiet bus išstatyti N. Y. Filatelisčių D-jos narių eksponatai gana plačia forma. Kiek patalpų sąlygos leis, numatoma išstatyti, be pagrindi-

nių Lietuvos pašto ženklų:

1. Bandomųjų ir projektinių ženklų pavyzdžiai ir kai kurių dailininkų pašto ženklų piešiniai.

2. Dariaus ir Girėno vežti vokai su specialiai išleistas ženklais, lakūnų parašais ant vokų. Foto nuotrauka šiam transatlantiniam skridimui remti komiteto Floyd Bennett Field aerodrome, kur be žinomų mum asmenų, yra ir inž. Antanas Mažeika, šio komiteto sekretorius, kurio iniciatyva ir sumanymu šie ženklai buvo išleisti papildyti pajamas skridimui. Antrojo skridimo vokai, vežti F. Vaitkaus, su jo parašu.

3. Šiais laikais labai išpopuliarėjęs cepelinais vežtas paštas. Buvo ir iš Lietuvos, bet labai mažai.

4. Įvairiomis progomis išleisti vokai su atitinkamais pašto ženklais, kaip skautų stovyklos, Europos krepšinio pirmenybėm ir kt.

5. Nežinomo amerikiečio rinkinys su dailiai išbrėžtais albumo lapų rėmais ir ženklų aprašymais. Pavyzdys susipažinusio su Lietuva.

6. Numizmatikos skyrius su senovės kunigaikščių Lietuvos ir Nepriklausomos Lietuvos pinigais.

7. Lietuvos patriarcho daktaro Jono Basanavičiaus siųstas atviraiškės iš Vilniaus į Kauną su dviem pirmaisiais 10 skatelių pašto ženklais tą pačią 1918 gruodžio 27, kai tie ženklai buvo išleisti.

8. N. Y. Filatelisčių D-jos biuleteniai spalvotais viršelais, puošiančiais leidinius ir išskiriančiais juos iš visų kitų organizacijų leidinių (nuopelnas dailininko Česlovo Janušo, kuris sugestionavo vadinamąjį "silk screen" spaudos procesą ir padėjo jį įgyvendinti). Biuleteniai siunčiami visoms garsiomis filatelinėms bibliotekoms, kaip Col-

lectors Club New Yorke, Royal Philatelic Society Londone ir kt.

9. Lankytojai, kurie domėtųsi pamatyti savo vietovių paštų antspaudus, galės tai padaryti paprašius narius, kurie turi surinkę netoli tūkstančio paskirų paštų ir agentūrų antspaudų.

Plati ir įdomi ši šaka, Lietuvos pašto ženklų rinkimas. Kur dar Rusijos imperijos ženklai, kursavę Lietuvoje nuo pereinamojo šimtmečio vidurio, kai tokie tik atsirado, atpažįstami tik antspaudų numeracijom? Kur sovietų okupacijos, vokiečių okupacijos per pirmą pasaulinį karą ir antrą? Lietuva istorijos kaleidoskope.

K.M.

STASIUI BALSUI — 75 META!

Apreiškimo parapijos artumoj visi yra matę malonų žmogų, kuris nuolat šypsosi, maloniai pasikalba, pajuokauja. Gyvena netoliese, tame pačiame name, kur gyvena ir Sandanavičių šeima. Tas namas yra kieme, lyg kokioje užuovėjoje nuo visų Brooklyno triukšmų ir kasdienybės.

Tas malonus žmogus yra Stasys Balsys. Toje bažnyčioje dažnai pasirodo ir Aloyzas Balsys, paskaito kaip lektorius, garsiai užgieda. Bet jiedu visai ne giminės, ne broliai. Net ne iš to paties krašto. Aloyzas Balsys žemaitis, o šis — suvalkieitis.

Stasys Balsys yra gimnazijos mokytojas, dėstęs fiziką, matematiką, baigęs gamtos mokslų fakultetą Kauno universitete. Bet apie tai jis dabar nekalba. Jis kalba apie namų darymą, langų tvarkymą. Mielai jis pagelbsti daug kam. Gražiai išdaro kambarius. Išdazė ir Apreiškimo parapijos kleboniją. Dirba pamažu, neskubėdamas. Ir ko skubėti, kad laiko turi, kai esi pensininkas.

Vienu kartą jis pasirodė redakcijos laiptuose. Nesukubėdamas išstiraukė matą ir išmatavo langus. "Uždėsime venecišką pritemdymą ant langų", — pasakė jis ir išėjo. Paskui pasirodė benešas tuos langų pritemdymus. Ateina užsimegęs ant pečių. Ir taip pradėjo dirbti, kalbi, pakabinti labai gražiai sutvarkytus, išvalytus veneciškus pritemdymus.

Ir kam skubėti, laiko turiu, — vis pasako ir, pajuokavęs su administratorium Tėv. Petru, išeina.

Sis pensininkas štai sulaukė 75 metų amžiaus! Sulaukia spalio 26. Ar kas iš jo daugybės buvusių mokinių prisimins šį mielą mokytoją, besišypsantį tvarkingą pedagogą?

Gimė jis 1899 spalio 26 Stoškų kaime, Žvirgzdaičių valsčiu.

IŠVYKA Į AMSTERDAM, N.Y.

(atkelta iš 8 psl.)

seimui, kuris įvyks 1975 vasarą New Yorke. Po posėdžių Amsterdamo vyčiai numato trumpą programėlę.

Šiame suvažiavime dalyvaus naujoji Scranton, Pa., kuopa, kuri jau dalyvavo paskutiniame suvažiavime. Dabar dalyvaus atstovai visai naujos Syracuse N. Y. miesto kuopos.

Vyčiai maloniai kviečia dalyvauti suvažiavime visus, kurie notėtų susipažinti su vyčių veikla, pabendrauti su senais ir naujais vyčiais.

-o-

L. vyčių centro valdyba renka posėdžio spalio 26 Kent State Universitete, Ohio.

Montrealio Aušros Vartų choras koncertuoja Kultūros Židinyje spalio 13. Choriui diriguoja Mme Madeleine D. Roch. Koncerto aprašymas bus kitam Darb. numeryje muzikos skyriuje. Nuotr. V. Maželio

NEW YORKE

Laikrodis vėl atsukamas viena valandą atgal naktį iš šeštadienio į sekmadienį (iš spalio 26 į spalio 27).

Regina Rūta Žymantaitė vadovaus Laisvės Žiburio koncerto programai šį šeštadienį Kultūros Židinyje.

Juozas Nakas šokių metu šį šeštadienį Kultūros Židinyje dainuos su Černienko orkestru.

Davis Ciurle (Čiurlys), 69 metų amžiaus, mirė spalio 16. Paliko nuliūdusius žmoną Jennie, dvi dukteris ir penkis vaikučius. Buvo pašarvotas Haven Hill šermeninėje, 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill. Palaidotas spalio 18, penktadienį, Cypress Hills kapinėse, po mišių Holy Child Jesus bažnyčioje.

burge. Ir čia buvo mokytoju lietuvių gimnazijoje. Į JAV atvyko 1949. Įsikūrė Brooklyne ir ėmėsi fizinio darbo. Dirbo fabrike naktinėje pamainoje, tai lietuviškoje veikloje nebuvo kada dalyvauti. Bet jis įsijungė į Lietuvos vyčius, kurie jam priminė ateitininkus Lietuvoje. Vyčių veiklą jis nekartą parėmė aukomis. Priklauso ir ateitininkams sendraugiam ir Lietuvių Bendruomenėi.

Į pensiją išėjo 1964. Dabar jis atsivėrė lietuviškam gyvenimui, mieliai pagelbsti bažnyčiai ir kitom lietuviškom institucijom, už tai neimdamas jokio atlyginimo.

-o-

Visi jo bičiuliai ir buvę jo mokiniai sveikina sukaktuvininką ir linki jam dar ilgus ilgus metus šypotis ir gera skleisti aplink save. (d.)

Kultūros Židinio parengimų KALENDORIUS

Spalio 26 — skautų sueigos.

Spalio 26 — Laisvės Žiburio koncertas.

Spalio 27 — Lietuvių Filatelisčių draugijos paroda mažojoje salėje.

Spalio 27 — šaulių susirinkimas 4 v. popiet.

Lapkričio 2 ir 3 — dail. Jadvygos Paukštienės paroda. Rengia L. M. K. Federacija.

Lapkričio 3 rezervuota skautam akademikam.

Lapkričio 9-10 — Atlanto Rąjono skautų suvažiavimas.

Lapkričio 9 — Gintaro ansamblio koncertas. Rengia skautai.

Lapkričio 10 — arkivysk. J. Skvirecko minėjimas mažojoje salėje. Rengia Liet. Kat. Mokslo Akademiją. Pradžia 3:30 val.

Lapkričio 16 — Kultūros Židinio balius.

Lapkričio 23 — gen. konsulo A. Simučio pagerbimas.

Gruodžio 1 — Šventųjų Metų minėjimas — koncertas 4 v. popiet.

3 — Galimybę laimėti 2 asmenim savaitės atostogas Nassau ar Puerto Rico ir kelionę lėktuvu.

4 — Atleidimo nuo mokesčių pažymėjimą.

Auką prašom siųsti: Franciscan Fathers Bldg. Fund, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207

Mes padidinome mūsų tarnautojų skaičių dėl greitesnio siuntinių aptarnavimo

SKUBIAI atsiųskite savo SIUNTINIUS ir mes viską atlikšime.

SIUNTINIAI, DOVANOS

į Lietuvą ir USSR

Sena patikima firma

toliau aptarnauja nuolatos didėjantį klientų skaičių, tradiciniai, su virš 40 metų patyrimu.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, mes dėkojame Jums už pasitikėjimą. Jei ne, tai prašome pasinaudoti mūsų patarnavimu ir Jūs būsite dėkingas mums.

SIUNTINIAI PASIEKĖ MUS PAŠTU IŠSIUNČIAMIS TĄ PAČIĄ DIENĄ

Dėl paskutinio katalogo ir vėliausių patvarkymų kreipkitės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

Centrinės įstaigos New Yorke:

240 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N.Y. 10001
Tel.: (212) 725-2449

Ar į bet kurį mūsų skyrių ir atstovus:

PHILADELPHIA, Pa. 19123 — 1013 N. Marshall St. WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224 — 3206 Eastern Ave. DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127 — 390 West Broadway AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60622 — 2242 W. Chicago Ave. BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119 — 877 E. 185th Street 488-1836
DETROIT, Mich. 48210 — 6460 Michigan Ave. TA 5-7560
ELIZABETH, N.J. 07201 — 956a Elizabeth Ave. 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212 — 11415 Jos. Campau Ave. 365-6350

VINELAND, N.J. 08360 — Parish Hall, West Landis Ave. 609-696-9796

LOS ANGELES, Cal. 90026 — 2841 Sunset Blvd. 413-0177

MIAMI, Fla. 33138 — 6405 Biscayne Blvd. FR 9-8712

MINNEAPOLIS, Minn. 55418 — 2422 Central Ave. NE 788-2545

NEW BRITAIN, Conn. 06052 — 97 Shuttle Meadow Ave. 224-0829

OMAHA, Nebr. 68107 — 5524 So. 32nd Street 731-8577

PARMA, Ohio 44134 — 5432 State Road 749-3033

PITTSBURGH, Pa. 15222 — 346 Third Avenue GR 1-3712

ROCHESTER, N.Y. 14621 — 683 Hudson Avenue BA 5-5923

NEW YORK, N.Y. 10003 — 101 First Avenue OR 4-3930

SAN FRANCISCO, Cal. 94122 — 1236 9th Avenue LO 4-7981

SEATTLE, Wash. 98125 11551 6th Place, N.E. EM 3-5556

SOUTH RIVER, N.J. 08882 — 168 Whitehead Ave. 257-2113

WORCESTER, Mass. 01604 — 82 Harrison St. 798-3347

TRENTON, N.J. 08611 — 730 Liberty Street LY 9-9163

KULTŪROS ŽIDINIUI IŠLAIKYTI BALIUS

Lapkričio 16 d. 7 v.v.

Kiekvienas, paaugojęs 50 dol. nuo liepos 1 iki lapkričio 16, gauna:

1 — Pakvietimą į balių,
2 — Rezervuotą bilietą į Metropolitan operos solistės Maralin NISKA koncertą,

TORONTO PIRMENYBIŲ PASEKMĖS

Siaurės Amerikos lietuvių tarpapygardinės lengv. atletikos varžybos rugsėjo 21 Toronte su-traukė nemažą skaičių dalyvių ir pateikė keletą naujų ŠALFAS Sąjungos rekordų. Daugiausia jų pasiekta moterų-mergaičių gru-pusė (5 nauji rekordai) ir 2 ber-niukų grupėje.

Pirmenybėse dalyvavo visos keturios sporto apygardos, kurių vardus, patogumų dėlei, su-trumpinsim: Vakarų — Chic., Vidurio — Clev., Kanados — Kan. ir Rytų. Kadangi šis laikraštis, pasiekia daugiausia rytų pa-kraščio skaitytojus, Rytų apygar-dos dalyviai bus išvardinti ir miestais, o kitų apygardų — tik-tai pirmųjų vietų pasekmės. Mo-terim duodant pirmenybę, pra-dėsim nuo mažiausiųjų.

Mergaičių C grupė (iki 14 m.) — 100 m: I v. K. Jakštė Chic., 13.5 (naujas žaidynių rekordas); Rytų dalyviai: E. Zikaraitė N.Y. — III v., R. Reventaitė N.Y. — IV v. 200 m: I v. D. Gasiūnaitė Kan., 35.1, II v. R. Vebeliūnaitė N.Y., III v. R. Reventaitė N.Y. 800 m: I v. A. Katinaitė N.Y., 3:08.0, II v. D. Gvil-dytė N.Y., kitos apygardos neda-lyvavo. I tolį: I v. K. Jakštė Chic., 14' 11 3/4"; Rytai: R. Vebeliūnaitė N.Y. — III v., R. Reventaitė N.Y. — IV v. I aukš-tį: I v. A. Kaušaitė Chic., 3' 10", II v. A. Katinaitė N.Y. Rutulys: I v. K. Jakštė Chic., 35' 8" (nau-jas rekordas), II v. A. Katinai-tė N.Y., III v. E. Zikaraitė N.Y. **Diskas:** I v. E. Zikaraitė N.Y., 59' 1", II v. A. Katinaitė N.Y., 51' 9".

Mergaičių B grupė (iki 16 m.) — 100 m: I v. R. Maže-lytė Clev., 13.7, II v. D. Didžba-lytė N.J., 13.8, IV v. I. Majaus-kaitė Phila. 200 m: I v. R. Ma-želytė Clev., 29.3; Rytai: D. Didžbalytė N.J. — III v. 800 m: I v. D. Miškinytė Clev., 2:41.8 (naujas rekordas); kitos apygardos nedalyvavo. I aukštį: I v. R. Maželytė Clev., 4' 7". I tolį: I v. D. Didžbalytė N.J., 14' 4 1/2", IV v. K. Saiminin-kaitė Hart. Rutulys: I v. R. Mo-tiejūnaitė Clev., 30' 11"; Rytai: R. Jauniškytė Bost. — IV v., B. Bivainytė N.Y. — V v. **Diskas:** I v. J. Lukošytė Kan., 86' 4" (naujas rekordas); Rytai: R. Jauniškytė Bost. — III v., B. Bivainytė N.Y. — IV v.

Moterų grupė (nuo 16 m.) — 100 m: I v. R. Čyvaitė Clev., 12.9; Rytai: L. Radikaitė Phila. — III v., R. Galinytė N.Y. — IV v. 200 m: I v. R. Čyvaitė Clev., 27.6, II v. L. Radikaitė Phila. 800 m: I v. S. Banevi-čiūtė Hart., 3:41.6 (be kompeti-cijos). I tolį: I v. R. Čyvaitė Clev., 17' 8 1/2" (naujas rekordas), II v. K. Saimininkaitė Hart., III v. I. Majauskaitė Phila., IV v. R. Galinytė N.Y. Šuolio i aukštį moterų grupėje nebuvo. Rutulys: I v. J. Staškūnaitė Clev., 28' 8", II v. D. Vaičekauskaitė N.Y., III v. S. Banevičiūtė Hart. **Diskas:** I v. J. Staškūnaitė Clev., 101' 4", II v. D. Vaičekauskaitė N.Y., III v. S. Banevičiūtė Hart.

Moterų klasė iškilniausia spor-tininkė — Clevelando Zaibo Rita Čyvaitė, laimėjusi tris pir-mąsias vietas ir pasiekusi nau-ją šuolio i tolį rekordą. Čyvai-tei be to priklauso ligšioliniai moterų grupės rekordai: 100 m — 12.5 (1971 ir 72) ir 200 m — 26.0 (1971), o mergaičių B grupės 100 m — 12.8 (1970), 200 m — 27.8 (1970) ir i tolį — 16' 7" (1970). Čyvaitės rekordų irgi įneka dar nepagerinto. Mer-gaičių C grupėje labai gerą ateitį žada Chicago K. Jakštė, taip pat laimėjusi tris pirmąsias vie-tas ir tarpe jų pagerinusi du nau-jus rekordus. Mergaičių B gru-pėje spindėjo Clevelando R. Maželytė bei D. Miškinytė ir New Jersey D. Didžbalytė. 4x 100 estafetėje merg. C grupėje pirmą vietą laimėjo Rytai (R. Reventaitė, R. Vebeliūnaitė, D. Gvil-dytė, ir E. Zikaraitė) 67.0, II v. Kanada. Merg. B. esta-fetėje I v. Chicago, 60.3, II v. Rytai (I. Majauskaitė, S. Saimi-ninkaitė, L. Radikaitė ir D. Didžbalytė) 60.8. Moterų grupėje

estafetės bėgimas neįvyko.

Vyriškose grupėse, nors da-lyvių buvo daug, pasekmės bu-vo kiek silpnesnės. Praeitėje įvykusios varžybos yra pateiku-sios daug geresnius davinius. Buvo pasiekti tikrai du nauji rekordai, iš kurių 1500 m bė-gimas C klasėje buvo vykdo-mas tikrai pirmą kartą. **Berniukų C grupė** — 100 m: I v. R. Čes-navičius N.Y., 15.3, III v. J. Didžbalis N. J. 16.0. 400 m: I v. A. Kleinas Bost., 64.5 (nau-jas žaidynių rekordas). VIII v. J. Didžbalis N.J. 1500 m: I v. A. Kleinas Bost., 5:05.5 (pirmą kar-tą šiose žaidynėse). I tolį: I v. F. Gutauskas Kan., 12' 7 1/2"; Rytai: A. Kleinas Bost. — III v., J. Didžbalis N.J. — VI v. I aukš-tį: I v. F. Gutauskas Kan., 4' 0"; Rytai: P. Gvil-dys N.Y. — IV v., V. Lora N.Y. — V v. Rutulys: I v. V. Martinkus Clev., 26' 3", II v. R. Česnavičius N.Y. IV v. P. Gvil-dys N.Y. **Diskas:** I v. L. Jonikas Clev., 74' 9", II v. R. Česnavičius N.Y., 74' 5", V v. P. Gvil-dys N.Y. **Berniukų B grupė** — 100 m: I v. E. Petrusevi-čius Kan. 12.8, II v. A. Šimkus Bost., III v. J. Matulaitis N.Y., IV v. T. Lora N.Y. 400 m: I v. P. Grajauskas Kan. 58.5; Rytai: V. Rygelis N.J. — IV v., T. Lora N.Y. — V v., R. Rogers N. J. — VI v. 1500 m: I v. A. Va-laitis N.Y., 5:01.2, II v. V. Ryge-lis N.J., kitos apygardos neda-lyvavo. B grupės 1500 distanci-jos rekordas (4:57.5) buvo pa-siektas A. Rajeko N.Y. 1973 Washington. I aukštį: I v. A. Šimkus Bost., 5' 1", IV v. R. Ro-gers N. J. I tolį: I v. P. Gra-jauskas Kan., 17' 3 1/2", II v. J. Matulaitis N. Y., III v. A. Valai-tis N.Y., IV v. D. Kleinas Bost. **Diskas:** I v. J. Rickus Kan., 115' 0", II v. A. Valaitis N.Y., III v. D. Kleinas Bost., IV v. T. Lora N.Y. Rutulys: I v. E. Pe-trusevičius Kan. 38' 11"; Rytai: D. Kleinas Bost. — IV v., J. Ma-tulaitis N.Y. — V v., R. Rogers N. J. — VI v. **Vyrų grupė:** — 100 m: I v. A. Tumosa Kan. 12.0; Rytai: R. Ignaitis N. Y. — IV v., P. Šilbajoris N. Y. — V v. 400 m: I v. A. Grigonis Kan., II v. A. Birutis N.Y., III v. A. Šarkauskas Worc. 1500 m: I v. A. Ramanauskas Clev., 4:53.6 (be kompeticijos). I tolį: I v. R. Ignaitis N.Y., 18' 6", II v. P. Šil-bajoris N.Y., III v. V. Čepkaus-kas Bost., IV v. V. Zenkus Worc.,

ANATOLIJAUS KAIRIO NAUJAS VEIKALAS

KARŪNA

Istorinė drama — poema iš Mindaugo laikų — nuo 1237 iki 1268 metų — parašyta eil-luota kalba ir susideda iš trijų savaimingų dalių.

Pirmoji dalis — **Karūnos pavasaris**, 3 v. legenda, vaiz-duoja Mindaugo kovas i karū-ną. Antroji dalis — **Karūnos žie-dai**, 3 v. drama, apima krikšto, karūnacijos ir jau suvienytos valstybės problemas. Trečioji — **Karūnos vaisiai**, 3 v. tragedija, sprendžia Mindaugo mirties, o kartu ir Lietuvos tragediją.

Viso KARŪNOJE yra 9 veiks-mai, 27 paveikslai, prologas ir epilogas, 318 puslapių, kietais viršeliais, didelio formato, me-niška iliustruota ir gražiai iš-leista. KARŪNA tinka vaidinti, skaityti, deklamuoti mokyklose, parengimuose, minėjimuose, graži, taisyklinga ir vaizdi kalba. Tai vertinga dovana švenčių, vardadienių, gimtadienių, mo-kyklos baigimo ar bet kuria kita proga savo vaikam, anūkam ar draugam, lietuviško teatro dar-buotojams.

KARŪNA išleido knygų lei-dykla DIALOGAS. Kaina \$6.50 su persiuntimu. Galima gauti DRAUGE, DARBININ-KE, KELEIVYJE, MARGI-NIUOSE, VAZNELIŲ PRE-KYBOJE, TERROJE, įvairiuose spaudos kioskuose ir pės platin-tojus, arba užsisakyti tiesiai iš leidyklos tokiu adresu: **Leidykla DIALOGAS, 8457 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60652.**

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Maniloje (Filipinai) Da-nijos didmeistris B. Larsen pir-mauja tarpt. turnyre 4.5-0.5, se-ka sovietų didmeistriai Petrosia-nas ir Vasiukovas, abu turėdami po 3 taškus.

— Chicago lietuviai įveikė spalio 11 "Gary" komandą 6-0. Lošė Tautvaišas, Jakštas, Jan-kauskas, Ramas, Zujus ir Fabi-jonas.

— Bostono tarpklubinės prasi-

QUEEN'S INDIAN DEFENSE

White	Black	White	Black	White	Black
Korchnoi	Karpov	Korchnoi	Karpov	Korchnoi	Karpov
1 N-KB3	N-KB3	16 B-B3	R-QB1	31 Q-Q5	O-QN5
2 P-Q4	P-K3	17 N-N2	P-R3	32 K-N2	OxP
3 P-KN3	P-QN3	18 B-B4	P-B4	33 R-B6	O-K4
4 B-N2	B-N2	19 BxB	QxB	34 QxQ	RxQ
5 P-QB4	B-K2	20 PxP	R xQB	35 N-K4	B-N4
6 N-QB3	O-O	21 Q-Q2	N-K5	36 R-Q6	P-B4
7 Q-Q3	P-Q4	22 Q-B4	Q-QB3	37 N-B3	B-B5
8 PxP	NxP	23 KxR	PxR	38 P-B4	R-B4
9 NxN	PxN	24 N-K3	P-Q5	39 K-B3	K-B2
10 O-O	N-Q2	25 N-B4	Q-R5	40 K-K3	K-K2
11 R-Q1	B-Q3	26 R-QB1	N-N4	41 R-QN6	R-B1
12 B-R3	B-Q3	27 O-B5	NxBch	42 R-R7ch	K-B1
13 Q-RB1	P-QR4	28 PxN	B-R3	43 R-R7	R-B4
14 Q-B2	P-QB3	29 N-Q6	R-K2		
15 N-K1	N-B3	30 QxQB	P-Q6		

V v. V. Pileika Hart. I aukštį: I v. A. Grigonis Kan., 6'0", II v. R. Ignaitis N. Y., IV v. A. Šar-kauskas Worc. Rutulys: I v. E. Gataveckas Kan. 32' 4", II v. A. Šarkauskas Worc. III v. V. Pilei-ka Hart. IV v. V. Zenkus Worc. **Diskas:** I v. P. Šilbajoris N.Y., 86' 6 1/2", III v. V. Pileika Hart. IV v. V. Zenkus Worc.

4x100 m estafetėje jaunių C grupėje I v. Chicago, 59.9, II v. Kanada, III Rytai (V. Lora, A. Kleinas, P. Gvil-dys, R. Česna-vičius). **Jaunių B. I v.** Kanada, 52.0, II v. Rytai (J. Matulaitis, A. Valaitis, R. Rogers, V. Ryge-lis). **Vyrų grupėje** I v. Rytai (V. Čepkauskas, A. Šimkus, A. Biru-tis, P. Šilbajoris), 50.7 (be kom-peticijos).

Bendras lengv. atletikos pir-menybių įspūdis buvo neblogas, nors ir matėsi kai kur delsimas (ypač pavėluota pradžia) ir infor-macijos trūkumas. Vienintelė pirmenybių eigos tvarkaraščio kopija buvo tik prie registraci-jos stalo. Laiko ėmėjai, kai ka-da nežinojo, kas ima kurį taką, tokiu būdu įveldami baigmės netikslumų. Taip pat kyla klausi-mas, ar buvo teisinga panai-kinti jaunių ir mergaičių A gru-pę (iki 18 m.) ir pastatyti še-šiolikmečius jaunių competi-cijon prieš vyrus ar moteris. Ki-tą kartą gal reiktų panaikinti vyrų ir moterų grupes, nes jų vis tiek per mažai dalyvauja, o jaunių A pasekmės būtų tin-kamai užrekorduotos jiems pride-ramo galžiaus grupėje.

Alg. Š.

A—1 QUALITY PAINTING
In & Out, Fully Insured, Call
JOHN MALOUPIS
212 523-3702
Scaffold Lic N.Y.C. LICENSE 4484

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Liq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P. J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill: 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 50th Ave. & 14th St. Cicero ir 1640 W. 47th St. Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

APLANKYKITE SCHRAGER'S

importuotų ir vietinių BALDŲ parodą.
Čia Jūs rasite

PIRMOŠ RŪŠIES GAMYBOS GERIAUSIOS KOKYBĖS ŽEMŲ KAINŲ

didelį pasirinkimą

SCHRAGER'S

Salonų komplektai, miegamųjų baldai, dinetės, bufe-tai, atverčiamos sofos, foteliai, atlošiami foteliai, taip pat kilimai, lempos, matracai vieniški baldai.

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.)
New York City Tel.: TR 9-0400

Atdara kasdien iki 8 val. — antrad. ir šeštad. iki 6 val.
(Mokėjimo sąlygos pagal pirkejo pageidavimą)

dės lapkričio pradžioje. Įrašy-tos dvi So. Bostono LPD šach-matų komandos. Pirmosios kapi-tonas dr. Algis Makaitis, antros Bronius Skrabulis.

— Pasaulio pretendentų Kar-povo-Korčnojaus kovos Mask-voje gerokai paastrėjo, vienok padėtis ir po 14 suloštų par-tijų tebėra 2-0, Karpovo naudai. Korčnojus jau įsilošė ir kuo toliau, tuo stipriau lošia. Pav., XIII partija po 96 ėjimų (!) tebėra nebaigta. Liko dar 10 partijų.

Pateikiame mūsų skaitytojam nebaigtą trylikartą partiją:

SPORTAS

Apygardinės lauko teniso pirmenybės

1974 lauko teniso pirmenybės įvyks lapkričio 2-3 All-Weather Tennis Club aikštėse, Somerville, New Jersey, 460 Milltown Rd., Bridgetown Trp., tel. 201 526-0600. Pradžią šeštadienį, 9:30 val. ryto suaugusiem, 2 val. po pietų jauniams ir mergaitėm, o dvejetai sekmadienį, 9:30 v. ryto. Jauniais ir mergaitėm skai-tomi gimę 1956 ir jaunesni. Pirmenybės įvyks šiose gru-pėse, susidarius bent 3 daly-viam kiekvienoj grupėje:

Vyrų, vyrų B, moterų, jaunių, mergaičių, vyrų dvejetai ir miš-rūs dvejetai.

Pirmenybės bus prarastos dviejų minusų sistema, vieno 8 žaidimų seto, su 9 taškų "sud-den death" pabaiga. Sviedinu-kai bus parūpinti rengėjui. Do-vanos — pirmom ir antrom vie-tom. Dėl sviedinukų, dovanų ir aikščių nuomos imamas 4 dol.

(nukelta i 11 psl.)

SUPREME DELICATESSEN
Open 7 Days a Week
We Have the Finest of Delicatessen
101-22 Astoria Blvd.
East Elmhurst, N.Y.
Tel: 212 429-9144

HOME COOKING
Fresh Food Cooked Daily
Delivered to Indisposed and Elderly
Priced To Fit Your Need
212-SL 6-3390

JAMES McQUADE
91-48 91st Street
Woodhaven, N.Y.
Carpentry — Painting
Paneling
Quality Workmanship
Call 212 849-6187

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Palaiyk lietuvišką spaudą. —
Skaityk Darbininką!

JAMES & JACKSON
24 Hour Service
Oil Burner Service & Repairs
MO2 MO4 MO6 Oil & Gas Burners
CALL MO 2-3759 or 771-5133
533 West 149th Street
Basement Apt. N.Y.C.

RICH TERRACE AUTOMATIC
TRANSMISSION CORP.
For Automobiles, also Marine Divi-sion. All Parts in Stock Paragon-Warner Complete Rebuilding, One Day Service
1020 Castleton Ave. Staten Island
Call 212 447-1289

HUDSON COUNTY AREA
FOR DONATING PLASMA — RECEIVE \$52.
PER MONTH
GIVE US A CALL (201) 434-6222

PLASMA TEC. LTD.

781 BERGEN AVE. JERSEY CITY, N.J.

FOUNDRY GRAY IRON
EXPERIENCED JOURNEYMAN
SQUEEZER FLOOR MOLDERS
Must be able to pass physical examina-tion. Good wages. Fringe benefits. Pension plan. Insurance package including major medical and steady work. Write or apply at:
KENT FOUNDRY CO.
514 Butterworth Southwest
Grand Rapids, Mich. 49504

EASTMAN REPRESENTATIVE

Eastman embraces 3500 acres of prime land in N.H. and is being developed by Controlled En-vironment Corporation created and owned by Dartmouth College, The Manchester Bank, The Society for the Protection of N. H. Forests and The United Life and Accident Insurance Com-pany. The sale of these properties by the planning-design-marketing team of Hanslin As-sociates is now underway and we are seeking licensed individuals in the Connecticut area who are capable of working with clients who have ex-pressed a definite interest in our endeavors. It is essential that your work schedule will en-compass weekends in N.H. and week nights in your home area. The position demands initia-tive and drive—and consequently the compensa-tion for the sale of land and houses is quite lucrative. Commissions. If interested, please call or write: Mr. Ken Chute

HANSLIN ASSOC.
P. O. Box 1
Graham, N.H. 03753
603-863-4444

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radio aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdir-bęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius jų patarnavimais pasinau-doti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, komplete-riai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir fir-mų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.

86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6947

Litas Travel Service,

87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA NOMEIDA ALEKSANDRAVICIUS

(212) 846-1650

DR. A. BUTKAUS PASKAITA

Spalio 20 Kultūros Židinio mažojoje salėje ALTS-gos 11 Richmond Hill skyrius surengė dr. Antano Butkaus paskaitą apie širdies ligas, jų komplikacijas ir kraujo indų žaizdas.

Dr. Antanas Butkus yra biologas mokslininkas, dirba Clevelande viename institute, kuris tyrinėja širdies priepuolius ir kas juos sukelia. Svečių paskaitininką pristatė skyriaus pirmininkas Jurgis Sirusas, supažindino su moksliniais darbais, kuriuos jis gavo atžymėjimus šioje srityje.

Dr. A. Butkus pradžioje sustojo ties savo temos aptarimu, iš anksto atsakė keletą klausimų, kurie kyla jo paskaitose, pvz. širdies priepuolio simptomai, kas tai yra arteriosklerozė, kaip ji reiškiasi.

Pagrindinės paskaitos mintys buvo išdėstytos pasinaudojant skaidrėmis. Tuoj ir buvo įjungtas projektorius ir ekrane parodė specialiaitokiopaskaitom jo tyrimo instituto pagamintos skaidrės. Daugiausia tai buvo diagramos, piešiniai, kurie vaizdžiai išryškino "rizikos" faktorius, čia ne kartą buvo pa-

liesta rūkymo žala, kalbėta apie kraujo sudėtį, kaip jis atrodo mėgintuvėliuose, kalbėta apie cholesterolį, kraujo riebumą. Plačiai aiškinta apie arterijas, iš ko jos sudėtos, kaip jos keičiasi laiko bėgyje, kaip jos kalkėja, kaip atsiranda arterijų žaizdos, kas tas žaizdas sukelia. Parodė daromus tyrimus su šunimis, žiurkėmis. Kalbėjo ir apie žmogaus maistą, pvz. gyvulinius riebalus, ir propagavo margariną.

Po paskaitos buvo ir klausimų. Vieni jų buvo bendresni, kiti labiau specifiniai. Paskaita ir klausimai užtruko apie dvi valandas. Paskaita buvo įdomi ir labai reikalinga, kad žmonės sugebėtų apsisaugoti nuo širdies priepuolių. Gal kam ji buvo per sunki, bet savo iliustruojama medžiaga ji išryškino daug daly-

Alba Seikavki, gražiai lietuviškai kalbanti Argentinos lietuvių, iš Buenos Aires buvo atskridusi į New Yorką. Palydėta Amelijos ir Walter Sinusų lankėsi ir Kultūros Židinyje bei Darbininko administracijoje ir redakcijoje. A. Sinusienė ta pačia proga viešniai užsakė Darbininką. Viešnia, aplankiusi draugus bei pažįstamus New Yorke, dar lankysis Bostone, Miami, Fla., ir Los Angeles, Calif.

Darbininko redakcijoje atsilankė iš Buenos Aires Argentinos Alba Seikavki (v.), ją palydėjo Amelija Sinusienė (d.) ir Sinusienės sūnus Walter Sinusas.

Buvusiam BALF'o Direktoriui ir daug BALF'ui pasidarbavusiam

ALBINUI S. TREČIOKUI,

jo žmonai Ievai, taip pat BALF'o veikėjai, mirus, giliai užuojautą reiškia

Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas
Centro Valdyba

A.A. ALBINAI MATULAITIENEI

mirus Lietuvoje, jos dukras Konstanciją Nenortienę, Gražinę Pažemėnienę ir jų šeimas, netekus mylimos mamytės, uošvės ir močiutės, nuoširdžiai užjaučiame.

Genovaitė ir Antanas Šetikai

A.A. ADOMUI BUTKEVIČIUI

Lietuvoje mirus, dukrai Jadvygai Lukošienei, sūnui Napoleonui Lietuvoje, jų šeimoms ir artimiesiems giliai užuojautą reiškiamo.

Janina, Juozas ir Vincas
Valiušaičiai

kų, kurie žmogui būtinai žinoti.

Pabaigoje pirmininkas J. Sirusas padėkojo svečiams paskaitininkui ir pakvietė visus dar pabuvoti prie kavos staliukų. Žmonių buvo atsilankę per šimtą. (p.j.)

Aniceto Simučio, Lietuvos generalinio konsulo New Yorke, 65 metų amžiaus proga pagerbimas įvyks lapkričio 23 Kultūros Židinyje. Bus trumpa akademinė dalis tik su viena paskaita, meninė dalis ir karšta vakarienė. Po to šokiai, grojant orkestrui. Įėjimo auka 15 dol. asmeniui. Galima užsisakyti pavieniais vietas arba suorganizuoti atskirus stalus. Dėl stalų rezervacijos skambinti Elenai Andriūšienei VI 7-4477 arba Giedrei Stankūnienei 479-2913.

ATVIRAS LAIŠKAS

APIE LAISVĖS ŽIBURIO KONCERTĄ

Nesakyčiau, kad šis atviras laiškas yra skelbimo formos, kviečiantis N.Y. lietuvių dalyvauti spalio 26 Laisvės Žiburio rengiamame koncerte. Taip pat juo nenorima nei rengėjų, nei koncerto atlikėjų pakodylinti. Tai visiškai savaime aiškus reikalas, tiesa, tiek iš vienos, tiek iš kitos pusės paremtas pinigais.

Šio laiško tikslas paraginti N.Y. lietuvių tame koncerte dalyvauti, užsimokant įžangą ir už visas būsimas Kultūros Židinyje

SPORTAS

(atkelta iš 11 psl.)

mokestis nuo kiekvieno dalyvio visose grupėse. Visi dalyviai turi būti ŠALFAS Sąjungos nariai, arba vietoje susitvarkyti registraciją.

Prašome pranešti apie dalyvavimą iš anksto, iki spalio 29 Pr. Gvildžiui, 93 Wheeling Ave., Staten Island, N. Y. 10309, tel. 212-356-7871.

Futbolas

Spalio 13 LAK pirmoji futbolo komanda pralose prieš College Point 1:3, o rezervinė 0:1. Pirmoji vienuolikė šiame sezone dar tebeieško pirmojo laimėjimo ir šiuo metu pirmenybių lentelėje užima paskutinę vietą. Tačiau atrodo, kad, patys nepajėgdami įmušti golų, mūsų futbolininkai tuo pačiu atsilygina ir priešininkui. Pereitą sekmadienį rungtynių pasekmė prieš Gjoa — 0:0. Tai jau ketvirtos lygiosios šį sezoną ir antrą kart 0:0 pasekmė. Daugiausia įvarčių iki šiol pasiekė S. Žadvydas — 2 įvarčiai. Faktas, kad Žadvydas yra gynikas, turbūt nusako mūsų komandos puolikų silpną sto- vį. Rezervinė komanda, pernai, rodos, neturėjusi nei vieno laimėjimo, prieš Gjoa išlošė 2:0, tuo būdu pasiekdama jau antrą laimėjimą šį sezoną.

Šį sekmadienį abi komandos žais mūsų aikštėje (Kissena Park, Flushing) prieš Turkish American klubą. Esant apylygėm jėgom, gal šį kartą mūsų kiai suras pirmąjį sezono laimėjimą.

-0-

Stalo teniso sekcija praneša, kad nuolatiniai LAK stalo teniso lygos žaidimai vyks ketvirtadienio vakarais K. Židinyje. Taip pat planuojama ketvirtadieniais Židiny treniruoti ir mergaičių krepšinio komandas. Futbolininkai treniruojasi trečiadieniais, o visos kitos sporto šakos — antradieniais F. K. Lane gimnazijoje.

Regina Rūta Žymantaitė praves programą Laisvės Žiburio koncerte šį seštadienį spalio 26. Ji yra veikli visuomenininkė, buvo išrinkta Miss Freedom of Canada ir 1966 buvo išrinkta Miss New York.

Laisvės Žiburio koncerto prasmės. Tuo mes pratęsimė Laisvės Žiburio laidas.

Kainom kylant, jau nebeįmanoma išsiversti, ir gal net, apgailestaujant, jau graso susilikvidavimo šmėkla. O vis dėlto, gerbiamieji newyorkiečiai ir Laisvės Žiburio klausanti visa iškilioji periferija, būtų gaila, kad taip įvyktų.

Juk nepaslapstis, kad kiekvienas sekmadienis daugelio lietuvių šeimoje pradėdamas Laisvės Žiburio maršą. Tik po to jau pusryčiai, pasirėngimas bažnyčion ir visa kita sekmadienio programa. Argi tai ne tiesa?

Todėl, dalyvaudami šiame koncerte ir atnešdami aną Šv. Rašto našlės skatiką, iš karto Laisvės Žiburio štabo nariam pakelsime nuotaiką, nes bus galima užsimokėti radijo stočiai, bus galima projektuoti programą, kad ir vėl kiekvienas sekmadienis būtų pradėdamas maršą.

Be jau šiame atvirame laiške išsakytos būtinybės egzistuoti, visų mūsų talka, reikia tikėtis, įgalins Laisvės Žiburio laidas patobulinti, pajvairinti ir kiekvieną sekmadienį prasmingiau užpildyti brangiai apmokamą laiką.

Negalime nutyliėti ir to fakto, kad Clevelando vyrų oktetas su soliste Grigaliūnaite yra gerai užsirekomendavęs ir žinomas, plačiai visur važinėjęs ir koncertavęs.

Tai gi ir mūsų visų vienadienis pasišventimas yra nebeįvengiamas. Turime visi pritarti ir sutarti, kad didysis šauksmas išlaikyti lietuviybę nebūtų tik pigus šūkalojimas.

Jonas Rūtenis

BOSTONO ŽINIOS

Lionginas Švelnis, Lietuvių Piliečių Dr-jos vicepir., Naujosios Anglijos apskrities Lietuvos vyčių lietuviškos veiklos komisijos narys ir tos organizacijos centro valdybos vicepirmininkas, į Lietuvių Fondą įnešė 100 dol.

Dramaturgas Algirdas Landsbergis bus Lietuvių Bendruomenės Bostono Kultūros Klubo spalio 26 d. prelegentas.

Seksteto koncertas Bostone rengiamas lapkričio 9. Prie seksteto prijungiami ir solistai Birutė Ona Aleksaitė, kuri yra Varšuvos konservatorijos graduantė, ir Norbertas Lingertaitis, kuris yra seksteto narys ir studiuoja dainavimą. Sekstetui vadovauja kompozitorius Julius Gaidelis. Sekstetą sudaro: Vytautas Bruzgis, Vytautas Eikinas, broliai Helmutas ir Norbertas Lingertaičiai, Pranas Šimkus ir Ričardas Lizdenis. Šių metų seksteto pirmininku yra Vytautas Bruzgis. Spalio 19 sekstetas koncertavo Worcesterį.

BROCKTON, MASS.

Balfo sukakties koncertas

Brocktono Balfo 72 skyrius rengia Balfo veiklos 30 metų sukakties minėjimą. Ta proga spalio 27, sekmadienį, 10 val. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje bus iškilmingos mišios už mirusius Balfo veikėjus ir geradarius.

Koncertas su vakariene bus lapkričio 2, šeštadienį, 6:30 v.v. puošnioje lietuvių Nacionalinio Cafe salėje, 666 N. Main St., Brockton, Mass.

To koncerto programą atliks Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras, vadovaujamas muziko kompozitoriaus Julio Gaidelio. Bus vertingų laimikių loterija. Šokiam gros Bridgewaterio orkestras "Trio". Įėjimo auka — 5 dol. Bilietai gaunami pas platintojus.

Šis parengimas skiriamas šalpos reikalui, nes Balfas gelbsti vargę patekusius lietuvių, o tokių vargstančių mūsų brolių ir seserų yra kiekviename pasaulio kampelyje.

Maloniai kviečiame visus narius ir prijauniančius su gimimėmis, draugais ir kaimynais kuo gausiausiai atsilankyti į šį koncertą. Laukiami ir gretimų kolonijų kaimynai.

Rengėjai

Motiejus ir Ona Mockapetrai savo įnašą Lietuvių Fondo padidino 100 dol.

Jackus Sonda, Keleivio redaktorius, į Lietuvių Fondą įnešė 100 dol.

Arkivysk. J. Matulaičio minėjimas rengiamas spalio 27.

Mišios Šv. Petro bažnyčioje bus 3 val. popiet. Akademija — koncertas bus 4 val. Lietuvių piliečių draugijos salėje So. Bostone. Dainuoja solistė Gina Capkauskienė.

Ramovėnai Bostone rengiasi iškilmingai ir gražiai paminėti Lietuvos kariuomenės atsikūrimo jubiliejų, kuris įvyks lapkričio 24. Tai dienai pritaikyta kalbą pasakys karingas visuomenininkas dr. Petras Vileišis iš Waterburio, Conn. Meninę dalį atliks vyrų choras "Perkūnas" iš New Yorko, vadovaujamas muziko Vytauto Strėlios. Choras jau nuo vidurvasario repetuoja ir rengiasi šiam pasirodymui. Jo vadovas bostoniečiam yra gerai pažįstamas ir laukiamas.

PREZ. A. SMETONOS MINĖJIMAS

Lapkričio 3 Bostone rengiamas Lietuvos prezidento Antano Smetonos 100 metų gimimo sukakties minėjimas. Šv. Petro parapijos bažnyčioje mišios bus 10 val. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Mišias aukos ir pamokslą pasakys kun. Stasys Yla. Giedos Šv. Petro parapijos choras ir solistas Benediktas Povilavičius, vargonais palydės kompozitorius Jeronimas Kačinskas.

Iškilminga akademija bus 3 val. popiet Lietuvių piliečių draugijos 3-čio aukšto salėje. Paskaitą apie prezidentą skaitys dr. Antanas Butkus iš Clevelando.

Meninę dalį atliks dar Bostone negirdėta ir greitai kylanti jauna solistė iš Chicago's Audronė Simonaitytė ir gerai žinomas bostoniškas solistas Benediktas Povilavičius. Akomponuos Saulius Cibas. Parinktas Smetonos raštų vietas skaitys Feliksas Kontautas ir Birutė Adomavičiūtė.

Minėjimui rengti yra sudarytas didelis komitetas. Garbės pirmininku yra kun. kleb. Antanas Baltrušišius. Komitetui pirmininkauja ir didžiausią darbą dalį neša Tautinės Sąjungos Bostone pirmininkas Edmundas Cibas, sekretoriumi yra Kazys Šimėnas, išdinininku Juozas Dačys, komiteto nariai: Antanas Andriulionis, Petras Ausiejus, Vytautas Izbičkas, Petras Kalladė, Juozas Kapočius, Stasys Lušys, Antanas Matjoška, Antanas Skudzdinskas, Juozas Stašaitis, Vincas Snipas, Irena Vėitienė. Jie atstovauja įvairiom Bostono lietuvių organizacijom.

MONTREALIO GINTARO ANSAMBLIO

KONCERTAS

ŠEŠTADIENI, LAPKRIČIO 9 D. KULTŪROS ŽIDINYJE
PRADŽIA 7 VAL. V. PUNKTUALIAI

PROGRAMOJE: tautiniai šokiai, kanklių muzika ir lietuviška daina, palydima autentiškų lietuvių liaudies instrumentų orkestro

Jaunimo ansambliai vadovauja muz. Zigmas J. Lapinas

Po koncerto jaunimo šokiai didžiojoje salėje, o mažosiose salėse, veikiant bufetui, pobūvis tėvams ir vyresniems svečiams

Įėjimo auka: suaugusiems 5 dol., moksleiviams 3 dol. ir vaikams iki 12 m. 1 dol.

NEW YORKO SKAUČIŲ IR SKAUTŲ TUNTAI
MALONIAI KVIEČIA VISUS ATSLANKYTI

Charter flight for Baltic peoples to AUSTRALIA

from December 15th, 1974 to January 12th, 1975
West Coast — Sydney \$675.00
West Coast — Perth \$1016.00
Discount fares from your city to W. Coast

Hurry! Contact:

TRAVEL SERVICE
LATVIAN VACATION CLUB
12636 S.E. 161 Street
Renton, Wash. 98055. Tel. (206) 255-6082

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, Prešident

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Aseta virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- 1 year Term Deposit — 5 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

New Yorko žinių šiame numeryje daugiau yra 9 ir 11 puslapiuose.

Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM, pranciškonų vienuolyne spalio 30 švenčia 25 metų kunigystės sukaktį.

Laisvės Žiburio koncertas-balius įvyks spalio 26, šį šeštadienį, 7 val. vak. punktualiai. Pavėlavę dainavimo metu į salę nebus įleidžiami. Bilietus galima įsigyti iš anksto pas platintojus (žiūr. skelbimą) arba prie įėjimo Kultūros Židinyje.

Gubernatoriaus M. Wilson perrinkimo komiteto etninių grupių skyrius kviečia į pasimatymą su gubernatorium susirinkimą spalio 29, antradienį, nuo 6 iki 8 val. vak. Astoria Manor patalpose, 25-22 Astoria Blvd., Astoria, N. Y. Bilietai po 10 dol. galima įsigyti ir iš anksto pas Petrą Wyteną, 360 Palmetto St., Ridgewood, N. Y. 11227. Tel. EV 6-3871.

L.Š.S.T. New Yorko Simo Kudirkos šaulių kuopa šaukia savo narių metinį susirinkimą spalio 27, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinio posėdžių menėje. Visi šauliai kviečiami dalyvauti.

Virginija ir Anatolijus Butai, Bellevue, Washington, skyrė 50 dol. auką a.a. Danutei Penikienėi Kultūros Židiny jamžinti.

Vambutų šeima iš Douglastown, N. Y., skiria 25 dol. auką Kultūros Židiniui vietoj gėlių prie a.a. Danutės Penikienės karsto.

David Rockefeller, The Chase Manhattan banko prezidentas, su žmona spalio 8 suruošė New Yorko konsulinio korpuso garbei priėmimą, kuriame, be konsulų, dalyvavo visa banko vadovybė ir New Yorko miesto burmistras Beame su keliais palydovais ir pora šimtų visuomenės ir biznio vadovų. Priėmimo dalyvavo ir Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis su žmona. (E)

Zigmas J. Lapinas ir jo vedamas Montrealio jaunimo ansamblis Gintaras lapkričio 9 atvyksta į Kultūros Židinį, kur duos lietuvių liaudies muzikos ir tautinių šokių koncertą. Turėsime progos išgirsti liaudies instrumentų orkestrą, šios rūšies vienintelį Amerikos kontinente. Po koncerto ten pat įvyks jaunimo šokiai.

Pėdos mirties zonoje, Elenos Juciūtės parašyta knyga apie Sibiro kalėjimus, vargų darbo stovyklas, turės 548 puslapius. Joje bus 38 iliustracijos. Knyga leidžia Simo Kudirkos šaulių kuopa New Yorke. Knyga jau sulaužyta ir atiduota spaustuvei.

Katalikų Federacija su visom jai priklausančiom draugijom ruošia Šventųjų Metų atidarymo šventę, kuri įvyks gruodžio 1 d. 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Meninę programą atliks solistė Audronė Simonaitytė iš Chicago, vyrų sekstetas iš Bostono, sekstetui vadovauja kompozitorius Julius Gaidelis, ir muzikas klarnetistas Viktoras Prižgintas.

N. Y. vyrų choras Perkūnas lapkričio 24 vyksta į Bostoną ir ten atliks programą Lietuvos kariuomenės minėjime.

Antanas Rugys, Paterson, N. J. lietuvių veikėjas, suorganizavo tris status Laisvės Žiburio koncertui šį šeštadienį. Radijo vadovybė dėkoja.

LB Queens apylinkės visuotinis susirinkimas šaukiamas spalio 27, sekmadienį, 3 val. popiet A. Ošlapo namuose, 80-15 Cowles Court, Rego Park, N. Y. Nariai ir jų draugai maloniai kviečiami dalyvauti.

Apriškimo parapijos bažnyčioje lapkričio 3 d. 11 val. bus pamaldos už mirusius kunigus. Po mišių parapijos salėje bus speciali mirusių kunigų prisiminimo programėlė ir tada kavutė.

Vyr. skaučių židinio Vilijos susirinkimas bus apalio 28, pirmadienį, 7:30 val. vak., pas p. Katiniene, 85-08 104 St., Richmond Hill. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Bronei Spūdienei, New Yorko lietuvių visuomenės veikėjai, švenčiant 70 metų sukaktį, ruošiamas pagerbimas spalio 27, sekmadienį, 3 val. po pietų New Yorko evangelikų parapijos salėj Woodhavene, 91 St. ir 85 Rd. kampas. Pagerbimą rengia specialus organizacijų atstovų komitetas. Darbininkas taip pat nuoširdžiai sveikina darbščiąją jubiliatę Bronę Spūdienę.

Dr. Marytė ir Aleksandras Zemaičiai, iš Leonia, N. J., išvykę ilgesnėn kelionėn į P. Afriką, pakeliui buvo sustoję keliom dienom Rio de Janeiro mieste ir iš ten atsiuntė Darbininko redakcijai ir skaitytojams sveikinimus.

Salčiam užėjus, jei nuomamuose kambariuose trūksta šilumos, skambinkit į specialią Housing Dept. įstaigą telefonu 960-4800. Sulauksit pagalbos.

Į Havajus lapkričio 1 aštuonių dienų kelionė 299 dol. lėktuvas, viešbutis ir kita. Skambinti Vytis agentūrai 769-3300.

Sol. Mečislovo Razgaičio koncertas įvyks šį sekmadienį, spalio 27, Laisvės salėj, 269 2nd St., Elizabeth, N. J. Pradžia 5 val. vak. Akomponuos muz. Algirdas Kačanauskas. Programoj dar dalyvaus Vladas Tursa ir Leonardas Žitkevičius. Koncerto pelnas skiriamas padėti Simui Kudirkai ir jo šeimai.

Dail. J. Paukštienės
autoportretas

DAIL. JADVYGOS
PAUKŠTIENĖS
MENO KŪRINIŲ
PARODA

VYKS LAPKRIČIO 2 ir 3 D.D.

Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Oficialus parodos atidarymas šeštadienį,
lapkričio 2 d., 7 v.v.

Po to pasižmonėjimas, kavutė

Parodą galima lankyti lapkričio 2 ir 3 d.d. nuo 12-9 v.v.

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJA
MALONIAI Kviečia VISUS ATsilankyti

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJO KONCERTAS-BALIUS

spalio 26, šeštadienį, Kultūros Židinyje,
361 Highland Blvd., Brooklyn

Programoje: **Clevelando vyrų oktetas**, vadovaujamas
Ryto Babicko,
solistė **Irena Grigaliūnaitė**

Pradžia 7 val. punktualiai

Po programos balius ir šokiai, grojant ukrainiečių
"Černienko" orkestrui

Įėjimo auka Laisvės Žiburiui - 6 dol.

Baliui status 10-čiai asmenų ar mažiau galima užsakyti skambinant:

New Yorke

BIRUTEI LABUTIENEI VI 7-5550
LIUDVIKAI KULIKAUSKIENEI 845-6722
ANTANUI DIRŽIUI TA 7-8789
VLADUI VASIKAIUSKUI VI 7-1286
ROMUI KEZIUI 229-9134

New Jersey

BRONEI MACIAUSKIENEI (201) 892-6415
VINCUI MAMAIČIUI (201) 351-9057
ANTANUI RUGIUI (201) 525-3340

Pilno stalo rezervacija garantuojama nupirkus 4 bilietus ar daugiau.

Namie gaminto maisto bufetas ir geri gėrimai abiejose Kultūros Židinio salėse.

Visuomenė nuoširdžiai kviečiama atsilankyti!

Laisvės Žiburio Radijas

OUR STATE SENATOR MARTIN J. KNORR

RE-ELECT

15th
SENATE
DISTRICT

WOODHAVEN, RICHMOND HILL,
OZONE PARK, S. OZONE PARK,
CYPRESS HILLS, RIDGEWOOD,
GLENDALE, MASPETH, MIDDLE
VILLAGE, WOODSIDE, FOREST
HILLS

A PROVEN FRIEND OF LITHUANIAN — AMERICANS

ENDORSED BY LITHUANIAN - AMERICANS
FOR THE RE-ELECTION OF SENATOR KNORR

PETER C. WYTENUS
KAZIMIERAS VAINIUS
LIUDAS TAMOSAITIS
ALFONSAS SAMUSIS
ANTANAS SABALIS

ALEXANDRAS VAKSELIS
DR. BRONISLAVAS
RADZIVANAS
DR. VACLOVAS PAPROCKAS
DR. V. CEKAS
MARY SHALINS

PLEASE VOTE FOR HIM ON COLUMN 'A' OR 'C'!

PAID FOR BY LITHUANIAN COMMITTEE FOR THE RE-ELECTION OF SENATOR MARTIN J. KNORR

LITHUANIAN CULTURAL CENTER — 341 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y.

ELECT GOVERNOR WILSON GOVERNOR

A FRIEND OF

HE KNOWS
HOW
TO GET
THINGS DONE

LITHUANIAN
AMERICANS

FRIENDS OF THE GOVERNOR WILSON TEAM
R. BURDELL BIXBY — CAMPAIGN DIR. JAMES G. HELLMUTH — TREAS.
JAMES FUSSCAS — DIR. ETHNIC DIVISION
THE LITHUANIAN AMERICAN COMMITTEE OF NEW YORK STATE FIRMLY ENDORSES
THE ELECTION OF GOVERNOR MALCOLM WILSON FOR GOVERNOR
PETER C. WYTENUS — STATE CHAIRMAN

Stanley J. Gudas
Jamaica Estates, N. Y.
Msgr. John Balkunas, P.A.
Maspeth, N.Y.
Alexandras Vakselis
Richmond Hill, N.Y.
Stephen Briedis
Brooklyn, N.Y.
Romas Kezys
Bayside, N.Y.
Dr. Vaclovas Paprockas
Richmond Hill, N.Y.
Vitalis & dr. Marija Žukauskas
Woodhaven, N.Y.
Emilija Čekas
Woodhaven, N.Y.
Rev. Dr. Cornelius Bučmys
Brooklyn, N.Y.
Ignas Gasiliūnas
Jamaica Estates, N.Y.
Jurgis Kiaunė
Jamaica Estates, N.Y.
Kazys Bačauskas
Woodhaven, N.Y.
Dr. Eugene Noakas
Ozone Park, N.Y.
Dr. Bronislavas Radzivanas
Richmond Hill, N.Y.
Jonas Šlepetys
Jackson Heights, N.Y.
Vytautas Šventoraitis
Brooklyn, N.Y.
Liudas Tamošaitis
Woodhaven, N.Y.
Leonas Virbickas
Brooklyn, N.Y.

Dr. Giedrė Kumpikas
Hollis Hills, N.Y.
Antanas & Emilija Jurgėla
Glendale, N.Y.
Kestutis K. Miklas
Plainview, N.Y.
Dr. Dimas
Ridgewood, N.Y.
Juozas Maurukas
Richmond Hill, N.Y.
Dr. A. Klimas
Rochester, N.Y.
Bronius Krokys
Rochester, N.Y.
Joseph Jurkus
Rochester, N.Y.
Albert Ošlapas
Rego Park, N.Y.
Constantine Kazlauskis
New Hyde Park, N.Y.
Ray Kazias
Queens Village, N.Y.
Anne & Anthony Shovelski
Glendale, N.Y.
Joe Shovelski
Glendale, N.Y.
K. Vainius
Maspeth, N.Y.
John Klashus
Belle Harbor, N.Y.
Helen Kulber
Brooklyn, N.Y.
Joseph J. Garszva
Richmond Hill, N.Y.
Vytautas Beleckas
Ridgewood, N.Y.

Vitas Gruzdīs
Ridgewood, N.Y.
Michael Kerbellis
Amsterdam, N.Y.
Norbert J. Sherbunt, Jr.
Amsterdam, N.Y.
S. J. Kiselis
Amsterdam, N.Y.
Dr. Joseph Kazickas
New York, N.Y.
Dr. Joseph Valiūnas
New Rochelle, N.Y.
Anthony Mažeika, Sr.
So. Ozone Park, N.Y.
Peter & Alice Zupkus
Richmond Hill, N.Y.
Stella Garbanouskas
Howard Beach, N.Y.
Alfonas Samušis
Richmond Hill, N.Y.
Antanas Sabalis
Woodhaven, N.Y.
Petras Ažuolas
Brooklyn, N.Y.
Aloyzas Balsys
New York, N.Y.
Mary Shalins
Woodhaven, N.Y.
Eglė Žilionis
New York, N.Y.
Victoria Checheta
New York, N.Y.
Pranas Gvildys
Staten Island, N.Y.
Bette Wytenus
Ridgewood, N.Y.

PAID FOR BY THE LITHUANIAN AMERICAN COMMITTEE OF N.Y. STATE FOR THE
ELECTION OF GOVERNOR WILSON